

Faqir Parsi: Bible for Genesis

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

۱- رَمَبَن شمرُوع چَ جَمِينَن سمان پميدا ڪريپيا۔ ۲- جَمِين بَمِي ٿمَنگِيَتَ وِراَن سِيَتَ ڏَنگِيَانِي بُتَ نَميرا سِيَتَ رَمَبَن دِي رُموح پماني دِي 1
 تَمِي بُتَ پَهَمِردي سِي۔ ۳- اَتَ رَمَبَن ڪُهَٽيا، "لَموبور" تَ لَموبور گمئي۔ ۴- اَتَ رَمَبَن چاميا ڪَمِي لَمو؛ چَمَنگِي اَتَ رَمَبَن لَمو؛ ٿُون نَميرَ تُون
 اُڏ ڪريپيا۔ ۵- رَمَبَن لَمو؛ ٿُون "ڊَمَن" ڪُهَٽيا تَ نَميرَ ٿُون "رَمات" تَ تڪال پوريَتَ وَمڏا وَميلا پورياتَ پَميلا رُموح پوري۔ ۶- اَتَ رَمَبَن ڪُهَٽيا،
 "پمانيان دَ وِچڪمار واپورِ تَ پماني پماني تُون اُڏ پورِ۔" ۷- فَمير رَمَبَن واهِ ٿُون بنابرِ تَ واهِ دَ بِيٿلَ پماني ٿُون واهِ دَ بُتَ پماني تُون اُڏ
 ڪريپيا تَ بَميسراَن اِي پوري۔ ۸- اَتَ رَمَبَن واهِ ٿُون فِجَلَتَ "سَمان" ڪُهَٽيا تَ تڪال پوريَتَ وَمڏا وَميلا پورياتَ ڏَمجا رُموح پوري۔ ۹- اَتَ رَمَبَن ڪُهَٽيا،
 "سَمان دا بُتَ پماني پڪ تَهَمان ڪُهَٽيا پورِ ڪَ شَمڪا نَمجر آبرِ۔" تَ بَميسراَن اِي پوري۔ ۱۰- اَتَ رَمَبَن شَمڪ نُون "جَمِين" ڪُهَٽيا جَميڙا پماني
 ڪُهَٽيا پوري سِي بُونُون "شَمندر" تَ رَمَبَن چاميا ڪَمِي چَمَنگا اِ۔ ۱۱- اَتَ رَمَبَن ڪُهَٽيا، "جَمِين ڪَماهِ دَ بَميان وِلايان بُونُون تُون تَ پَهَل دَمار
 رُمڪهاَن ٿُون جَميڙَ بَماني بَماني پَميڙهي وانگُون وِديپَن جَميڙَ جَمِين بُتَ بَماني بَماني چَ نِين بَمِي رَڪهيَن، اُگاو" تَ بَموسراَن اِي پوري۔ ۱۲-
 تَ بُوڊون جَمِينَن ڪَماتَ بُونُون تُون جَميڙيان جَميڙيان بَماني بَماني نَمسل وانگُون بَمِي رَڪهيَن تَ پَهَل دَمار رُمڪهاَن ٿُون جَمِينان دَ بَمِي
 بُونان دِي نَمسل چَ نِين اُگاويراتَ رَمَبَن چاميا ڪَمِي چَمَنگا اِ۔ ۱۳- اَتَ تڪال پوريَتَ وَمڏا وَميلا پورياتَ تَميچا رُموح پوري۔ ۱۴- اَتَ رَمَبَن ڪُهَٽيا،
 "سَمان بُتَ لَمو؛ ڪَريَن وِلاپورِن ڪَمِي ڊَمَن تُون رَمات ٿُون اُڏ ڪَريَن تَ بُو؛ نَشانانَ جَمانيان تَ ڊَمانانَ وِريهان لَمئي پورِن۔ ۱۵- اَتَ سَمان بُتَ
 لَمو؛ لَمئي پورِن ڪَمِي جَمِين بُتَ لَمو؛ ڪَريَن۔" تَ بَميسراَن اِي پوري۔ ۱۶- اَتَ رَمَبَن دَمو وَمڏَ شَمورِ تَ چَمَن بنابرِ، ڪَمِي پڪ شَمورِ جَميڙا ڊَمَن
 بُتَ ٻُڪ ڪَريپِي، پڪ چَمَن نَمڪا ڪَمِي رَمات بُتَ ٻُڪ ڪَريپِي تَ بُو تَماريان ٿُون وِي بنابرِ۔ ۱۷- اَتَ رَمَبَن بُونان ٿُون سَمان بُتَ رَڪهييا ڪَمِي جَمِين بُتَ
 لَمو؛ ڪَريَن، ۱۸- اَتَ ڊَمَن بُتَ رَمات بُتَ ٻُڪ ڪَريَن تَ لَمو؛ ٿُون نَميرَ تُون اُڏ ڪَريَن تَ رَمَبَن چاميا ڪَمِي چَمَنگا اِ۔ ۱۹- اَتَ لوڏا وَميلا پورياتَ
 چَمونَها رُموح پوري۔ ۲۰- اَتَ رَمَبَن ڪُهَٽيا، "پماني جَمَنوراَن ٿُون بَمونَها پَميدا ڪَريپِي تَ پَمَنجِي جَمِين بُتَ واهِ چَ بُمڏَن۔" ۲۱- اَتَ رَمَبَن وَمڏَ وَمڏَ
 دريائي جَمَنوراَن ٿُون تَ بَر طَمراَن دَ جَمَنوراَن ٿُون، جَميڙَ پماني نَمال بَموتَ پَميدا پورِ سَمَن۔ بُونان دِي پَميڙهي وانگُون تَ بَر طَمراَن دَ
 پَمَنجِيان ٿُون، بُونان دِي پَميڙهي وانگُون پَميدا ڪَريپيا تَ رَمَبَن چاميا ڪَمِي چَمَنگا اِ۔ ۲۲- بُونان ٿُون رَمَبَن بِي ڪُهَٽ ڪَ بَمَرڪَت سِيبي، "پَهملو
 تَ وِديپوتَ شَمندراَن دَ پماني ٿُون پَريپوتَ پَمَنجِي جَمِين بُتَ بِي وِديپِن۔" ۲۳- اَتَ لوڏا وَميلا پورياتَ وَمڏا وَميلا پوري، بِيَس لَمئي پَمَنجواَن رُموح
 پوري۔ ۲۴- اَتَ رَمَبَن ڪُهَٽيا، "جَمِين جَمَنوراَن ٿُون بُونان دِي پَميڙهي وانگُون چَرولو پَميران وِللتَ رَمڙَن وِلا جَمَنوراَن تَ جَمَنگِي جَمَنور بُونان دِي
 پَميڙهي وانگُون پَميدا ڪَريپِي۔" تَ بَموسراَن اِي پوري۔ ۲۵- اَتَ رَمَبَن جَمَنگِي جَمَنوراَن تَ چَرولو پَميران وِلايان ٿُون بُونان دِي پَميڙهي وانگُون، جَمِين
 بُتَ رَمڙَن وِلا جَمَنوراَن ٿُون بُونان دِي پَميڙهي وانگُون بنابرِ تَ رَمَبَن چاميا ڪَمِي چَمَنگا اِ۔ ۲۶- فَمير رَمَبَن ڪُهَٽيا، "بَسِين بَمَنڊَ ٿُون بَماني
 صُمرتَ بَماني شَمڪل وانگُون بنابرِ تَ بُو؛ شَمندر دِيان مَجَهيان تَ سَمان دَ پَمَنجِيان تَ چَرولو پَميران وِللتَ سَمارَ جَمِينَن سَمارَ
 جَمَنوراَن تَ جَميڙَ جَمِين بُتَ رَمڙَ نِين مالڪِي رَڪهيپِي۔ ۲۷- اَتَ رَمَبَن بَمَنڊَ نُون بَماني صُمرتَ وِرا پَميدا ڪَريپيا۔ رَمَبَن دِي صُمرتَ بُونان
 ٿُون بنابرِ۔ خِيَل تَ بَمَنڊَ بُونان ٿُون پَميدا ڪَريپيا۔ ۲۸- اَتَ رَمَبَن بُونان ٿُون بَمَرڪَت سِيبي تَ ڪُهَٽيا، "پَهملو تَ وِسيپوتَ جَمِين ٿُون پَريپوتَ ٻُڪ ڪَريپو
 تَ شَمندر دِيان مَجَهيان تَ واهِ دَ پَمَنجِيان تَ سَمارَ جَمَنوراَن تَ جَميڙَ جَمِين بُتَ ڄَلپ دَ نِين مالڪِي رَڪهيپِي۔ ۲۹- اَتَ رَمَبَن ڪُهَٽيا، "چامو،
 مِين سَماري جَمِين دِي سَماري بَمِي وِلا سَمبِجِي تَ بَر رُمڪها جَميدا بُوڊا بَمِي وِلا پَهمل پورِ تَمائون سِيپا اِن۔ بِي سَمارا ڪُونڏَن لَمئي پورِ۔
 ۳۰- اَتَ جَمِين دَ سَمارَ جَمَنوراَن لَمئي تَ واهِ دَ سَمارَ پَمَنجِيان لَمئي تَ بُونان سَماريان لَمئي جَميڙَ جَمِين بُتَ رَمڙَن وِلا نِين، جَمِينان چَ
 جَمَنڊگِي دا سَماهِ اِ سَماريان پَمري بُونُون ڪُونڏَن لَمئي سِيپا اِن" تَ بَموسراَن اِي پوري۔ ۳۱- اَتَ رَمَبَن سَمارا ڪَمَش جَميڙا بُو تَ بنابرِ سِي
 نَمجر ڪَريپِي تَ چاميا ڪَمِي چَمَنگا اِ تَ لوڏا وَميلا پورياتَ وَمڏا وَميلا پورياتَ جَمِينوان رُموح پوري۔

۱- اَتَ سَمانَن جَمِينَن بِيان بُتَ سَمارَ ڄُگ دا بنابرِ مَڪيپيا۔ ۲- اَتَ رَمَبَن بَماني ڪَم ٿُون جَميڙا بُو؛ ڪَريپ دا سِي سَمَتِيان رُموح مَڪارِياتَ 2
 بَماني سَمارَ ڪَم تُون جَميڙا بُو؛ ڪَريپ رَميا سِي، سَمَتِيان رُموح وَميلا پوري۔ ۳- اَتَ رَمَبَن سَمَتِيان رُموح ٿُون بَمَرڪَت سِيبي تَ بُونُون پَماک
 ڪُهَٽيا، بِيَس لَمئي ڪَمِي بُوڊَ چَ رَمَبَن سَمارَ ڄُگ ٿُون جَميڙون بُو تَ پَميدا ڪَريپيا سِي بنابرِ تَ وَميلا پوري۔ ۴- بِي سَمانَن جَمِين دِي پَميداوار اِ
 جَميدون بُو؛ بنابرِ گَمَتَ جَميڙَ رُموح رَمَبَن جَمِينَن سَمان ٿُون بنابرِ۔ ۵- اَتَ جَمِين بُتَ ٻُن تَميڪر پَميلي دا ڪَمونِي بَمونَها نَمئين سِي تَ نَمان رَوڙ
 بُتَ ڪَمونِي سَمبِجِي ٻُن تَميڪر ٻُگ سِي تَ فَمير رَمَبَن جَمِين بُتَ ڪَمنيان وِي نَمئين ٿُوناڻيان سِي تَ نَمان جَمِين وَاوَن ٿُون ڪَمونِي بَمَنڊَ سِي۔ ۶-
 سَمگُون جَمِين تُون ڪَمَلر ٻُڏ دا سِي تَ سَماري جَمِين ٿُون گَميليان ڪَريپ دا سِي۔ ۷- اَتَ رَمَبَن جَمِين دِي وِٽِي نَمال بَمَنڊَ ٿُون بنابرِ تَ بُوڊيان
 نَماسان چَ جَمَنڊگِي دا سَماهِ ٿُوناڻيا تَ بُو؛ بَمَنڊَ جَمِينڊي جَمان پوري۔ ۸- اَتَ رَمَبَن چَمڙَ وِلون عَدَن چَ پڪ بَماغ لابرِياتَ بَمَنڊَ ٿُون جَميڙون بُو تَ
 بنابرِ سِي بُو تَها رَڪهيپيا۔ ۹- اَتَ رَمَبَن بَر رُمڪها ٿُون جَميڙا چَمَن چَ سَمونِيا ڪُونڏَن چَ چَمَنگا سِي جَمِين چُون اُگاويراتَ بَماغ دَ وِچڪمار
 جَمَنڊگِي دا رُمڪها تَ جَمَنگَتَ بَشَرِ دِي سِيان دا رُمڪها وِي لابرِيا۔ ۱۰- اَتَ عَدَن تُون پڪ دريا بَماغ ٿُون پماني لابرِن لَمئي نَمڪلياتَ بُو تَهاون چَرولو
 نَمديان چَ وِڏِيپيا گَمييا۔ ۱۱- پَميلي دا نابڙا فِيسُون اِ جَميڙِي حِيَل دِي سَماري جَمِين ٿُون جَو تَها سَمونا پورِدا اِ ڪَميريا اِ۔ ۱۲- اَتَ بوس جَمِين
 دا سَمونا چَموڪها اِ تَ بُو تَها مَوِيَتَ شَلِيمانِي پَمَتَهر وِي نِين۔ ۱۳- اَتَ ڏَمجي نَمدي دا نابڙا جِيخُون اِ جَمَن گُوَش دِي سَماري جَمِين ٿُون ڪَميرَ
 چَ لَپيرِيا اِ۔ ۱۴- اَتَ تَميچِي نَمدي دا نابڙا ڊِجَل اِ جَميڙِي اشَوَر دَ چَمڙَ پَماس نون جابردِي اِ تَ جَمونَهي نَمدي دا نابڙا فِرات اِ۔ ۱۵- اَتَ
 رَمَبَن اَدَم ٿُون بنابرِ عَدَن دَ بَماغ چَ رَڪهيپيا ڪَمِي بُوڊي گَموڙِي تَ رَماکهي ڪَريپ۔ ۱۶- اَتَ رَمَبَن اَدَم ٿُون ٻُڪ سِيپِياتَ ڪُهَٽيا، "تَمُون بَماغ دَ
 بَر رُمڪها دا پَهمل بَمِي رَموڪ ٿَموڪ ڪُونڏ سَمڪنا اِن۔ ۱۷- پَمَر بَشَرِ تَ جَمَنگ دِي سِيان دَ رُمڪها دا ڪَمدي نَمان ڪُونڏانَتَ جَميدون اِي ٿَمون
 بُوڊَ چُون ڪُونڏانَتَ ٿَمون ٻُڏ جابِرِين گا۔ ۱۸- اَتَ رَمَبَن ڪُهَٽيا، "اَدَم دا ڪَملياَن رَبرِنا چَمَنگا نَمئين مِين بُوڊَ لَمئي پڪ سَماتَهي بُوڊَ وِراگا
 بنابرِان گا۔" ۱۹- اَتَ رَمَبَن سَمارَ ڄَلپ دَ جَمَنورَتَ واهِ دَ پَمَنجِي وِٽِي نَمال بنابرِ۔ بُونان ٿُون اَدَم ڪَمول لِيابريا ڪَمِي چَلَه ڪَمِي بُو؛ بُونان
 دَ نابڙَ ڪَمِي رَڪهيپ دا اِ۔ ۲۰- اَتَ اَدَمَ جَميڙَ جَمَنور ٿُون جَمو؛ ڪُهَٽيا بُوو اِي بُوڊا نابڙا پورياتَ اَدَمَ سَمارَ چَمونَ پَميران وِللتَ واهِ دَ
 پَمَنجِيان دَ تَ سَمارَ پماڙي جَمَنوراَن دَ نابڙَ رَڪهيپ۔ پَمَر اَدَم لَمئي بُونُون ڪَمونِي سَماتَهي بُوڊَ وِراگا نَمان لَپِيپا۔ ۲۱- اَتَ رَمَبَن اَدَم بُتَ
 گَموڙِي نَميند ڪَلابَرِي تَ بُو؛ سَمون گَمَٽِياتَ بُو تَها پَمسلياَن چُون پڪ ٿُون ڪُڏِيپِياتَ بُوڊي تَهَمان ماس پَريپيا۔ ۲۲- اَتَ رَمَبَن بوس پَمسلي تُون
 جَميڙِي بُو تَها اَدَم چُون ڪُڏِيپِي سِي پڪ خِيَل بنابرِ بُونُون اَدَم ڪَمول لِيابريا۔ ۲۳- اَتَ اَدَمَ ڪُهَٽيا، "بِي ٻُن تُون مِيرِيان بَمڏِيان چُون بَمڏِي تَ ماس چُون
 ماس اِ۔ بِيَس لَمئي بُو؛ نَماري ڪُهَٽوَل گِي۔ بِيَس لَمئي ڪَمِي بُو؛ تَمَر چُون ڪُڏِيپِي گَمي اِ۔ ۲۴- بِيَس لَمئي بَمَنڊَ بَماني بُوڊي بُوڊي ٿُون جَهڙِيپ گا
 تَ بَماني خِيَل نَمال مَلِپِيا رَبرِ رِ گاتَ بُو؛ پڪ بَمَدَن پورِن گَ۔ ۲۵- اَتَ اَدَمَ بُوڊي خِيَل نَمَنگ سَمَن تَ شَمَر مَدَ نَمئين سَمَن۔

۱۔ اے مشیال سمارے جمینی جنموراں چون جمیناں ئوں رَمَبَّہ بنابریا اے بڑیا چمترا سیت بونہ خیل ئوں گھٹیا، "سمجی مچی رَمَبَّہ گھٹیا، 3 "بماغ دے کیمس رُمکھ دا پھمل ٹمسیں نماں کُوندنا؟" ۲۔ خیلے مشیال ئوں گھٹیا، "بماغ دے رُمکھاں دے پھملتے بسیں کُوندتے آن۔ ۳۔ پمرجمیڑا رُمکھ بماغ دے وچکمار اے بودے پھمل تون رَمَبَّہ گھٹیا اے ٹمسیں نماںتے بوئوں کُوندنا تے نماں ای چیکڑنا نمینتے ٹمسیں ئپ جابروگ۔ ۴۔ فمیر مشیالے خیل ئوں گھٹیا، ٹمسیں کمدی وی نماں ٹیوگ۔ ۵۔ سمگوں رَمَبَّہ جمان دا اے کیم جس روج بیدے چون کُوندوگ تماڈیاں گینڈاں کھمل جابرن گمٹیاںتے ٹمسیں رَمَبَّہ وانگوں چمنگتے بشریاں دے جمانن ولہ بنیپ جابروگ۔ ۶۔ خیلے جمیدوں چامیا کیم بو، رُمکھ کُوندن لمئی چمنگتے گینڈاں ئوں بڑیا سمونا لگیپ دا اےتے بمعقل سپین لمئی چمنگا اےتے بودے پھمل چون لیبریا تے کُوندیا تے بماپہ بمندے ئوں وی سیپیلت بونہ وی کُوندیا۔ ۷۔ بوس ومیل دمنوواں دیاں گینڈاں کھملیاںتے بوناں ئوں بمیسراں لگیپا کیم بسیں نمنگ آتے بوناںتے آنجیر دیاں پمتراں ئوں سمیک بماپہ لمئی لُنکیاں بنابریاں۔ ۸۔ بوناںتے رَمَبَّہ دی واج جمیڑی ٹھمندے ومیلے بماغ چ پھمردا سی گھنپیتے آدمتے بودی خیلے بماپہ بماپ ئوں رَمَبَّہ تون بماغ دے پمتراں چ لُکابریا۔ ۹۔ جمیدوں رَمَبَّہ آدم ئوں سدپیلتے بوئوں گھٹیا، "ٹمون کمتھ آن؟ ۱۰۔ بونہ گھٹیا، "میں تمیری بماغ چ واج گھنپیتے چیپ گمٹیا بیس لمئی کیم میں نمنگا سیت میں بماپہ بماپ ئوں لُکابریا۔ ۱۱۔ بونہ گھٹیا، "تمیئوں کیم دسیپیا کیم ٹمون نمنگا این؟ کیم ٹمون بوس رُمکھ دا پھمل کُوندیا جمیدا میں تمانوں بُکم سیپیا سی کیم بوئوں نماں کُوندیا؟ ۱۲۔ آدمتے گھٹیا، "جمیڑی خیل ٹمون میرے نمال رکھپی اے، بونہ میئوں بوس رُمکھ دا پھمل سیپیلتے قیں کُوندیا۔ ۱۳۔ بویدوں وی رَمَبَّہ خیل ئوں گھٹیا، "ٹمون بیہ کیم کریپیا؟" خیلے گھٹیا، "مشیالے میئوں بماپناں نیناں چ لابریلتے میں کُوندیا۔ ۱۴۔ اے رَمَبَّہ مشیال ئوں گھٹیا، "بیس لمئی کیم ٹمون بیہ کریپیا ٹمون سماریاں جمینی ڈمنگرا تے جمینی جنموراں چون لامنتی ہویریا۔ ٹمون بماپہ ٹمیڈ پمار جُلپس گلتے بماپنی سماری جمندگی مئی چٹپیس گا۔ ۱۵۔ میں تمیرےتے خیل چتے تمیری پمپڑھتے خیل دی پمپڑھتی چ ویر ٹنواواں گا۔ بو، تمیرے سیر ئوں ملیدے گلتے ٹمون بودی آڈی بُتے ڈمنگیں گا۔ ۱۶۔ فمیر بونہ خیل ئوں گھٹیا، "میں تمیرے جمن دی پمپڑ ئوں بڑیا ودھابراں گا۔ ٹمون پمپڑ نمال نیلہ جمہ گی تمیرا تیان تمیرے بمندے ول ہویرے گلتے بو، تمیرے بُتے رماچ کریپ گا۔ ۱۷۔ اے آدم ئوں بونہ گھٹیا، "ٹن ٹمون بماپنی خیل دی نین منیپیتے بوس رُمکھ دا پھمل کُوندیا جمیدا میں تمیئوں بُکم سیپیا سی کیم ٹمون بوئوں نماں کُوندیں بیس لمئی تمرتے تمیرے تون لامنتی ہویری۔ بڑی مینت نمال بماپنی سماری جمندگی بودی پمیداوار کُوندیں گا۔ ۱۸۔ بو، تمیرے لمئی کمنڈتے کمنڈیاں ولہ بُموچھ آگابے گیتے ٹمون پمیلیاں چون سمجی کُوندیں گا۔ ۱۹۔ ٹمون بماپہ کھوم دے مُکے دی نیکی کُوندیں گا۔ جمیدوں تیکر جمین دے کھوندر فمیر پمرت نماں جابریں بیس لمئی کیم ٹمون بودے چون ای کڈپیا گیا این۔ بیس لمئی کیم ٹمون مئی ایتے فمیر ٹمون مئی چ ای پمرت جابریں گا۔ ۲۰۔ اے آدمتے بماپنی خیل دا نابڑا حوا رکھپیلا۔ بیس لمئی کیم بو، سمارے جمیندیاں دی بوکی اے۔ ۲۱۔ اے رَمَبَّہ آدمتے بودی خیل لمئی کھملاں دے کُمتے بنابرے بوناں ئوں ٹنواویرے۔ ۲۲۔ اے رَمَبَّہ گھٹیا، "جامو، بیہ بمندے چمنگتے بُسرے دی سیان چ سماءے چون یک وانگوں پور گمٹ۔ ٹن کمتے بمیسراں نماں ہویرے کیم بو، بماپنا گوتھ ودھابرتے جمندگی دے رُمکھ چون کُمش لیبرے کُوندتے سماری جمندگی جمیدا ریرے۔ ۲۳۔ بیس لمئی رَمَبَّہ بوئوں عدن دے بماغ چون کڈپیا کیم فمیر بو، بوس تمرتے بُتے جمیدے چون بو، لیبریا سی پمیلیاں واوے۔ ۲۴۔ فمیر بونہ آدم ئوں کڈپیا تے عدن دے بماغ دے چمڑے پماسیوں وڈے فریشتیان نؤںتے چمنواں پماس کُمنن والےتے تمگ نیمکلن والی تلوار رکھپی کیم بو، جمندگی دے رُمکھ دے رما، دی رماکھی کریپ۔

۱۔ اے آدم بماپنی خیل حوا کمول گمیلے بو، جمنن والی ہویریتے بونہ فائن جممیا۔ بویدوں بونہ گھٹیا، "میئوں رَمَبَّہ تون یک بمندے ملیپیا۔ ۲۔ 4 فمیر فائن دا پراہابل جممیلے بابل پمیداں بمکریاں چراؤن والےتے فائن واپی بمیچی کریپن والا بنیپیا۔ ۳۔ تھموڑے دیمان مگروں بمیسراں بوئیا کیم فائن بماپنیاں پمیلیاں دے پھمل رَمَبَّہ لمئی لیابریا۔ ۴۔ پراہابل بماپنیاں پمیداں بمکریاں دے کُمش پلپٹھی دے بمالاں داتے کُمش بوناں دی چمری دا بدی لیابریلتے رَمَبَّہ بابل ئوتے بودے بدی ئوں قُبویلا۔ ۵۔ پمرقائن ئوتے بودے بدی ئوں نماں قُبویلا۔ بیس لمئی فائن بڑیا گمٹ چ آبریلے بودا کھوما وگڑیا۔ ۶۔ اے رَمَبَّہ فائن ئوں گھٹیا، "ٹمون گمٹ کیمبو ہویریا این؟ ۷۔ حصہ ٹمون پملا کریپیتے کیم ٹمون قُبویلا نماں جابریں گا؟ حصہ ٹمون پملا نماں کریپیتے پماپ بُموے بُتے لُکمیلے ٹھپیا اےتے تمیرے بُتے رماچ کریپن والا اےتے فمیر ٹمون بودے بُتے چڑائی کریپ۔ ۸۔ اے فائن تے بماپہ پراہابل ئوں کُمش گھٹیلے جمیدوں بو، دمنوویں پمیلیاں چ سمن تے بمیسراں ہویریا کیم فائن بماپہ پراہابل دے گمل ٹنوتیلے بوئوں جمانو ٹڈیا۔ ۹۔ بویدوں رَمَبَّہ فائن ئوں گھٹیا، "تمیرا پراہابل کمتھ آ؟" بونہ گھٹیا، "میئوں نمین روتا کیم میں بماپہ پراہ دا رماکھا آن؟ ۱۰۔ فمیر بونہ گھٹیا۔ ٹمون بیہ کیم کریپیا؟ تمیرے پراہ دا لمبو جمین چون میئوں سدپ دا اے۔ ۱۱۔ اے ٹن ٹمون تمرتے ولوں لامنتی بنیپیا۔ جیفہ بماپنا کھوماکھمولا کیم تمیرے گوتھ تون تمیرے پراہ دا لمبو لیسرے۔ ۱۲۔ جمیدوں ٹمون جمین نؤں واویں گلتے بو، ٹن تمیئوں بماپنی پمیلی چ بُمگن والیاں شمیواں نماں سیپ گیتے جمین بُتے ٹمون خمان خرابتے لُٹر ہویریں گا۔ ۱۳۔ بویدوں فائن تے رَمَبَّہ ئوں گھٹیا، "میری سجا میرے صمور تون بماپر اے۔ ۱۴۔ جام، بچ ٹمون میئوں سماری جمین تون کڈپیا اےتے میں تمیرے جمور چ لُک جابراں گلتے جمین بُتے خمان خرابتے لُٹر ریراں گا تے بمیسراں ہویرے گا کیم جمیڑا کموئی میئوں چلم گا جمانو ٹنڈے گا۔ ۱۵۔ بویدوں رَمَبَّہ بوئوں گھٹیا، "نمیں سمگوں جمیڑا فائن ئوں ٹنڈے گا بودے تون سمنان جمینا بملد لیبراں گلتے رَمَبَّہ فائن لمئی یک نشان رکھپییا کیم کموئی بوئوں لیپ کے ٹنڈ نماں دیرے۔ ۱۶۔ اے فائن رَمَبَّہ بگیوں وگ گمٹیلے عدن دے چمڑے ول ئودے دی جُمو، چ جما وِسپا۔ ۱۷۔ اے فائن بماپنی خیل کمول گمٹیلے بو، جمنن والی ہویریتے بودے چون حُوک پمیدا ہویریلے بونہ یک شمیر وسابریلتے بودا نابڑا بماپہ لُورے دے نابڑے حُوک رکھپیلا۔ ۱۸۔ اے حُوک تون عیراد پمیدا ہویریلے عیراد تون محوایل پمیدا ہویریلے محوایل تون متوسایل پمیدا ہویریلے متوسایل تون لُک پمیدا ہویریا۔ ۱۹۔ اے لُک دمو خیلاں ویا، لیابریا۔ یک دا نابڑا عُدّے تے دُمچی دا نابڑا صِلّے سی۔ ۲۰۔ اے عُدّے چون بابل پمیدا ہویریا۔ بو، بوناں دا بوکا سی جمیڑے تمبناں چ ریردے نیتے جنمور پمال دے سمن۔ ۲۱۔ تے بودے پراہ دا نابڑا بولّے سی بو، بمین تے وُنجلی وُجابرن والیاں دا بوکا سی۔ ۲۲۔ اے صِلّے دے ویتے بلقائن پمیدا ہویریا۔ جمیڑا پمیلےتے لموے دے سمارے تمیچ تھپار بنابرن والا سیت نعمتے بلقائن دی پمین سی۔ ۲۳۔ اے لُک تے بماپنیاں خیلاں ئوں گھٹیا، "عدتے صِلّے میری نین گھنپو، بُتے لُک دیو خیلو میریاں نیناں بُتے کمن لُبرو۔ میں یک بمندے ٹون جیفہ میئوں پھمٹل کریپیا جمانو ٹنڈیلے یک گھمبزو ٹون جیفہ میئوں شمٹ لُبری ٹنڈیا۔ ۲۴۔ ۲۴۔ جمہ فائن دا بملد ستولو تون بموتا لیبریا جابرے گلتے لُک دا سمرتے ستولو تون بموتا۔ ۲۵۔ اے آدم فمیر بماپنی خیل کمول گمٹیا بودے یک بویر لُورا ہویریلے بودا نابڑا سبت رکھپیلتے بو، گھٹن لگیپی کیم رَمَبَّہ بابل دے بملد جیئوں فائن تے ٹنڈیا سی میئوں دُمجا لُورا سیپیا اے۔ ۲۶۔ ۲۶۔ تے سبت دے نادے وی یک لُورا پمیدا ہویریا۔ جمیدا نابڑا بونہ اُوس رکھپیا۔ بوس ومیل لُموک پُروا وَا نابڑا لیبرے دُعا کریپن لگیپ۔

۱۔ یہ آدم دی پمڑھی اے، جس رموج زمبّے آدم تون پمیدا کرپیلاے بوئوں بمانی شمل وگا بنا بریا۔^۲ تمرے نماری ہوناں تون پمیدا کرپیلا۔ تے ہوناں تون تمرکت سیبے جس رموج بوہ بنا برے گمے ہوناں دا نابڑا آدم رکھپیا۔^۳ تے آدم یک سمو تیاں ورہیاں دا سی جمیدوں بودی شملکے صمورت دا یک لورا بودے نادے پمیدا پوریاے بوہ بودا نابڑا سیٹ رکھپیا۔^۴ تے سیٹ دے جمن مگروں آدم اٹھولو سمو ورہ جمیندا ریریاے بودے لورے لوریاں پمیدا پوریاں۔^۵ تے آدم دی پموری جمنگی نمو سو تمہ ورہ پوری، بودوں بوہ ٹیپیا۔^۶ تے سیٹ یک سمو ستولو ورہیاں دا سی تے بودے تون اٹوس پمیدا پوریا۔^۷ تے اٹوس دے جمن مگروں سیٹ اٹھولو سمو ورہ جمیندا ریریاے بودے لورے لوریاں پمیدا پوریاں۔^۸ تے سیٹ دی سماری جمنگی نموسو ہماراں ورہ پوری تے بوہ ٹیپیا۔^۹ تے اٹوس تمہ ورہیاں دا سی جمیدوں بودے تون قینان پمیدا پوریا۔^{۱۰} تے قینان دے جمن مگروں اٹوس اٹھولو سمو پندراں ورہ جمیندا ریریاے بودے لورے لوریاں پمیدا پوریاں۔^{۱۱} تے اٹوس دی سماری جمنگی نمو سو تے پنجولو ورہ پوری تے بودوں بوہ ٹیپیا۔^{۱۲} تے قینان سمر ورہیاں دا سی جمیدوں بودے تون محل ایل پمیدا پوریا۔^{۱۳} تے محل ایل دے جمن مگروں قینان اٹھولو سمو چمالی ورہ جمیندا ریریاے بودے تون لورے لوریاں پمیدا پوریاں۔^{۱۴} تے قینان دی سماری جمنگی نمو سو تے دسولو ورہ پوری تے بودوں بوہ ٹیپیا۔^{۱۵} تے محل ایل پمیتھ ورہیاں دا سی جمیدوں بودے تون یارڈ پمیدا پوریا۔^{۱۶} تے یارڈ دے جمن مگروں محل ایل اٹھولو سمو تمہ ورہ جمیندا ریریاے بودے چون لورے لوریاں پمیدا پوریاں۔^{۱۷} تے محل ایل دی سماری جمنگی اٹھولو سمو پچانے ورہ پوری تے بودوں بوہ ٹیپیا۔^{۱۸} تے یارڈ یک سمو بمانہ ورہ دا سی جمیدوں بودے تون حنوک جمیا۔^{۱۹} تے حنوک دے جمن مگروں یارڈ اٹھولو سمو ورہ جمیندا ریریاے بودے چون لورے لوریاں پوریاں۔^{۲۰} تے یارڈ دی سماری جمنگی نمو سو بمانہ ورہ سی تے بودوں بوہ ٹیپیا۔^{۲۱} تے حنوک پمیتھ ورہیاں دا سی جمیدوں بودے تون متوسلج پمیدا پوریا۔^{۲۲} تے متوسلج دے جمن مگروں حنوک تریلو سمو ورہ تمیکر رمب دے نال نال جُلپ دا رمیلاے بودے چون لورے لوریاں پمیدا پوریاں۔^{۲۳} تے حنوک دی سماری جمنگی تریلو سمو پمیتھ ورہیاں دی پوری۔^{۲۴} تے حنوک رمب دے نال نال جُلپ دا رمیلاے گایب بوہ گمیا۔ بیس لمئی کمہ زمبّے بوئوں ہناں تک لمیا سی۔^{۲۵} تے متوسلج یک سمو ستاسی ورہیاں دا سی جمیدوں بودے چون لمک جمیا۔^{۲۶} تے لمک دے جمن مگروں متوسلج ستولو سمو بیاسی ورہ جمیندا رمیلاے بودے چون لورے لوریاں پمیدا پوریاں۔^{۲۷} تے متوسلج دی سماری جمنگی نمو سو اتر ورہ پوری تے بودوں بوہ ٹیپیا۔^{۲۸} تے لمک یک سمو بیاسی ورہیاں دا سی جمیدوں بودے چون یک لورا پوریا۔^{۲۹} تے بوہ بودا نابڑا نموج رکھپیاے کھٹیا، "یہ سماڈے گوتھاں دی مینتے سمگت مجدوری اے جمیڑی جمن یوں ایں جمیدے تے رمب دی لمانت کرپی اے۔ سمانوں شکھ سیہ گا۔"^{۳۰} تے نموج دے جمن مگروں لمک پنجولو سمو پچانے ورہ جمیندا ریریاے بودے چون لورے لوریاں پمیدا پوریاں۔^{۳۱} تے لمک دی سماری جمنگی ستولو سمو سمر ورہ پوری تے بودوں بوہ ٹیپیا۔^{۳۲} تے نموج پنجولو سمو ورہ دا سی جمیدوں بودے چون سم، حام تے یافت پمیدا پورے۔

۱۔ جمیدوں تمرتی تے بندنے بٹھ وڈپ گمے ہوناں دیاں لوریاں پمیدا پوریاں۔^۲ تے رمب دے لوریاں بنداں دیاں لوریاں تون چامیا کمہ بوہ بڑیاں سمونیاں نیں تے جمنیاں تون ہوناں چمنیا ہوناں نال ویا، کرپیلا۔^۳ بودوں زمبّے کھٹیا، "میری نموج بنداں نال سمدا تمیکر لڑپ دی نال ریرے گی۔ بیس لمئی کمہ بوہ وی تے بندنے نیں فیر وی ہوناں دی جمنگی یک سمو ویہ ورہ پورے گی۔"^۴ ہوناں دیاں چ جمن تے شمورہ سمنے جمیدوں رمب دے لورے بنداں دیاں لوریاں کمول گمے ہوناں لمئی ہوناں چوں بمان پورے۔ بیہ ای پلے جملہ دے شمورہ نیں جمنیاں دا بڑا نابڑا سی۔^۵ تے زمبّے چامیا کمہ جمن تے بنداں دی بڑیاں بڑی وڈپ گمئی اے تے بودے دمل دے خیال سمدا بشرے ای پورے نیں۔^۶ تے بودوں رمب جمن تے بنداں تون پمیدا کرپیں تون بڑا ڈمکھی پوریاے دمل چ ڈمکھی کرپیلا۔^۷ تے زمبّے کھٹیا، "میں بنداں تون جمنیاں تون میں پمیدا کرپیلا تمرتی تون مکاراں گا۔ بنداں تون لیبرے جمنورے رمژن ولہ جمنورے واہ چ اڈپیں ولہ پنچھیاں تمیکر بیس لمئی کمہ میں ہوناں دے نابرن تون ڈمکھی پوریاں۔^۸ تے نموج رمب دی نمجر چ چمنگا لگیلا۔^۹ نموج دی پمڑھی یہ آ۔ نموج بندنے چمنگا سی تے نموج رمب دے نال نال جُلپ دا رمیلا۔^{۱۰} تے بودے تون تریلو لورے سم، حام تے یافت پمیدا پورے۔^{۱۱} تے تمرتی رمب بگ بشری پور گمئی تے بوہ جملہ نال پرپی سی۔^{۱۲} تے زمبّے جمن تے نمجر کرپیلا چامیا کمہ بوہ بڑی بشری پور گمئی اے۔ بیس لمئی کمہ لموکاں جمن تے بمانا طریقہ وگاڑا سی۔^{۱۳} تے زمبّے نموج تون کھٹیا، "سمارے بنداں دا مکینا میرے بگ آبر گمیا اے۔ بیس لمئی ہوناں تون جمن جملہ نال پرپی گمئی اے۔ نمون چام میں جمن سمہ ہوناں تون جمانو تڈاں گا۔"^{۱۴} نمون گوپھر دی لمکڑ دی یک بمیڑی بمانہ لمئی نابہر۔ بوس بمیڑی چ منجلان بنا بری تے بودے کھوندے بمانہ لمک لا بریں۔^{۱۵} تے بمیسراں کرپیں کمہ بمیڑی دی لمانی تریلو سمو گوتھ بودی چڑائی، پنجا گوتھ تے بودی اچانی تمہ گوتھ پورے۔^{۱۶} تے بوس بمیڑی چ لمو، لمئی یک آل بنا بری تے ہوناں یک گوتھ چھڈپکے بوئوں مکاراں بوس بمیڑی دا نموا بودے بگ رکھپیتے بودے چ تریلو خملہ بنا بریں۔ بیٹھاں دا۔ دُمل تے تھجا۔^{۱۷} تے چام، میں بمانی جمن تے پمانی دا طُفان لیبارن والا آن۔ بیس لمئی سمارے بندنے جمن چ جمنگی دا سما، اے سمارے جگ چوں مار سٹھاں گاتے سمارے جمیڑے جمن تے نیں پ جابر گے۔^{۱۸} تے پمر تمیرے نال میں بمانا قول کرپیاں گاتے نمون بمیڑی چ جابر۔ نمون تے تمیرے نال تمیرے لورے تمیری خیل تے تمیرے لوریاں دیاں خیلان۔^{۱۹} تے جمانوراں دی تر قسم چوں دمو دمو بمانہ نال بمیڑی چ لیبریں۔ کمہ بوہ تمیرے نال جمنے ریرن۔ بوہ نمرے مادہ پورن۔^{۲۰} تے بُمڈن ولہ پنچھیاں دی تر قسم چوں جمن والیاں دی تر قسم چوں جمن تون رمژن والیاں دی تر قسم چوں دمو دمو تمیرے کمول آبرن بیس لمئی کمہ بوہ جمنہ ریرن۔^{۲۱} تے نمون تر طمران دیاں گوندن دیاں شمیواں لیبرے بمانہ کمول کھٹیاں کرپیں۔ بیس لمئی کمہ بیہو تمیرے ہوناں دے کُوندن لمئی پورے گا۔^{۲۲} تے نموج بموسراں ای کرپیلا۔ جمسراں رمب تے بوئوں کھٹیا سی بموسراں ای امل کرپیلا۔

۱۔ تے زمبّے نموج تون کھٹیا، "نمون بمانہ پمورے نمبر نال بمیڑی چ آبر۔ بیس لمئی میں تمیٹوں بمانہ بگ بیس جملہ چ چمنگا چامیا اے۔"^۲ سمارے جمنوراں چوں ستولو ستولو تمرے ہوناں دی مادہ ہوناں چوں جمیڑے نمیں دمو دمو تمرے ہوناں دیاں مادہ بمانہ نال لیبرنا۔^۳ تے واہ چ بُمڈن والیاں چوں وی ستولو ستولو تمرے مادہ لیبرنا۔ بیس لمئی جمن تے ہوناں دی پمڑھی وڈپ۔^۴ بیس لمئی ستولو دیاں مگروں جمن تے چمالی دمنے چمالی رماں پمانی وسابراں گاتے تر جمیڑی شمہ چ جمان اے جمنیٹوں مین بنا بریا۔ تمرتی تون مکاراں گا۔^۵ تے نموج بوہ سمارا جمسراں زمبّے بوئوں بُکم سیپیا سی کرپیلا۔^۶ تے نموج چھ سمو ورہیاں دا سی جمیدوں پمانی دا طُفان تمرتی تے آبریا۔^۷ جمیدوں نموج تے بودے لورے بودی خیل تے بودے لوریاں دیاں خیلان بودے نال طُفان دے پمانی تون بجپیں لمئی بمیڑی چ جُلہ۔^۸ تے پماک جمنوراں چوں ہوناں جمنوراں چوں جمیڑے پماک نمیں بُمڈن ولہ پنچھیاں چوں جمیڑے تمرتی تے رمژن ولہ جمنوراں چوں^۹ دمو دمو تمرے مادہ بمیڑی چ نموج کمول جُلہ۔ جمسراں زمبّے نموج تون بُکم سیپیا سی۔^{۱۰} تے ستولو رموج مگروں بمیسراں پوریا کمہ طُفان دا پمانی جمن تے آبر گمیا۔^{۱۱} نموج دی جمنگی دا چھمینواں سمو سماں سی کمہ بودے دمج مینہ تھمیک سمتوں تریک تون وڈے شمندر دے

نیک لورے کرپیا سیتہ جمیدوں بوئون روڈ لگیبا۔^{۲۵} ۲۵۔ بوئے گھٹیا، "کنعان لامنتی ہوئے بوئے بامپہ پراواں دے نموکران دا نموکر ہوئے گا۔" ۲۶۔ فمیر گھٹیا، "رمب سم دا رمب مبارک ہوئے کنعان سم دا نموکر ہوئے۔" ۲۷۔ رمب یافت تون ودھایرے کمب بوئے سم دے ڈمیریاں چ وشتہ کنعان بودا نموکر ہوئے۔ ۲۸۔ طُفان دے مگروں تُموح سَمائے ترپلو سمو ورھ بور جیندہ ربریا۔ ۲۹۔ تُموح دی سماری جمندگی سَمائے نمو سو ورھ ہوئے۔ فمیر بوئے ٹیپا۔

10

۱۔ تُموح دے لورے سم، حامتہ یافت دے بمال بیہ نیں۔ طُفان دے مگروں بوناں دے نادے لورے پمیدا ہوئے۔ ۲۔ یافت دی پمیزھی بیہ آ جُمَرتہ ماجوجتہ مادیتہ یادانہ تولتہ مسکتہ تیراس۔ ۳۔ جُمَرتہ دے لورے اشکنازتہ ریفتتہ جُرم۔ ۴۔ یافت یادان دے لورے ایستہ ترشس، کیتہ دودانی۔ ۵۔ قموماں دے جزیرے ای بودی پمیزھی چوں آڈ بوریک بریک بملیتہ پمیزھی تون آڈو آڈ مُلکھتہ تمولہ بنیپ۔ ۶۔ حامتہ دے بمال بیہ نیں۔ کُوشتہ مصرتہ فوطتہ کنعان۔ ۷۔ کُوش دے بمال بیہ نیں۔ سبائتہ حوبلتہ سبتہ رعماستہ سنیکتہ رعما دے بمال بیہ نیں۔ سبائتہ دوان۔ ۸۔ کُوش تون نمروڈ پمیدا ہوئے۔ بوئے تمرتہ بُئے یک پلوان ہوئے۔ ۹۔ رمب بگ بوئے یک شکاری پلوان ہوئے۔ بیس لمئی بیہ گوی مشاپور ہوئے کمب رمب بگ نمروڈ ورگا شکاری پلوان۔ ۱۰۔ ای بودی بمادجھانی دے شمرع مُلکھ سنعار چ بابلتہ ارکتہ اکاتہ کلتہ تون ہوئے۔ ۱۱۔ بوس مُلکھ چوں نیکل ک بوئے اشور چ آریلتہ نینوتہ رحوبوت، عبرتہ کلح تون۔ ۱۲۔ نینوتہ کلح دے وچکار ربرین لمئی جمیڑا وڈا شمیر سی بنابریا۔ ۱۳۔ مصر تون لودی عینامیتہ لہالیتہ لفتوحی۔ ۱۴۔ روسیتہ سکوحی (جمیناں تون فلسنتی نیکل) لفتوری پمیدا ہوئے۔ ۱۵۔ کنعان تون صیدا جمیڑا بودا پلپتھی دا سیتہ جت، ۱۶۔ یوسیتہ اموریتہ جرجاسی، ۱۷۔ حویتہ عرقیتہ سینی، ۱۸۔ اروادیتہ صماریتہ صماقی پمیدا ہوئے مگروں کنعانی کھیلر گمہ۔ ۱۹۔ کنعانیان دی جُمو بیہ اے۔ صیدا تون غزتہ تمیکر جمیڑے سدومتہ عمورتہ ادمتہ صبیان دی رماستہ نیں۔ ۲۰۔ حامتہ دے بمال بیہ نیں۔ جمیڑے بامپہ بامپہ مُلکھتہ تمولیاں چوں بامپہ تمبرانہ بامپہ بملیاں یون وشتہ نیں۔ ۲۱۔ سیم دے نادے وی جمیڑا سمارے عبر دا بوکلتہ یافت دا وڈا پراہ سی بمال ہوئے۔ ۲۲۔ سم دے بمال بیہ نیں۔ عیلامتہ اسورتہ ارفکستہ توتہ ارام، ۲۳۔ ارام دے بمال بیہ نیں۔ غوصتہ حولتہ جترتہ قس۔ ۲۴۔ ارفکستہ تون سلج پمیدا ہوئے سلج تون عبر۔ ۲۵۔ عبر دے دمور لورے پمیدا ہوئے، یک دا نابڑا فلج سی۔ بیس لمئی جمین بودے دیمان چ وندپیتہ بودے پراہ دا نابڑا یقطان سی۔ ۲۶۔ یقطان چوں الموداتہ سلنتہ حصارماوتہ ایراخ۔ ۲۷۔ بدورامتہ اوزالتہ دقلا، ۲۸۔ عوبلتہ الی مائلتہ سبائ۔ ۲۹۔ اوفیرتہ حوبلتہ بوباب پمیدا ہوئے۔ بیہ سمارے یقطان دے بمال سمن۔ ۳۰۔ بینان دی وستی مسات تون جمیڑے تون یک پماڑ سفار ول سی۔ ۳۱۔ بیہ سم دے بمال نیں۔ جمیڑے بامپہ بامپہ مُلکھتہ تمولیاں تمبرانہ بامپہ بملیاں دے سباب نمال وشتہ نیں۔ ۳۲۔ تُموح دے لوریاں دا تمبر بوناں دیاں تمولیاں پمیزھیان دے سباب نمال بیہ ای نیتہ طُفان دے مگروں جمیڑیاں قموماں جمین بُئے تھماں تھماں جُلپ گمٹیاں بوئے بوناں چوں ای سی۔

11

۱۔ سماری جمین بُئے یک ای بملیتہ یکو جمہ بمول سمن۔ ۲۔ بمیسراں ہوئے کمب جمیڑے ولون پقتد کریپ دے کریپ دے بوناں تون مُلکھ سنعار چوں یک روژ ملیپیتہ بوئے بوئے وشتہ۔ ۳۔ بوناں بامپہ چ کھٹیا آبرو بسین یٹان بنابریتہ بوناں تون تمک چ پخاکہ پکابہ۔ فمیر بوناں روژیاں دی تھماں یٹان توتہ جُمونہ دی تھماں گمارے تون کمب لبریا۔ ۴۔ فمیر بوئے کھٹن لگیپ کمب آبرو بسین بامپہ لمئی یک شمیرتہ یک بُرج جمیدی تُمیسی سمان تمیکر جابرے بنابریتہ بوئے بامپہ نابڑہ کریپ۔ بمیسراں نمان ہوئے کمب بسین سماری تمرتہ بُئے وارہ بوئے جابریتہ۔ ۵۔ رمب بیس شمیرتہ بُرج تون جمینوں آدم دے لموک بنابرین لگیپ جامن تون بُمتریا۔ ۶۔ رمب گھٹیا، "جامو، بیہ لموک سمارے یک نیتہ بینان سماریاں دی یک ای بملی اے بوئے جُمو، بیہ کریپ بوناں تون بماقی نمان جُمہٹ گا۔ ۷۔ آبرو بسین بوئے جُلپ ک بوناں دی بملی چ نکھیزا تئوئہ۔ بیس لمئی کمب بوئے یک دُج دی نین جمان نمان سمن۔ ۸۔ فمیر رمب بوناں تون بوتھوں سماری تمرتہ چوں تَمگ کریپیتہ بوس شمیر تون بنابرین تون بماج آبرے۔ ۹۔ بیس لمئی بودا نابڑا بابل ہوئے۔ بیس لمئی کمب رمب بوناں تون بوتھوں سماری جمین دی بملی چ نکھیزا تئوئہ تہ بوتھوں رمب بوناں تون سماری جمین تون پمیشان کریپا۔ ۱۰۔ بیہ سم دی پمیزھی اے۔ سم یک سمو ورھیاں دا سی جمیدوں بودے تون طُفان دے دمور ورھ مگروں ارفکستہ پمیدا ہوئے۔ ۱۱۔ ارفکستہ دے جمن مگروں پنچولو سمو ورھ جیندا ربریاں بودے تون لورے لوریاں پمیدا ہوئے۔ ۱۲۔ جمیدوں ارفکستہ پمیتی ورھیاں دا ہوئے تون سلج پمیدا ہوئے۔ ۱۳۔ سلج دے جمن مگروں ارفکستہ چرولو سمو ترپلو ورھ بور جیندا ربریاں بودے تون لورے لوریاں پمیدا ہوئے۔ ۱۴۔ سلج جمیدوں تمپ ورھیاں دا ہوئے تون غیر پمیدا ہوئے۔ ۱۵۔ غیر دے جمن مگروں سلج چرولو سمو ترپلو ورھ بور جیندا ربریاں بودے تون لورے لوریاں پمیدا ہوئے۔ ۱۶۔ جمیدوں غیر چمونتی ورھیاں دا سیتہ بودے تون فلج پمیدا ہوئے۔ ۱۷۔ فلج دے جمن مگروں غیر چرولو سمو تمپ ورھ بور جیندا ربریاں بودے تون لورے لوریاں پمیدا ہوئے۔ ۱۸۔ فلج تمپ ورھیاں دا سی جمیدوں بودے تون رعو پمیدا ہوئے۔ ۱۹۔ رعو دے جمن مگروں دمولو سمو نمو ورھ بور جیندا ربریاں بودے تون لورے لوریاں پمیدا ہوئے۔ ۲۰۔ رعو بمتی ورھیاں دا سی جمیدوں بودے تون سروج پمیدا ہوئے۔ ۲۱۔ سروج دے جمن مگروں رعو دمور سمو ستولو ورھ بور جیندا ربریاں بودے تون لورے لوریاں پمیدا ہوئے۔ ۲۲۔ سروج تمپ ورھیاں دا سی جمیدوں بودے تون نچور پمیدا ہوئے۔ ۲۳۔ نچور دے جمن مگروں سروج دمور سمو ورھ بور جیندا ربریاں بودے تون لورے لوریاں پمیدا ہوئے۔ ۲۴۔ نچور اتنی ورھ دا سی جمیدوں بودے تون تمارح پمیدا ہوئے۔ ۲۵۔ تمارح دے جمن مگروں نچور یک سمو اُتھی ورھ بور جیندا ربریاں بودے تون لورے لوریاں پمیدا ہوئے۔ ۲۶۔ تمارح سمنر ورھیاں دا سی جمیدوں بودوں چوں آبرامتہ نچورتہ حاران پمیدا ہوئے۔ ۲۷۔ بیہ تمارح دی پمیزھی اے، تمارح تون آبرامتہ نچورتہ حاران پمیدا ہوئے۔ ۲۸۔ حاران بامپہ بوک تمارح بگ بامپہ جمن والی تھماں جَمسراں کسدیاں دے اور چ ٹیپا۔ ۲۹۔ آبرامتہ نچورتہ بامپہ بامپہ ویاہ کریپیتہ آبرام دی خیل دا نابڑہ ساریتہ نچور دی خیل دا نابڑہ وکلتہ سی جمیڑی حاران دی لوری سی بوو ای وکلتہ اسک دا بوکا سی۔ ۳۰۔ ساری بَمیناں لاد سی۔ بودے کموتی بمال نمین سی۔ ۳۱۔ تمارح بامپہ لورے آبرام تون بامپہ پموتے لُموط تون جمیڑا حاران دا لورا سیتہ بامپہ نمو ساری تون جمیڑی بودے لورے آبرام دی خیل سی نمال لبریا۔ ۳۲۔ تمارح دی جمندگی دمور سمو پنچولو ورھ دی ہوئے بوئے حاران چ ٹیپا۔

12

۱۔ رمب آبرام تون گھٹیا، "تُون بامپہ مُلکھتہ بامپہ سکیری والیاں چوتہ بامپہ بوک دے نادے چوں نیکل ک بوس مُلکھ چ جُلپ جمیڑا میں تمینوں چرکھاواں گا۔ ۲۔ میں تمینوں یک وڈی قموم بنابران گلتہ بمرکت سپیاں گلتہ تمیرا نابڑا بُڑا بُمچا کریپاں گلتہ تُون

بڑی بمرکت والا ہو بریں گا۔^۳ جمیزے تمیٹوں مبارک کھٹن گے ہوناں ٹوں میں بمرکت سییاں گاتے جمیزے تمیٹوں لمانت کریں گے ہوناں بُہ میں لمانت کریاں گاتے جمین دیاں سماریاں پمیڑھیاں تمیرے جریہ بمرکت لیبرن گمٹیاں۔^۴ آبرام رَمبّ دے کھٹن نمال جُلیپاتے لُموطّ بودے نمال جُلیپاتے آبرام پچتر ورھیاں دا سی جمیدوں بو، حارانّ توں جُلیپا سی۔^۵ آبرام ہماپنی خیل ساریتے ہماپنہ پتیج لُموطّ ٹوں سمارے مال ڈمنگر ٹوں جمیزا ہونہ کمٹھا کریپا سی۔ ہوناں ہمندیاں ٹوں جمیزے بوٹوں حارانّ چ ملیپ سمن، نمال لیبریاتے بو، مُلکھ کنعانّ ٹوں جُلیپتے مُلکھ کنعانّ چ آبرے۔^۶ آبرام بوس مُلکھ چوں لنگیپ دا بوٹیا یسکَم دی جُمو، چ مورے دے رُمکھ تمیکر جُلیپا۔ بودوں مُلکھ چ کنعانی ریردے سمن۔^۷ فمیر رَمبّ آبرام ٹوں چرکھائی دیرکے کھٹیا، "بیو ای مُلکھ میں تمیری پمیڑھی ٹوں سییاں گا" تے ہونہ بوتھ رَمبّ لمئی جمیزا بوٹوں چرکھائی دیریا سی یک چونکا بنا بریا۔^۸ آبرام بوتھوں سوٹھخ کے بوس پماڑ ٹوں جُلیپا جمیزا بیت ایل دے چمڑدے وِمل اتے ہماپنا ڈمیر ہمیسراں لابریا کمپ بیت ایل لمیندے وِمل تے عی چمڑدے وِمل سیتے بوتھ رَمبّ لمئی یک چونکا بنا بریاتے رَمبّ بگ دُعا کریپی۔^۹ آبرام ہمند کریپ دا کریپ دا لمیندے ہماس ویدیدا گمٹیا۔^{۱۰} آبرام بوس مُلکھ چ جُکھ پڑتال ہو بریا۔^{۱۱} آبرام پوری آبرام مصر ٹوں گمٹیا کمپ بوتھ تمکیا ریرے۔ بیس لمئی کمپ مُلکھ چ بڑی جُکھ پڑتال سی۔^{۱۲} آبرام ہمیسراں ہو بریا کمپ جمیدوں بو، مصر چ وڑیپن ولا سمن تے ہونہ ہماپنی خیل ساری ٹوں کھٹیا، "جام، میں جمانا آن کمپ ٹوں جامن چ بڑی سمونی خیل این۔^{۱۳} آبرام ہمیسراں ہو برے گا کمپ مصری تمیٹوں جام کے کھٹن گے کمپ یہ بودی خیل اتے بو، میٹوں جمانو ٹنڈن گے پمر تمیٹوں جمندیاں رکھیں گے۔^{۱۴} آبرام ہمیسراں ہو بریا کمپ جمیدوں آبرام مصر چ آبریاتے مصریاتے بوس خیل ٹوں جامیا کمپ ہو، بڑی سمونی اے۔^{۱۵} فرعون دے امیرانے بوٹوں جام کے فرعون بگ بودی سیبت کریپتے بو، خیل فرعون دے نادے چھڈی گمٹی۔^{۱۶} آبرام ہونہ بودے لمئی آبرام بُہ سان کریپاتے پمیڈ ہمکریاتے گماواں، سمنڈتے گمبرتے نموکرتے گمولیا تے گمبریاتے ہموٹھ بودے کمول ہو بر گمٹ۔^{۱۷} پمر رَمبّ فرعون تے بودے تمیرتے آبرام دی خیل ساری دی وِمج توں وِمڈیاں وِمڈیاں بلاواں کلابراں۔^{۱۸} فمیر فرعون تے آبرام ٹوں سدپ کے بوٹوں کھٹیا کمپ ٹوں میرے نمال کمپ کریپا؟ ٹوں میٹوں کمیوں نمیں دسیپا کمپ یہ تمیری خیل اے؟^{۱۹} ٹوں یہ کمیوں کھٹیا کمپ ہو، میری پمین اے؟- بیس لمئی میں بوٹوں لیبریا کمپ ہو، میری خیل بنیپتے جام، تمیری خیل حاجر اے۔ بیٹوں لیبرتے جُلپ جابر۔^{۲۰} فرعون تے بودے بق چ ہماپنہ ہمندیاں ٹوں دسیپاتے ہوناں تے بوٹوں تے بودی خیل ٹوں بودے سمارے مال ڈمنگر سمنہ کلابرا۔

^۱ آبرام مصر توں ہماپنی خیل تے ہماپنہ سمارے مال تے لُموطّ ٹوں نمال لیبرکے کنعان تے دے کھمپ ہماس جُلیپا۔^۲ آبرام کمول ڈمنگرتے ¹³ سمونا جماندی بڑیا سی۔^۳ آبرام تے ہونہ کنعان تے دے کھمپ ہماس پمند کریپ دا بیت ایل چ بوس جُمو، چ آبریا جتھ پمیلان بیت ایل تے عی چ بودا ڈمیر سی۔^۴ جمیویں بو، جُمو، جتھ ہونہ شمرع چ چونکا بنا بریاتے بوتھ آبرام تے رَمبّ بگ دُعا کریپی۔^۵ لُموطّ جمیزا آبرام نمال پمند کریپ دا سی بودے کمول پمڈاں ہمکریاں گماواں، سمنڈتے ڈمیرے سمن۔^۶ آبرام بوس مُلکھ چ بینی تھماں نمیں سی کمپ ہو، کمٹھ ریرن بیس لمئی ہوناں کمول بیناں مال سی کمپ ہو، کمٹھ نمیں ریرسٹمک دے سمن۔^۷ آبرام دے ڈمنگراں ٹوں چراؤں ولتے لُموطّ دے ڈمنگراں دے چراؤں والیاں چ چمگڑا ہو بریاتے کنعانی تے فرزی بودوں مُلکھ چ ریردے سمن۔^۸ آبرام بودوں آبرام تے لُموطّ ٹوں کھٹیا، "میرتے تمیرے چتے میرے واگیاں چ چمگڑا نمال ہو بریا کریپ۔ بیس لمئی کمپ ہسین پراہ آ۔^۹ کمپ یہ سمارا مُلکھ تمیرے بگ نمیں؟ تے ٹوں میرے توں آڈ ہو بر۔ جھ ٹوں کھمپ ہماس جُلیپتے میں سَمجّ ہماس جُلیپاں گاتے جھ ٹوں سَمجّ ہماس جُلیپتے میں کھمپ ہماس جُلیپاں گا۔^{۱۰} فمیر لُموطّ گینڈاں ٹک کے ہمردن دی سماری ترائیتے جمیزا ضغر وِمل اے نمجر کریپی۔ بیس لمئی کمپ ہو، بیدے توں پمیلان رَمبّ تے شُدومتے غمورے ٹوں برات کریپا۔ رَمبّ دے ہماغے مصر دے مُلکھ وانگوں واوا ہمری ہمری سی۔^{۱۱} فمیر لُموطّ ہمردن دی سماری ترائی ٹوں ہماپنہ لمئی چمٹیاتے بو، چمڑدے وِمل جُلیپاتے بو، یک دُمج توں آڈ ہو برے۔^{۱۲} آبرام تے مُلکھ کنعان چ ریریاتے لُموطّ ترائی دے شمپراں چ وسیرا کریپاتے شُدوم وِمل ہماپنا ڈمیر لابریا۔^{۱۳} آبرام شُدوم دے لَموک رَمبّ دی نمجر چ بٹھ ہشرتے ہماپی سمن۔^{۱۴} آبرام لُموطّ دے آڈ ہو برن مگروں رَمبّ آبرام ٹوں کھٹیا، "ہماپنی گینڈ نکتے جمیزا جُمو، بُہ ٹوں این بوتھوں چمنواں ہماسیاں وِمل نمجر کریپ۔^{۱۵} بیس لمئی کمپ یہ سمارا مُلکھ جمیزا ٹوں جام رمنیا این میں تمیٹوں تے تمیری پمیڑھی ٹوں سمدا لمئی سییاں گا۔^{۱۶} آبرام تے میں تمیری پمیڑھی ٹوں جمین دے جریاں وانگوں ودھابراں گا کمپ جھ کموئی ہمند، جمین دے جریاں دی گمیتی کریپ شمک دا اتے تمیری پمیڑھی وی گینی جابرے گی۔^{۱۷} سوٹھختے بیس مُلکھ دی لمانیتے جُڑائی چ پھمیرتے جُلپ۔ بیس لمئی میں یہ تمیٹوں سییاں گا۔^{۱۸} آبرام تے ہماپنا ڈمیر نکیلے ممرے دے رُمکھاں چ جمیزے جبروت چ نین جُلپ کے ریرن لگیپاتے بوتھ رَمبّ لمئی یک چونکا بنا بریا۔

^۱ آبرام سنعار دے ہماپنہ آبرام تے الاسر دے ہماپنہ اربوکتے عیلام دے ہماپنہ کدرلا عمرتے جوئیم دے ہماپنہ تدعال دے ہماپنہ چ۔^۲ ¹⁴ ہمیسراں ہو بریا کمپ ہوناں تے شُدوم دے ہماپنہ ہشرتے آبرام دے ہماپنہ سنیاب تے ضوئیم دے ہماپنہ شمیر تے بائع جمیویں ضغر دے ہماپنہ نمال جمنگ کریپی۔^۳ یہ سمارے سدیم ہمیسراں شور دے دریا دی وستی چ کمٹھ ہو برے۔^۴ ہماراں ورھ تمیکر ہوناں تے کدرلا عمرتے دی سمیوہ کریپتے تمیرھوین ورھ ہوناں تے ہاوت کریپی۔^۵ جمودھوین ورھ کدرلا عمرتے بودے نمال دے ہماپنہ آبرے رفاہیم ٹوں عستارات قرنیم چتے ژوزیاں توں ہام چ ایہیم ٹوں سوی قرنیم چ۔^۶ آبرام حوریاں ٹوں ہوناں دے شعیر دے پماڑ چ ٹمنڈتے ٹمنڈتے ایل فاران تمیکر جمیزا جائز ترترکار نمال لگیپا اے وِمل آبرے۔^۷ فمیر بو، روچھاں ہمرت کے عین وِصفات جَمسراں قادیس آپڑتے عمالیقیان دے سمارے مُلکھ ٹوں آفوریان ٹوں جمیزے حصیٹوں تمر چ ریردے سمن ٹنڈیا۔^۸ بودوں شُدوم دا ہماپنہ ہماپنہ آبرام تے ہماپنہ آبرام تے ہماپنہ ضوئیم دا ہماپنہ ہماپنہ بائع جمیویں ضغر دا ہماپنہ ہماپنہ ہماپنہ سنیاب تے ضوئیم دی وستی چ جمنگ کریپی۔^۹ بیس لمئی عیلام دے ہماپنہ کدرلا عمرتے جوئیم دے ہماپنہ اربوکتے نمال جمنگ کریپن۔ یہ چرولو ہماپنہ ہوناں ہماپنہ دے مُقابلہ چ سمن۔^{۱۰} آبرام سدیم دی وستی چ تھماں تھماں وِٹی دے تمیل دے ٹموہ سمن تے شُدومتے غمورے دے ہماپنہ وِوگدے وِوگدے بوتھ ڈمگتے جمیزے ہجیپ ہو، پماڑ بُہ وِوگ۔^{۱۱} بودوں بو، شُدومتے غمورے دا سمارا مال تے بوتھوں دا سمارا اناج لیبرکے جُلپ۔^{۱۲} آبرام دے پتیج لُموطّ ٹوں تے بودے مال ڈمنگر ٹوں وی لیبر گمٹ بیس لمئی کمپ ہو، شُدوم چ ریردا سی۔^{۱۳} بودوں یکے جمیزا ہجیپا سی جُلپ کے آبرام عیرانی ٹوں شمو، سیپی جمیزا اسکالتے عانیردے پراہ ممرے آفوری دے رُمکھاں چ ریردا سیتے یہ آبرام دے نمال وِماہ کریپن ولا سمن۔^{۱۴} جمیدوں آبرام تے کھنیا کمپ بودا پراہ چیکڑیا گمٹیا اتے ہونہ ہماپنہ تریلو سمو اٹھماراں شیار ہمندیاں ٹوں لیبرکے ہوناں دا روچھا کریپا۔^{۱۵} آبرام رماں ٹوں ہوناں تے بودے نموکراں تے ٹمول ٹمول ہو برک ہوناں بُہ چڑھائی کریپتے بوٹوں ٹنڈیاتے خوہ تمیکر جمیزا دِمَشَق دے کھمپ گوتھ اے ہوناں دا روچھا کریپا۔^{۱۶} آبرام تے ہونہ سمارے مال ڈمنگرتے ہماپنہ پراہ لُموطّ ٹوں تے بودے مال ڈمنگرتے خیلاں ٹوں روچھاں لیابریا۔^{۱۷} آبرام تے ہونہ کدرلا عمرتے بودے نمال دے ہماپنہ ہوناں ٹوں ٹنڈکے آبریاتے شُدوم دا ہماپنہ ہوناں لیبرن لمئی سوی دی وستی تمیکر آبریا۔^{۱۸} آبرام ملک صدق سالم دا ہماپنہ ہوناں نیکی تے انگوراں دا جُموں لیابریاتے

بہ: رَمَبّ دا بھندہ سی۔^{۱۹} اے بونہ بوٹوں بمرکت سیبک کُھٹیا، "رَمَبّ وِملوں جمیڑا سمانتہ جمین دا مالک اے اَبْرَام مَبارک ہویرے۔^{۲۰} مَبارک اے رَمَبّ جہ تَمیرے ویریاں تون تَمیرے گوتہ چہ کرپیلا۔ بودوں اَبْرَامتہ سماریاں دا دمسواں بیص بوٹوں سیبیا۔^{۲۱} اے سڈوم دے بھادچھانے اَبْرَام تون کُھٹیا، "بھندیاں تون میٹوں سپدے مال ڈنگر بھانہ لئی رکھپے۔" ^{۲۲} ۲۷۔ پَمَر اَبْرَامتہ سڈوم دے بھادچھا، تون کُھٹیا، "میں رَمَبّ تَعَالٰی سمانتہ جمین دے مالک دی سمونہ کُوندی اے۔" ^{۲۳} ۲۳۔ کمہ میں نماں کموئی تماگا، نماں چاغل دا تمسم، نماں تَمیری بھویر کموئی شہ لیبراں گا کیتہ تُمون بھہ نماں کُھٹیں کمہ میں اَبْرَام تون ریکیاں والا بناہیا۔^{۲۴} ۲۴۔ بودے بھیناں جمیڑا گھمروانے کُوندیا تہ بونان بھندیاں دے بیص دا جمیڑے میرے نمال جُلہ۔ غانیرتہ اِسکالتہ ممرے بھانپنا بھانپنا بیص لیبرا۔

۱۱۔ بیناں نیناں مگروں رَمَبّ دا کلام سُمخہ چہ اَبْرَام بُتہ نمالج پوریلے بونہ کُھٹیا، "اَبْرَام تُمون نماں چپ۔ میں تَمیری فاجتہ بڑیا وِمڈا صمل آں۔" ^۲ ۲۔ اَبْرَامتہ کُھٹیا، "بُتہ رَمَبّ تُمون میٹوں کمہ سیبیں گا۔ بیس لئی کمہ میں تہ بھیناں لاد بگاں جُلپنا آتہ میرے نادے دا وارث دَمشقی اَلعزّز اے؟" ^۳ ۳۔ فَمیر اَبْرَامتہ کُھٹیا، "چام، تُمون میٹوں کموئی بھال نمئیں سیبیلے چام میری پمِڑھی چوں میرا وارث کمون ہویرے گا!" ^۴ ۴۔ فَمیر رَمَبّ دیاں نیناں بودے بُتہ نمالج پوریلے بونہ کُھٹیا، "بہ تَمیرا وارث نمئیں ہویرے گا۔ بوو ای تَمیرا وارث ہویرے گا۔" ^۵ ۵۔ بونہ بوٹوں بھاپر لیبر گمئیلے کُھٹیا، "بُن سمان وِل تیان کرپتہ جہ تماریاں تون گنپ سَمکنا ایتہ گنپ۔" ^۶ ۶۔ بونہ کُھٹیا، "کمہ تَمیرے بھال بھیسراں ای پورن گے۔" ^۷ ۷۔ بونہ رَمَبّ بُتہ مان لیباریلے بونہ بوٹوں بودے بَق چہ چمنگا گنپا۔^۷ ۷۔ بونہ بوٹوں کُھٹیا، "میں رَمَبّ آں جمیڑا تَمیٹوں کسَدیاں دے اُور چوں کڈپ لیباریا کمہ تَمیٹوں یہ مُلکھ بیص چہ سیباں؟" ^۸ ۸۔ بونہ کُھٹیا، "بُتہ رَمَبّ، میں کمپوں جماناں کمہ میں بودا وارث پوراں گا؟" ^۹ ۹۔ بونہ بوٹوں کُھٹیا، "میرے لئی تریلو ورہ دی یک وچہیت تریلو ورہ دی یک بمرکت تریلو ورہ دا یک چھمترے یک کُمکیتہ یک کُوتر دا بھال لیبر۔" ^{۱۰} ۱۰۔ بونہ بونان سماریاں چمچاں تون لیباریلے بونان تون وچکماروں دمو تَموٹہ کرپتہ بَر تَموٹہ تون بودے نمال دے دُمج تَموٹہ بگ رکھپیا۔ پَمَر بُمڈن والیاں دے تَموٹہ نماں کرپے۔^{۱۱} ۱۱۔ بودوں شکاری بُمڈن والیاں جمنوراں دے بوس تَموٹیاں بُتہ تَمٹکے تَنوئیں۔ پَمَر اَبْرَام بونان تون ڈماؤندا رَمٹیا۔^{۱۲} ۱۲۔ سَمورج ڈمبداں وِملہ اَبْرَام بُتہ ڈمونگی نمیند آہیتہ جامو، یک بڑیا الوکمار نمیرا بودے بُتہ آہیا۔^{۱۳} ۱۳۔ بونہ اَبْرَام تون کُھٹیا، "جقین کرپ کمہ میں تَمیری پمِڑھی دے لموک بھیسراں دے مُلکھ چہ جمیڑا بونان دا نمئیں پردیسی پورن گتہ بوتھوں دے لموکاں دی نموکر کرپن گتہ ہو، چرولو سمو ورہ تَمیکر بونان تون ڈمکھ سپن گے۔" ^{۱۴} ۱۴۔ پَمَر میں بوس قوم دی پَمَر لبراں گا جمیدی ہو، نموکر کرپن گتہ مگروں ہو، بٹہ ریک لیبرک بوتھوں نمکلن گے۔" ^{۱۵} ۱۵۔ چمنگا پملا بھانپن پمپو نمال جما ملیہ گاتہ بڑی پمیری چہ نمپا جابرے گا۔" ^{۱۶} ۱۶۔ بونہ بوٹوں جموتھی پمِڑھی چہ بیتھ روجھاں آہن گے۔ بیس لئی اُوریاں دے پھاپ بُن تَمیکر پَمورے نمئیں ہویرے۔" ^{۱۷} ۱۷۔ جمیدوں سَمورج ڈمبیلے نکال پوریتہ یک تَنڈور جمیدے چوں تَمو، بُتھ دا سی چرکھائی دیبریلے یک بمل دی تومی موم بمتی بونان تَموٹیاں دے وچکماروں پورک لنگیسی۔" ^{۱۸} ۱۸۔ بوس رموج رَمَبّ اَبْرَام نمال سمونہ کُوندیتہ کُھٹیا، "بہ مُلکھ دریا مصر تون لیبرک بوس وِمڈے دریا جَمیسراں فرات دے دریا تَمیکر۔" ^{۱۹} ۱۹۔ قینیاں قینزیاں تہ قُرموتیاں۔^{۲۰} ۲۰۔ حنیاں تہ فِرزیاں تہ رفائیم۔^{۲۱} ۲۱۔ اُوریاں تہ کنعانیان تہ جرجاسیان تہ یوسیان سمنہ میں تَمیری لاد تون سیبیا اے۔

۱۱۔ اے اَبْرَام دی خیل ساری چوں کموئی بھال نماں ہویرا۔ بودی یک گمولی سی جمیدا نابڑباجرتہ سی۔^۲ ۲۔ ساری تہ اَبْرَام تون کُھٹیا، "چام رَمَبّ میٹوں تَمیرے چوں بھال نمئیں سیبیلے بُن میری گمولی کمول جُلپ، ہو، سَمک دا اے کمہ بیدا نادا وِس جابرے اَبْرَامتہ ساری دی منپیی۔" ^۳ ۳۔ اَبْرَام تون مُلکھ کنعان چہ ریردیاں دسولو ورہ پور گمٹ شمن جمیدوں بودی خیل ساری تہ بھانپنی مصری گمولی بوٹوں سیبی کمہ بودی خیل بنپے۔" ^۴ ۴۔ بونہ حاجرہ دے کمول گمئیلے ہو، جمن والی ہویرے بھانپنی بمپیی نمال خُمڈی رکھپیں لگیسی۔" ^۵ ۵۔ بودوں ساری تہ اَبْرَام تون کُھٹیا، "جمیڑا جُملم میرے بُتھویرا۔ ہو، تَمیری تَمون بُتہ آ۔ میں تہ بھانپنی گمولی تَمیرے نمال سنوائیتہ بُن جمیدوں بونہ بھانپن بھاپ تون جمن والی چامیلے میں بودی نمجراں چہ بھہ قمدری پور گمٹی۔ بُن رَمَبّ میرے تَمیرے وچکمار نیاں کرپے گا۔" ^۶ ۶۔ اَبْرَامتہ ساری تون کُھٹیا، "بہ تَمیرے گوتہ چہ اے جمیڑا تَمیٹوں چمنگا لگیپ ہوو ای بودے نمال کرپ۔ بودوں ساری بودے بُتہ سَمگنی کرپن لگیپتہ ہو، بودے کمولوں ووی۔" ^۷ ۷۔ بونہ رَمَبّ دے فریشٹ تون رَمیتلی جمو، چہ پمانی دے یک سومہ کمول ملیسی۔ یہ ہو، ای سومہ سی جمیڑا شور دی رما، بُتہ آ۔" ^۸ ۸۔ بونہ کُھٹیا، "بُتہ ساری دی گمولی حاجرہ تَمون کتھوں آہی ای؟" ^۹ ۹۔ رَمَبّ دے فریشٹ بونوں کُھٹیا، "تُمون بھانپنی بمپیی کمول روجھاں جُلپتہ بھانپن بھاپ تون بودے قَمبچہ چہ کرپ۔" ^{۱۰} ۱۰۔ رَمَبّ دے فریشٹ بونوں کُھٹیا، "میں تَمیرے بھال بَمچہ تون بڑیا ودھابراں گا۔ بیتھوں تَمیکر کمہ بموتہ پورک ہو، گفہ نمئیں جابرن گے۔" ^{۱۱} ۱۱۔ رَمَبّ دے فریشٹ بونوں کُھٹیا، "تُمون جمن والی ایتہ تَمیرے لُورا پورے گا بودا نابڑ اِسْمَعِیل رکھپیا۔ بیس لئی کمہ رَمَبّ تَمیرا ڈمکھ کُھٹیا اے۔" ^{۱۲} ۱۲۔ ہو، جمنگی گمیرے ورگا جاد بھندپورے گا۔ بودا گوتہ سماریاں دے بَرخلاف پورے گاتہ ہو، بھانپن سمارے پراواں چہ وِسٹا ریرے گا۔" ^{۱۳} ۱۳۔ حاجرہ رَمَبّ دا جہنہ بودے نمال نیناں کرپیاں بوس تھماں دا نابڑ اتاایل روئی رکھپیا جمیدا متیل اے "بُتہ رَمَبّ تُمون چامنا ایں۔" بیس لئی بونہ کُھٹیا، "میں بیتھوں وی بھانپن چامنا والیاں تون جُلپ دیاں بونیاں چامنا؟" ^{۱۴} ۱۴۔ بیس لئی بوس گھمونہ دا نابڑ، بیر لئی روئی پوریا۔ ہو، قادیس تہ پردے وچکمار اے۔" ^{۱۵} ۱۵۔ اَبْرَام تون حاجرہ چوں یک لُورا پوریا تہ اَبْرَامتہ بھانپن بوس لُورے دا نابڑ، جمیڑا حاجرہ چوں پمیدا پوریا اِسْمَعِیل رکھپیا۔" ^{۱۶} ۱۶۔ جمیدوں اَبْرَام تون حاجرہ دے اِسْمَعِیل پمیدا پوریا بودوں اَبْرَام جھپاسی ورھیاں دا سی۔

۱۱۔ جمیدوں اَبْرَام نژنوبیں وِرھیاں دا پوریلے بودوں رَمَبّ اَبْرَام تون نمجر آہیلے بوٹوں کُھٹیا، "میں رَمَبّ تَمیرا مالک آں۔ تُمون میرے حُور جُلپتہ پمگا ریر۔" ^۲ ۲۔ مَیں بھانپتہ تَمیرے وچکمار سمونہ بنپیی سی کمہ تَمیٹوں بڑیا جیادہ ودھابراں گا۔" ^۳ ۳۔ بودوں اَبْرَامتہ بھانپن سیمر تون نوائیلے رَمَبّ بودے نمال نیناں کرپکے کُھٹیا، "چام، میری سمونہ تَمیرے نمال ایتہ تُمون بڑیاں قموماں دا بوکا پوریں گا۔" ^۴ ۴۔ تَمیرا نابڑ، فَمیر اَبْرَام نمئیں کُھٹیا جابرے گا سَمگوں تَمیرا نابڑ اَبْرَام پورے گا۔ بیس لئی کمہ میں تَمیٹوں بڑیاں قموماں دا بوکا کُھٹیا اے۔" ^۵ ۵۔ آہ، میں تَمیٹوں بڑیا ودھابراں گاتہ قموماں تَمیری پمِڑھی تون پورن گمئیلے بھادچھا، تَمیری پمِڑھی چوں پورن گے۔" ^۶ ۶۔ تہ میں بھانپتہ تَمیرے وچکمار تَمیرے مگروں تَمیری پمِڑھی چہ بونان دیاں سماریاں پمِڑھیاں لئی بھانپنا قول قرار جمیڑا سَمدا لئی اے قول قرار پورے گا کرپیاں گا میں تَمیرلے تَمیری پمِڑھی دا رَمَبّ ریراں۔" ^۸ ۸۔ مَیں تَمیٹوں تَمیرے مگروں تَمیری پمِڑھی تون کنعان دا سمارا مُلکھ جمیدے چہ تُمون پردیسی ایں بھیسراں سیباں گا کمہ ہو، سَمدا دی مالکی والی ہو، جابرے گی۔ میں بونان دا رَمَبّ پوراں گا۔" ^۹ ۹۔ فَمیر رَمَبّ تہ اَبْرَام تون کُھٹیا، "تُمون میرے وادے تون منپیلے تَمیرے مگروں تَمیری بَر پمِڑھی بوٹوں منپے۔" ^{۱۰} ۱۰۔ میرا وِمڈا جمیڑا میرے تَمیرے وچکمار ایتہ تَمیرے مگروں تَمیری پمِڑھی دے وچکمار ایتہ جمیٹوں تَمیس منپوگے ہو، یہ کمہ تَمڈے چوں بَر یک لُورے دیاں سَمٹناں کرپیاں جابرن

لمکڑاں دے بُہ رکھیا۔^{۱۰} اے آبرامؑ گوتھ ودهاسرک جُھمری لیری کمہ بمانہ لُورے تون ہلال کریہ۔^{۱۱} ۱۱۔ فمیر رَمب دے فریشتنہ بوئوں سمان تون واج سیبی۔ "بہ آبرامؑ" بونہ گھٹیا، "میں حاجر آن" ۱۲۔ فمیر بونہ گھٹیا، "ٹمون بمانا گوتھ لُورے بُہ نماں چلابرتہ نماں بوڈے نمال کُمش کریہ۔ بیس لمئی کمہ میں جمان گمٹیا آن کمہ ٹمون چپینا این۔ بیس لمئی ٹمون بمانہ لُورے تون وی جمیڑا تمیرا کملاکارا اے۔ میرے تون کھوما نماں پمنوایا۔" ۱۳۔ اے آبرامؑ تاجر کریہ۔ بمانہ روجھ یک چھمترا چامیا جمیدے سینگ چماڑی چ پھمس ستمن۔ فمیر آبرامؑ چلپک بوس چھمترے تون چگڑیلتہ بمانہ لُورے دے تھماں سماڑن والی فُربانی لمئی چڑھابریا۔^{۱۴} اے آبرامؑ بوس تھماں دا نابڑ، یواہ پری رکھیا۔ بیس لمئی کمہ یج تمیکر یہ گوی اے کمہ رَمب دے ہماڑ بُہ سیبیا جابرے گا۔^{۱۵} اے رَمب دے فریشتنہ سمان تون دُمجی واری آبرام تون سدییہ تے گھٹیا،^{۱۶} ۱۶۔ "رَمب گھٹ دا اے۔ فمیر ٹمون یہ کمہ کریبیا کمہ بمانہ لُورے تون وی جمیڑا تمیرا کملاکارا اے نہا؛ نماں کریہی۔ بیس لمئی میں وی بمانی جیات دی سمونہ کونڈی اے۔" ۱۷۔ مین تمیٹوں بمرکتہ بمرکت سیباں گلتہ تمیری پمیڑھی تون ودهابردے ودهابردے سمان دے تمارباتہ شمندر دے کمندھ دی رمیت وانگوں کریباں گلتہ تمیری لاد بمانہ ویریاں دے بُموے دی مالک ہورے گی۔^{۱۸} ۱۸۔ تمیری پمیڑھی تون جمین دیاں سماریاں قومان بمرکت تئاوُن گمٹیاں۔ بیس لمئی کمہ ٹمون میری نین منیہی۔^{۱۹} ۱۹۔ فمیر آبرامؑ بمانہ گھمبواں کمول آبرایتہ بوہ سوٹھختہ کمٹھ بیرسیع تون چلبتہ آبرامؑ بیرسیع چ ریریا۔^{۲۰} ۲۰۔ بنیاں بنیاں مگروں بمیسراں ہوریا کمہ آبرامؑ تون یہ شموہ ملیہی کمہ ملکا دے وی تمیرے براہ نَحور تون لُورے ہورے۔^{۲۱} ۲۱۔ جمسراں عوض جمیڑا بودا پلٹھی دا سیتہ بودا براہ لُورے فمواہل ارام دا بوکا۔^{۲۲} ۲۲۔ کسدے جزوتہ بلداسے آدلافتہ متواہل۔^{۲۳} ۲۳۔ بیتواہل تون ریتہ پمیدا ہوری۔ یہ ہمتھ آبرامؑ دے براہ نَحور تون ملکا چوں پمیدا ہورے۔^{۲۴} ۲۴۔ بودی گمولی تون وی جمیدا نابڑ رُوح سی طیحختہ جاحمتہ ٹحضتہ معک پمیدا ہورے۔

^۱ اے سارہ دی اُمر یک سو ستائی ورھیاں دی ہوری۔ سارہ دی چمندگی دے بینہ ای شمال ستمن۔^۲ اے سارہ قریب اریع چ ٹیہی۔ یہ کنعان چ ۲۳ اے جمیٹوں حبرون وی آکھیا جابرہا سیتہ آبرامؑ سارہ لمئی پمیتنہ وٹین کریہن بوٹھ اُپڑیا۔^۳ ۳۔ فمیر آبرامؑ مٹت کمولوں سوٹھک کے جت دے لُورے نمال بنیاں کریہن لگیلیاتہ گھٹیا،^۴ ۴۔ "میں تماڈے چ پردیسیتہ ہور دمیسی چ ریرن والا آن۔ ٹمسیں بمانہ کمول نمین لمئی کموئی تھماں میٹوں سیبو۔ کمہ میں بمانی مٹت نون گینڈاں بگیوں تھاکہ نہماں۔" ۵۔ بودوں جت دے لُورے آبرامؑ تون جباب سیبیا،^۶ ۶۔ "بہ مالکا، سماڈی گھنپ۔ ٹمون سماڈے چ جموراؤر سردار این، سماڈیاں قومراں چوں جمیڑی سماریاں تون چمنگی ہورے بودے چ ٹمون بمانی مٹت تون تمپ دے۔ سماڈے چوں کموئی نمٹیں جمیڑا تمیرے تون قومور لمئی مُکرے۔ کمہ ٹمون بمانی مٹت نمپ نماں سمکیں۔" ۷۔ اے آبرامؑ سوٹھک کے جت دے لموکاں بگ جمیڑے بوس مُلکھ دے لموک نین خُمش ہور کر عجت نمال گھٹیا۔^۸ ۸۔ یونان نمال بمیسراں بنیاں کریباں کمہ جم تماڈی مرجی ہورے کمہ میں بمانی مٹت تون گینڈاں بگیوں ہٹابرک دَمابرتہ میری نین کھنپوتہ ضحر دے لُورے عِفرون نمال میری مٹت کریہو۔^۹ ۹۔ کمہ بوہ مکفیلہ دے غمار تون جمیڑا بودا اے بودی پمیلی دے کمندھ بُہ اے بودا پمورا مُل لیرکے میٹوں سیب دے کمہ بوہ قومورستان لمئی تماڈے چ میری مالکی بوہ جابرے۔^{۱۰} ۱۰۔ اے عِفرون جت دے لُورے کمول ٹھپیا سی۔ فمیر عِفرون جت دے لُورے بگ یونان سمارے لموکاں دے آمنہ سامانہ جمیڑا بودے شمیر دے بُموے تون وڑپ دے بوٹیاں ستمن۔ آبرامؑ تون جباب سیبیا۔^{۱۱} ۱۱۔ "بہ میرے مالکا، بمیسراں نمٹیں ہورے گا سمگوں میری کھنپ۔ مین ہمہ پمیلی تمیٹوں سینا آن۔ یہ میں بمانی قوم دے لموکاں بگ تمیٹوں سینا آن ٹمون بمانیاں مٹتاں تون دَم دبیر۔" ۱۲۔ فمیر آبرامؑ بوس مُلکھ دے لموکاں بگ نیوٹیا۔^{۱۳} ۱۳۔ فمیر بونہ بوس مُلکھ دے لموکاں دے کھنپ دیاں بوٹیاں عِفرون تون گھٹیا، "جمہ ٹمون سینا چماؤنا ایسے میری کھنپ۔ مین تمیٹوں بوس پمیلی دا مُل سیباں گا۔" ۱۴۔ عِفرون آبرامؑ تون جباب سیبیا،^{۱۵} ۱۵۔ "بہ میرے مالکا، میری نین گھنپ۔ یہ جمین چماندی دے چرولو سمو ریکیاں دی اے میرے تمیرے چ یہ کمہ اے؟ فمیر بمانی مٹت دمپ لیر۔" ۱۶۔ اے آبرامؑ عِفرون تون بوئی ای چماندی جموکھکے سیبی۔ جمہ دا بونہ جیمکر بودے جت دے لُورے بگ کریبیا سی۔ جمیوں چماندی دے چرولو سمو ریک جمیڑے بیویاریاں چ رمیت سی۔^{۱۷} ۱۷۔ بیس لمئی عِفرون دی بوہ پمیلی جمیڑی مکفیلہ چ ممرے بگ سیتہ غمار جمیڑی بودے چ سیتہ سمارے رُمکھ جمیڑے بوس پمیلی جتہ بودے چمنواں ہماسیاں دی جُموہ چ سی۔^{۱۸} ۱۸۔ یہ سمارے جت دے لُورے یونان سماریاں بگ جمیڑا بوس شمیر دے بُموے تون وڑپ دے بوٹہ سی۔ آبرامؑ دی بقصل مالکی ہور گمٹی۔^{۱۹} ۱۹۔ بیدے مگروں آبرامؑ بمانی خیل سارہ تون مکفیلہ دی پمیلی دے غمار چ جمیڑی مُلکھ کنعان چ ممرے جمیوں حبرون بگ سی دَمیا۔^{۲۰} ۲۰۔ فمیر بوہ پمیلیتہ بوہ غمار جمیڑی بودی سی۔ جت دے لُورے تون قومورستان لمئی آبرامؑ دی مالکی ہور گمٹی۔

24

^۱ ۱۔ آبرامؑ کمجورے بودی اُمر جبادہور گمٹی۔ رَمب سماریاں بنیاں چ آبرامؑ تون بمرکت سیبی۔^۲ ۲۔ اے آبرامؑ بمانہ نادے دے خوڈے نموکر تون جمیڑا بودیاں سماریاں شمیواں دا مالک سی گھٹیا،^۳ ۳۔ "مین تمیرے تون رَمب دی جمیڑا جمین سمان دا رَمب اے سمونہ لیریاں کمہ ٹمون کنعانیاں دیاں لُوریاں چوں جمیدے چ میں ریرنا آن کیمس تون میرے لُورے نمال نمٹیں وائیں گا۔" ۴۔ سمگوں ٹمون میرے دمیسی چ میرے سکیری والیاں کمول چلپک کے میرے لُورے إضحاق لمئی خیل لیاہیں گا۔^۵ ۵۔ بوس نموکرے بوئوں گھٹیا، "بو سَمک دا اے کمہ بوہ خیل بیس مُلکھ چ میرے نمال آبرنا نماں چماوےتہ کمہ میں تمیرے لُورے تون بوس مُلکھ چ جتھوں تون آبریا۔ فمیر لیر جابراں گا؟" ۶۔ فمیر آبرامؑ بوئوں گھٹیا، "خموردار ٹمون میرے لُورے تون کمدی وی نماں لمت جابریں۔" ۷۔ رَمب سمان دا رَمب جمیڑا میرے بوک دے نادےتہ میرے دمیسی چوں کڈپ لیاہیلتہ جمہ میرے نمال بنیاں کریبیا۔ سمونہ کونڈک میٹوں گھٹیا کمہ میں تمیری پمیڑھی تون یہ مُلکھ سیباں گا۔ بوہ ای تمیرے بگ بمانا فریشتنہ کلایرے گا کمہ ٹمون بوٹھوں میرے لُورے لمئی خیل لیاہیں۔^۸ ۸۔ جمہ بوہ خیل تمیرے نمال نماں آبرنا چماوےتہ ٹمون میری بیس سمونہ تون جُھمتیا پمر میرے لُورے تون کمدی وی بوٹھ نماں لجاہیں۔^۹ ۹۔ بوس نموکرے بمانا گوتھ بمانہ مالک آبرامؑ دی لمت تھملہ رکھپکے بودے نمال بیس نین دی سمونہ کونڈی۔^{۱۰} ۱۰۔ فمیر بوہ نموکر بمانہ مالک دے بُموٹھاں چوں دسولو بُموٹھ لیرکے چلبیلتہ بودے مالک دیاں چمنگیاں چمنگیاں شمیواں بودے کمول ستمن۔ بوہ سوٹھک دے مسویتامیہ چ نَحور دے شمیر تون چلبیا۔^{۱۱} ۱۱۔ اے لوڈے وکیل تون جمیڑے وکیل خیلاں پمانی پمرن آبردیاں ستمن بونہ بوس شمیر دے ہماہر کھموبہ دیاں خیلاں کمول بُموٹھاں تون بمانیا۔^{۱۲} ۱۲۔ "رَمب میرے مالک آبرامؑ دے رَمب میں تمیرا تمرلا کریہنا آن کمہ یج ٹمون میرا کمہ بنا دیرتہ میرے مالک آبرامؑ بُہ کمرم کریہ۔" ۱۳۔ چام، میں پمانی دے سموٹہ کمول نروٹا آن۔ بوس شمیر دے لموکاں دیاں لُوریاں پمانی پمرن آبردیاں نین۔^{۱۴} ۱۴۔ بمیسراں ہورے کمہ جمیڑی لُوری تون میں گھٹاں کمہ ٹمون جمیڑا بمانا کمڑا نکیا اے میں پمانی ٹیر لیرا۔تہ بوہ گھٹ کمہ لمتہ ٹیرتہ میں تمیرے بُموٹھاں تون وی پمانی ٹیابراں گیتہ بوہ ای ہورے جمیڑی ٹمون بمانہ ہمندے إضحاق لمئی جُمنی اےتہ بیدے تون میں جمان لیریاں گا کمہ ٹمون میرے مالک بُہ کمرم کریہیا اے۔^{۱۵} ۱۵۔ بوہ گھٹ ای

رمثیا سی کمہ ریتہ جمیڑی آبرام دے پراہ نحور دی خیل ملکات دے لورے دی جمیڑی بیتواہل تون پمیدا ہوہری سی ہماپنا کمڑا موڈے بٹ رکھیاں
 بوٹیاں نمکلی۔ ۱۶^{۱۶}۔ بوہ لوری بڑی سمونی سیتہ کواریتہ ہمندے تون نمیں جمان دی سی۔ بوہ تھملہ پمانی دے سومہ کمول چلیتہ ہماپنا کمڑا
 پمرک بٹہ آہری۔ ۱۷^{۱۷}۔ فمیربوہ، نموکر بوٹوں ملیں لمئی وگیاٹہ گھٹیا، "جمراہ ہماپنہ کمڑے چوں جہا ک پمانی میٹوں ٹیاہر دے۔ ۱۸^{۱۸}۔ بوہ گھٹیا،
 "ٹیہروہ بوسہ وکیلہ کمڑے تون گوٹھ، تون لماہکے بوٹوں پمانی ٹیاہرا۔ ۱۹^{۱۹}۔ جمیدوں بوٹوں ٹیاہر لمباتہ گھٹن لگیپی کمہ میں تمبرے ہموٹھاں لمئی
 پمانی پمر پمر لیاہراں گی جمیدوں تمیکر بوہ ٹیہر نماں لیہرن۔ ۲۰^{۲۰}۔ بوسہ وکیلہ ہماپنہ کمڑے تون سومہ چوں خمالی کریپ کے فمیر گھومہ دیاں
 ہموڑیاں ول پمانی پمرن وگیتہ ہوندے سمارے ہموٹھاں لمئی پریہا۔ ۲۱^{۲۱}۔ بوہ ہمندہ ٹپ کریپ کے بوٹوں تیان نمال چام دا رمثیا کمہ روہ لگیپی کمہ
 رمتہ ہوندا ہمینڈا مبارکھ کریہا کمہ نمیں؟" ۲۲^{۲۲}۔ جمیدوں ہموٹھاں ٹیہر لیہریاتہ بوس ہمندے سوا ماسہ سمونہ دی یک نمتہہ سماڈے
 چرولو تمولہ سمونہ دے دمو کمڑے ہوندے گوٹھاں لمئی کڈیہ۔ ۲۳^{۲۳}۔ گھٹیا کمہ جہا میٹوں دسیپ کمہ ٹمون کمدی لوری ایں؟ تہ کمہ تمبرے بوک
 دے نادے چہ سماڈے ریرن دی تھماں بیگی اے؟" ۲۴^{۲۴}۔ بوہ بوٹوں گھٹیا، "میں بیتواہل دی لوری آہتہ بوہ ملکاتہ دا لورا اے جمیڑا نحور تون ہوندے
 ہوہریا۔ ۲۵^{۲۵}۔ یہ وی بوٹوں گھٹیا، "سماڈے کمول کماہتہ ڈمنگراں دے کونڈن لمئی بڑیا کُمش اہتہ ریرن دی تھماں وی اے۔ ۲۶^{۲۶}۔ ہودوں بوس
 ہمندے نیوں کے رمتہ بگ متھا تمیکہا۔ ۲۷^{۲۷}۔ گھٹیا، "رمتہ میرے مالک، آبرام دا رمتہ مبارکھ ہوسرے جمنہ میرے مالک تون ہماپنہ کمرمتہ ہماکی
 تون خمالی رکھیاہتہ میٹوں وی رمتہ تھمیک رہا، بٹ لیاہر کے میرے مالک دے پراواں دے نادے لیاہریا۔ ۲۸^{۲۸}۔ ہودوں بوس لوریہ وگ کے ہماپنہ
 بوک دے نادے چہ یہ سمارا حال دسیہا۔ ۲۹^{۲۹}۔ ریتہ دا یک پراہ سی جمیدا ناہرا لابن سیتہ لابن بوس ہمندے ول وگیا۔ ۳۰^{۳۰}۔ ہمیسراں ہوہریا
 کمہ جمیدوں بوہ بوہ نمٹھ، جامیتہ بوہ کمڑے وی جمیڑے ہودی پمین دے گوٹھاں چہ سمن لیاہر کے بوس ہمندے میرے نمال ہمیسراں ہمیسراں
 دیاں نیناں کریہاہتہ بوہ بوس ہمندے کمول آہریاتہ جامیا کمہ بوہ سومہ دے نمیڑے ہموٹھاں دے کمول نڑوتا سی۔ ۳۱^{۳۱}۔ فمیر بوہ گھٹیا، "ٹمون
 جمیڑا رمتہ تون مبارکھ، این کھوندر چلپ۔ ہماہر کمیوں نڑوتا ایں؟ میں نادے تون ہموٹھاں لمئی تھماں تیار کریپ لمئی اے۔ ۳۲^{۳۲}۔ فمیر بوہ ہمندہ
 نادے آہریاتہ بوہ ہوندے ہموٹھاں تون کھمولیتہ ہموٹھاں لمئی ٹموڑیتہ چمارتہ ہوندے ہوندے نمال ہمنڈیاں دے پمیر تمون لمئی پمانی سیہا۔
 ۳۳^{۳۳}۔ نیکی ہوناں بگ رکھیاہتہ بوہ گھٹیا، "میں جمیدوں تمیکر ہماپنا متیل نماں دسیہاں نمیں کونڈاں گا۔" بوہ گھٹیا، "ہلا دسیپ۔" ۳۴^{۳۴}۔ ہودوں
 بوہ گھٹیا، "میں آبرام دا نموکر آں۔" ۳۵^{۳۵}۔ رمتہ میرے مالک تون بڑی ہمرکت سیہی اہتہ بوہ بڑیا وڈا ہمندہ ہمرکت گمٹیا اہتہ بوہ بوٹوں ہمیڈ
 ہمرکیاتہ گماواں ٹمگتہ سمونا چماندیتہ گمولیاہتہ نموکر تہموتھ سیہہ نیں۔ ۳۶^{۳۶}۔ میرے مالک دی خیل سارہ دے جمیدوں بوہ خوڈی ہوہر
 گمٹی ہوندے یک لورا ہوہریا۔ بوسہ تون بوہ ہماپنا سمارا کُمش سیہا۔ ۳۷^{۳۷}۔ میرے مالکہ میٹوں سمونہ سیپ کے گھٹیا اے، "کنعانیاں دیاں لوریاں
 چوں جمیدے ٹلکھ میں ریرنا آں کسہ تون میرے لورے نمال نماں ویاؤا۔ ۳۸^{۳۸}۔ سمگوں تون میرے بوک دے نادے میرے سکیری والیاں چہ
 چلیہتہ میرے لورے لمئی خیل لیاہریا۔ ۳۹^{۳۹}۔ میں ہماپنہ مالک تون گھٹیا۔ بوہ ستمک دا اے کمہ بوہ خیل میرے نمال نماں آہرا چماوے۔ ۴۰^{۴۰}۔ پمر بوہ
 میٹوں گھٹیا، جمیدے حجور میں ریرنا آں ہماپنا فریشتہ تمبرے نمال کلارے گلتہ تمیرا ہمینڈا مبارکھ کریہہ گالتہ میرے سکیری والیاہتہ میرے
 بوک دی پمیزھی چوں میرے لورے لمئی خیل لیاہریا۔ ۴۱^{۴۱}۔ جمیدوں تون میری پمیزھی چہ چلیں گلتہ جمہ بوہ کموئی لوری نماں سپنہ فمیر
 تون میری سمونہ تون چھمٹیا۔ ۴۲^{۴۲}۔ میں بچ پمانی دے بوس سومہ بٹہ آہر کے گھٹن لگیہا، "بٹ رمتہ، میرے مالک آبرام دے رمتہ، جمہ تون
 میرے ہمینڈے تون جمیڑا میں کریپ رمثیا آں مبارکھ کریپ دا آں۔" ۴۳^{۴۳}۔ چام، میں پمانی دے سومہ کمول نڑوتا ای آں ہمیسراں ہوہرے کمہ
 جمیڑی لوری پمانی پریہن نیکلہتہ میں بوٹوں گھٹاں گا کمہ جہا ہماپنہ کمڑے تون جہا ک پمانی میٹوں ٹیاہر دے۔ ۴۴^{۴۴}۔ بوہ گھٹ، "ٹمون وی
 ٹیہرے میں تمبرے ہموٹھاں لمئی وی پریہاں گیتہ بوہ ای خیل ہوہرے جمیٹوں رمتہ میرے مالک دے لورے لمئی چمنیا اے۔ ۴۵^{۴۵}۔ میں دمل چہ یہ
 گھٹ ای رمثیا سی کمہ ریتہ ہماپنا کمڑا موڈے بٹ رکھپ کے ہماہر نیکلہتہ تھملہ سومہ کمول چلیتہ پمانی پریہا۔ فمیر میں بوٹوں گھٹیا، "جہا
 میٹوں پمانی ٹیاہر دے۔" ۴۶^{۴۶}۔ بوہ بوسہ وکیلہ ہماپنا کمڑا موڈے تون لایہریاتہ گھٹ، "لیہر پمانی ٹیہرے میں تمبرے ہموٹھاں تون وی ٹیاہراں گیتہ
 میں وی ٹیہریاتہ بوہ میرے ہموٹھاں تون وی ٹیاہریا۔ ۴۷^{۴۷}۔ فمیر میں بوٹوں روچہا، "ٹمون کمدی لوری ایں؟" بوہ گھٹیا، "میں بیتواہل دی لوری
 آں۔ بوہ نحور دا لورا اے جمیڑا ملکاتہ تون پمیدا ہوہریا۔" فمیر میں بوک دے کمڑے ٹنولہ۔ ۴۸^{۴۸}۔ میں نیوکے رمتہ بگ
 متھا تمیکہتہ رمتہ ہماپنہ مالک دے پراہ دی لوری ہوندے لورے لمئی لجاہراں۔ ۴۹^{۴۹}۔ تون تون کمرمتہ ہماکی نمال میرے مالک نمال ہمیش آہریں
 گالتہ میٹوں دسیپوتہ جمہ نمیں گھٹ دیہرو کمہ میں ستمجہ کھمہ پماسہ وکل چلیاں۔ ۵۰^{۵۰}۔ ہودوں لابنہ بیتواہلہ جباب سیہا، "یہ نین رمتہ
 وکلون ہوہری اے۔ بسین تمیٹوں کُمش ہسرا یماں چمنگا نمیں گھٹ ستمک دے۔ ۵۱^{۵۱}۔ چام، ریتہ تمبرے بگ بیگی اے بوٹوں لیہرے چلپ جابرے
 رمتہ دے گھٹن نمال ہماپنہ مالک دے لورے نمال بوٹوں ویاہ دیہر۔ ۵۲^{۵۲}۔ جمیدوں آبرام دے نموکرے ہوناں دیاں نیناں گھٹیاہتہ جمین تمیکر نیوکے
 رمتہ بگ متھا تمیکہا۔ ۵۳^{۵۳}۔ نموکرے چماندی دیاں ٹمونیاہتہ لمیڑے کڈپ کے ریتہ تون سیہتہ ہوندے پراہن ہودی بوکی تون وی شٹینگیاں
 شمیواں سیہاں۔ ۵۴^{۵۴}۔ ہونہتہ ہوندے نمال دے ہمندیاں کونڈیلتہ رماہتہ سماری ہونہتہ ریرے۔ وکلہ وکیلہ سوٹھخ کتہ بوہ گھٹیا، "میٹوں میرے
 مالک کمول کلا دیہرو۔" ۵۵^{۵۵}۔ ریتہ دے پراہتہ بوکیہ گھٹیا، "لوری تون کُمش چہ سماڈے کمول ریرن دیہر۔ ہیدے مگروں بوہ چلپ جابرے
 گی۔ ۵۶^{۵۶}۔ بوہ بوٹوں گھٹیا، "میٹوں نماں ڈمکو بیس لمئی کمہ رمتہ میرا ہمینڈا مبارکھ کریہا اے۔ میٹوں کلا دیہرو۔" ۵۷^{۵۷}۔ بیس لوری تون
 سدپ کے روچہنا آں کمہ بوہ کمہ گھٹ دی اے۔ ۵۸^{۵۸}۔ ہودوں ہوناہنہ ریتہ تون سدپ کے روچہا، "ٹمون بیس ہمندے نمال چلیں گی؟" بوہ
 گھٹیا۔ "چلیاں گی۔" ۵۹^{۵۹}۔ فمیر ہوناہنہ ہماپنی پمین ریتہ ہودی دائیہ آبرام دے نموکرے ہوندے ہمندیاں تون کلارہا۔ ۶۰^{۶۰}۔ ہوناہنہ ریتہ تون
 دُعا سیہتہ گھٹیا، "سماڈیہ پمین تون لمکھاں دی بوکی ہوہریہتہ تمبری پمیزھی ہماپنہ ویر رکھیں والیاں دے ہموہ دی مالک ہوہرے۔" ۶۱^{۶۱}۔
 ریتہ ہودیاں سمیلیاں سوٹھخ کے ہموٹھاں بٹہ چڑیہاہتہ بوس ہمندے روچہا ہوہریاہتہ بوہ ہمندہ ریتہ تون نمال لیہر کے چلیا۔ ۶۲^{۶۲}۔ اصحاق ہیر
 لحتی روٹی تون ہوہر کے آسر رمثیا سی بیس لمئی کمہ بوہ ستمجہ پماسہ دے ٹلکھ چہ ریردا سی۔ ۶۳^{۶۳}۔ لوڈے وکیلہ سموجن لمئی روڑ چہ چلیاتہ
 بوہ جمیدوں ہماپناں گینڈاں ٹکیاتہ نمجر کریہتہ کمہ چام دا اے کمہ ہموٹھ چلے آہرے نیں۔ ۶۴^{۶۴}۔ ریتہ نمجر کریہتہ اصحاق تون چام کے
 ہموٹھ تون بیٹھاں ہیری۔ ۶۵^{۶۵}۔ بوہ نموکر تون روچہا، "یہ ہمندہ کمون اے؟ جمیڑا سمانوں ملیں لمئی آہر رمثیا اے؟" بوس نموکرے گھٹیا، "یہ
 میرا مالک اے۔" ہودوں بوہ ہمرکا لیہر کے ہماپنہ ہمتہ شمتا۔ ۶۶^{۶۶}۔ نموکرے جمو، جمو، کریہا سی سمارا اصحاق تون دسیہا۔ ۶۷^{۶۷}۔ اصحاق ریتہ
 تون ہماپنی بوکی دے ڈمیرے چہ لیہر گمٹیاہتہ فمیر بوہ ریتہ نمال ویاہ کریہاہتہ ہوندے نمال پیاہر کریہاہتہ ہماپنی بوکی دے ٹین مگروں تسلی
 شواہری۔

^۱ اے آبرام نے یک پور خیل کرپیہ جمیدا نابڑا فطورہ سی۔^۲ بوندے چون زمانہ تہ بُفسانہ مدیانہ اسباقہ سُوخ پمیدا ہورے۔^۳ اے بُفسان تون سبائے دوان پمیدا ہورے دوان دی لاد تون اُسورے فطوسے لومی شمن۔^۴ اے مدیان دے لورے عیقاتہ عَصْرَہ حنوکۃ ایداعہ الدوعاسی۔ یہ سمارے فطورہ دے لورے شمن۔^۵ اے آبرامہ ہماپنا سمارا کُمش اِضحاق تون سیبیا۔^۶ اے ہماپنی گمولیاں دے لوریاں تون آبرامہ بڑیا کُمش نعام سیبک ہماپنہ جیندے جمی ہوناں تون ہماپنہ لورے اِضحاق تون چمڑدے ہماس دے مُلکھ تون کلابرا۔^۷ اے آبرام دی کُمل جمندگی جمیدوں تمیکر بوہ جمندا ریریا یک سمو پچتر ورہہوری۔^۸ فمیر آبرام تپپاے بڑیہ بڑیہ چ بڑیا خوڈائے پُموری اُمردا ہورک تپپاے ہماپنہ لموکاں چ جما رملیا۔^۹ اے بوندے لورے اِضحاق تہ اِسمعیل تہ مکفیل دے غمار چ جمیڑی ممرے دے سمانہ جئی مُحر دے لورے عِغرون دی پمیلی چ اے بوٹوں نمپیا۔^{۱۰} یہ بوہ ای پمیلی اے جمیڑی آبرامہ جت دے لموکاں تون مُل لیبری سی بوتہ ای آبرامہ بودی خیل سارہ تون نمپیا۔^{۱۱} اے آبرام دے تین مگرون رَمبَنے بوندے لورے اِضحاق تون بمرکت سیبیتہ اِضحاق بیرلحنی رُوئی دے نمیڑے ریردا سی۔^{۱۲} یہ پمیڑی آبرام دے لورے اِسمعیل دی اے جمیڑا آبرام تون سارہ دی گمولی ہاجرہ مصری چون پمیدا ہوریا۔^{۱۳} اے اِسمعیل دے لوریاں دے نابڑے یہ نیں۔ یہ نابڑے وارواری ہوناں دے جمن دے سمانہ نمال اے۔ اِسمعیل دے پلپٹھی دا نابڑت سی۔ فمیر قیدارے ادپیل تہ مسام۔^{۱۴} اے شماع تہ دومتہ مسام۔^{۱۵} حدتہ تہماتہ بطورہ نفیس تہ قدما۔^{۱۶} یہ اِسمعیل دے لورے نیس تہ بیناں دے نابڑے تون بیناں دیاں وستپانہ چھاویاں مشاُور ہوریاں تہ بیو ہماراں ہماپنہ ہماپنہ تمبر دے سردار ہورے۔^{۱۷} اے اِسمعیل دی کُمل جمندگی یک سمو سمینتی ورہہوری، بودوں ہونہ دم چھڈپیل تپپاے ہماپنہ لموکاں نمان جما ملیپا۔^{۱۸} اے بودی لاد حویا تون اشور تمیکر جمیڑا مَصّر دے بگ بوس رما، تہ اے جمنہوں اُسور تون جُلپ دے شمن، دا سی۔ یہ لموک ہماپنہ سمارے پراواں بگ وِششمن۔^{۱۹} اے آبرام دے لورے اِضحاق دی پمیڑی یہ آ۔ آبرام تون اِضحاق پمیدا ہوریا۔^{۲۰} اِضحاق چمالی ورہیاں دا سی جمیدوں ہونہ ربق نمال ویاہ کرپیہ۔ جمیڑا فدان رام دا سی۔ بیتوایل ارامی دی لوری دے لابن ارامی دی پمین سی۔^{۲۱} اے اِضحاق تہ ہماپنی خیل لمئی رَمب بگ دُعا کرپیہ۔ بیس لمئی کمہ بوہ ہمہ لاد ای سی تہ رَمبَنے بودی دُعا منیپیتہ بودی خیل ربق جمنن والی ہوری۔^{۲۲} اے بوندے چون چ دمو لورے ہماپنہ چ لڑپن لگیہ۔ فمیر ہونہ کُٹھا، تہ ہمیسراں ای میں جمیندی کمیوں آن تہ بوہ رَمب تون رُوجھن لگیہ۔^{۲۳} رَمبَنے بوٹوں کُٹھا، "دمو قوموان تمیرے کھوندنیت دمو تمبر تمیری کُمکھ چون نمکل دیاں ای آڈو اڈ بوہ جابر نکتہ یک تمبر دُمج تمبر تون جموراؤر ہورے گلہ وڈا نیک دی سمبوہ کرپیہ گا۔"^{۲۴} اے جمیدوں بوندے ولہ وِقت دے رموچ پُورے ہورے تہ کمہ چام دے نیں کمہ بوندے چون جَموڑے نیں۔^{۲۵} پملا جمیڑا پمیدا ہوریا بوہ لمال سی تہ تون ہمیسراں دا جیسراں ہشم وانگوتہ ہوناں نہ بودا نابڑا عیشو رکھپیا۔^{۲۶} بوندے مگرون بودا پراہ پمیدا ہوریا تہ بودا گوتہ عیشو دی آڈی تون چکڑیا سی تہ بودا نابڑا جَعقوب رکھپیا گیا۔ جمیدوں بوہ ربق تون پمیدا ہورے اِضحاق شمنہ ورہیاں دا سی۔^{۲۷} اے بوہ لورے ودپیتہ عیشو شکار چ پنکار ہوریا تہ جمنگل چ ریرن لگیپتہ جَعقوب سمداد سمداد دُمیریاں چ ریرن والا ہمندہ سی۔^{۲۸} اے اِضحاق عیشو تون پیار کرپ دا سی۔ بیس لمئی بوہ بوندے شکار دیاں ہموٹیاں کُوند دا سی تہ ربق جَعقوب تون پیار کرپ دی سی۔^{۲۹} اے جَعقوب تہ دمال رمنہیتہ عیشو جمنگل چون آبرامہ بڑی چکھ لگیپتہ سی۔^{۳۰} اے عیشو جَعقوب تون کُٹھا، "یہ جمیڑی لمال لمال اے مٹوں وی کُوندن لمئی سیب۔ بیس لمئی کمہ میں ہمہ دم ہورن رمنیا آن۔ بیس لمئی بودا نابڑا اڈوم وی ہوریا۔^{۳۱} فمیر جَعقوب تہ کُٹھا، "مٹوں ہماپنا پلپٹھی دے ہورن دا بق میرے گوتہ وِمیچ۔"^{۳۲} عیشو تہ کُٹھا، "چام، میں تہ تپپا جابرنا آن پلپٹھی دے ہورن دا بق میرے کمس کم آبرے گا۔"^{۳۳} فمیر جَعقوب تہ کُٹھا، "بج ای میرے نمال سمونہ کُوند۔ ہونہ بوندے نمال سمونہ کُوندی تہ ہونہ ہماپنا پلپٹھی دا بق جَعقوب دے گوتہ وِمیچا۔^{۳۴} بودوں جَعقوب تہ عیشو تون نیکیتہ قسر دی دمال سیبیا۔ بوہ کُوندکے سوٹھخیا تہ جُلپیا۔ ہمیسراں عیشو تہ ہماپنہ پلپٹھی دے ہورن دا بق چمنگا نمان جمانیا۔

26

^۱ اے بوس مُلکھ چ بوس پمیل کمال وانگوتہ جمیڑا آبرام دے دمنان چ آبریا سی فمیر کمال آبریا۔ بودوں اِضحاق جرار تون فلسطیان دے ہماچہا، ابی ملک کمول جُلپیا۔^۲ اے رَمبَنے بوندے تہ جمار ہورک کُٹھا مصر تون نمان جُلپ سمگوتہ جمیڑا مُلکھ میں تمیٹوں دسپیاں بوندے چ ریر۔^۳ تون بیس مُلکھ چ ریرتہ مین تمیرے نمال ریراں گاتہ میں جمیڑی پمیڑی تون یہ سمارا مُلکھ سیباں گا مین بوس سمونہ تون جمیڑی میں تمیرے بوک آبرام نمال کُوندی پُورا کرپاں گا۔^۴ اے میں تمیری لاد تون ودہابرک تماریاں وانگوتہ کرپاں گاتہ یہ سمارا مُلکھ تمیری پمیڑی تون سیباں گاتہ جمین دیاں سماریاں قوموان تمیری پمیڑی تون بمرکت تِناوُن گمٹیاں۔^۵ بیس لمئی کمہ آبرامہ میری نین منیپیتہ میری مَت تہ میرے بُکمان تہ فُنونان تہ رَمب تون منیپیا۔^۶ فمیر اِضحاق جرار چ ریرن لگیپا۔^۷ اے بوتھوں دے ریرن والیاں بوٹوں بودی خیل دا رُوجھپاے ہونہ کُٹھا، "بوہ میری پمین اے بیس لمئی کمہ بوہ بوٹوں ہماپنی خیل دسپ دیاں چپیا۔ یہ سموچ ک کمہ کمتہ ربق تون بوتھوں دے لموک بوٹوں تئد نمان دیرن بیس لمئی کمہ بوہ بڑی سمونہ اے۔^۸ جمیدوں بوٹوں بوتہ ریر دے بڑی رموچ ہورے فلسطیان دے ہماچہا، ابی ملک تہ ہماپنی چون چام ک نمجر کرپیہ تہ چامیا کمہ اِضحاق ہماپنی خیل ربق نمال کُھوٹ رمنیا سی۔^۹ فمیر ابی ملک تہ اِضحاق تون سدپ ک کُٹھا، "ہونہ سمچی مچی تمیری خیل اے۔ فمیر تون کمیوں بوٹوں ہماپنی پمین کُٹھا؟" اِضحاق تہ بوٹوں کُٹھا، "مٹوں شَمک ہوریا سی کمہ کمتہ بیدے تون مین تڈیا نمان جابران۔^{۱۰} ابی ملک تہ کُٹھا، "مٹوں سمدائے نمال کمہ کرپیا؟ ہمیسراں تہ سمدائے چون کموئی تمیری خیل نمال سموہ جابر دتہ تون سمدائے تہ لجام لابردا۔"^{۱۱} فمیر ابی ملک تہ سمارے لموکاں تون یہ بُکم سیبیا، "جمیڑا کموئی بیس ہمندے تون ہماں بیدی خیل تون چکڑے گا بوہ جمانو تڈیا جابرے گا۔"^{۱۲} اے اِضحاق تہ بوس مُلکھ چ پمیلی وائی تہ بوس ورہ پُورا پھمل ملیپا تہ رَمب تہ بوٹوں بمرکت سیبیا۔^{۱۳} اے بوہ ودپیا تہ بیتھوں تمیکر کمہ بوہ بڑیا وڈا ہمندہ بنیپیا۔^{۱۴} اے بوندے کمول پمڈ ہماپنہ گماواں تہ گمتہ بڑی سمارے نموکر شمنہ فلسطی بوندے نمال چیر رکھپن لگیہ۔^{۱۵} اے ہوناں سمارے کُھونہ جمیڑے بوندے بوک دے نموکرانہ بوندے بوک آبرام دے جملہ چ کڈپ شمن ہمند کرپیتہ ہوناں تون مٹی نمال پرپیا۔^{۱۶} اے ابی ملک تہ اِضحاق تون کُٹھا، "مٹوں سمدائے کمولوں جُلپ۔ بیس لمئی کمہ تون سمدائے نمالوں ہموٹا جموراؤر ہور گمٹیاں ایں۔"^{۱۷} فمیر اِضحاق تہ بوتھوں جرار دی وِستی چ جُلپ ک ہماپنا دُمیر لابریتہ بوتہ ریرن لگیپا۔^{۱۸} اے اِضحاق تہ ہماپنی دے ہوناں کُھونہ تون جمیڑے بوندے بوک آبرام دے دمنان چ پمٹ گمتہ شمن فمیر پُولا۔ بیس لمئی کمہ فلسطیانہ آبرام دے تین مگرون ہوناں تون ہمند کرپیا سی تہ ہونہ ہوناں دے فمیر بوہ ای نابڑے رکھپیتہ جَمیڑے بوندے بوک تہ رکھپیتہ شمن۔^{۱۹} اے اِضحاق دے نموکران تون وِستی چ پمٹ دیاں پمٹ دیاں وِگیدے ہماپنی دا یک سوما لپیا۔^{۲۰} فمیر جرار دے ایالیاں چمگڑا کرپیا تہ کُٹھن لگیپ، "یہ ہماپنی سمدائا اے۔" تہ ہونہ بوس کُھونہ دا نابڑا "عِسق" رکھپیا بیس لمئی کمہ ہوناں نمال چمگڑا کرپیا۔^{۲۱} اے ہوناں نہ دُما کُھونہ پمٹپاے بوندے لمئی وہ بوہ چمگڑن لگیپتہ ہونہ بودا نابڑا سِتہ رکھپیا۔^{۲۲} اے بوہ بوتھوں دُما تہماں جُلپا تہ یک کُھونہ پمٹپا جمیدے لمئی ہوناں نہ چمگڑا کرپیتہ ہونہ بودا نابڑا رجوبوت رکھپیتہ کُٹھا، "بُن رَمبَنے سمدائے لمئی تہماں کڈپیتہ سمانوں بیس مُلکھ چ

ودھارے گا۔^{۲۳} بوتھوں بوہ بیرسے تون جلیا۔^{۲۴} رمت بوسے رمت بوسے تہ جمار پوریا تہ گھٹیا، "میں تمیرے بوکے آبرام دا رمت آن۔ نماں چپ۔ بیس لمئی میں تمیرے نمال آن تہ تمیئون بمرکت سیباں گاتے بمانہ بمندے آبرام تون تمیری پمیر تہ ودھارن گا۔"^{۲۵} تہ بوہ بوتھ چونکا بنا بریا تہ رمت بگ دُعا کرپیتے بمانا ڈمیر بوتھ لابریا تہ بوتھ اِضاق تہ نموکرا تہ یک گھمونہ پمیتا۔^{۲۶} فمیر ابی ملک بمانہ بمیلی اخورت تہ بمانہ پلہ فیکل تون نمال لیبرک جرار تون بوڈے کمول جلیا۔^{۲۷} اِضاق تہ بوئون گھٹیا، "تسین میرے کمول کمیوں آبرے۔ تسین تہ میرے نمال ویر رکھپ دے اوتہ میئون بمانہ کمولوں کڈیا؟"^{۲۸} بوئان تہ گھٹیا، "بسیں چمنگی طمران چامیا کمیر رمت تمیرے نمال اے بسیں گھٹیا کمیر سماء تہ تمیرے چہ سمونہ پورے بسیں تمیرے نمال واما کرپیتے؟"^{۲۹} کمیر چمسران بسیں تمائون چگڑیا تمیکر نمیت تہ نمیک دے بمانا تماڈے نمال تہ کمش نمیت کرپیتے تمائون خمیری مہری کلاریا۔ تون وی سماء تہ نمال کموئی بمدی نماں کرپیں گا۔ بیس لمئی کمیر تون رمت تون مبارکھ ایں۔"^{۳۰} فمیر بوہ بوئان لمئی نیکی بنا بریتے بوئان تہ گونڈی۔^{۳۱} تہ بوہ وڈے وملہ سوئخت بمانہ چہ سمونہ گونڈی تہ اِضاق تہ بوئان تون کلاریا تہ بوڈے کمولوں خمیری مہری جلیا۔^{۳۲} بوس رموج اِضاق تہ نموکرا تہ آبرکے بوڈے بوس گھمونہ دا چمکر کرپیا جمیرا بوئان پمیتا سیت گھٹیا، "سمائون پمانی ملیبا۔"^{۳۳} تہ بوہ بوڈا نابرا سیت رکھپیا۔ بیس لمئی بوس شمیر تون بچ تمیکر بیر سیت گھٹ دے نیں۔"^{۳۴} جمیدوں عیشو چمالی ورھیاں دا پوریا تہ بوہ بیر جتی دی لوری پوڈتہ نمال ویا، کرپیا۔^{۳۵} تہ بوہ اِضاق تہ ریتہ لمئی چمند لیبرن والیاں پوریاں۔

27

۱۔ جمیدوں اِضاق کمجور پور گمیتا بوڈیاں گینڈاں بمیسراں بمانہاں پوریاں کمیر بوئون چرکھائی نمیت دیبردا سیت بوہ بمانہ وڈے لورے عیشو تون سدپیتا گھٹیا، "بہ میرے لورے،" بوہ گھٹیا، "میں حاجر آن۔"^۲ فمیر بوہ گھٹیا، "چام، میں کمجور پور گمیتا میئون بمانہ تین دے یمن دا روت نمیت۔"^۳ تہ تون بمانا تھیار جمیرا تمیراں والا تہ بمانی کمان لیبرتہ چمنگل تون جلیپت میرے لمئی شکار تڈ لیا۔^۴ تہ میری پسند داتہ سوادا کھانا میرے لمئی رمنہ کے میرے کمول لیا برکمیر میں گونڈا تہ بمانہ تین تون پمیلان دمل تون تمیئون دُعا سیباں۔"^۵ جمیدوں اِضاق بمانہ لورے عیشو نمال نینان کرپ کرپ رمتا سیت ریتہ گھنپ رمتی سیت عیشو چمنگل تون جلیا کمیر شکار تڈ لیا۔^۶ فمیر ریتہ بمانہ لورے جعقوب تون گھٹیا، "چام، میں تمیرے بوکے تون تمیرے پرا عیشو تون بیہ گھٹ دیاں گھٹیا اے۔"^۷ کمیر میرے لمئی شکار تڈ لے سوادا کھانا میرے لمئی رمینہ تہ میں گونڈا تہ بمانہ تین تون پمیلان رمت بگ تمیئون دُعا سیباں۔^۸ تہ میرے لورے، بیس بکم لمئی جمیرا میں تمیونسپینی آن۔ میری نین منیپ۔^۹ تہ جلیپ کے پمڈاں دے وگ چوں بمرکی دے دمو ودھیا بمال لیا برک سیت میں بوئان تون لیبر کے تمیرے بوکے لمئی بوڈی پسند دا سوادا کھانا بنا بران گی۔"^{۱۰} تہ تون بوئون بمانہ بوکے بگ لجا بریں گا کمیر بوہ بمانہ تین تون پمیلان تمیئون دُعا سیپ۔^{۱۱} فمیر جعقوب تہ بمانی بوکی ریتہ تون گھٹیا، "چام، میرے پرا عیشو دی دمیہ تہ وال نیں تہ میری دمیہ صماں اے۔"^{۱۲} بوہ ستمک دا اے کمیر میرا بوکا میری دمیہ تون ثموشتہ میں بوڈی نجر چہ تموکھ بماج بنیا تہ بمرکت نمیت سمگوں لمانت کھتاں گا۔"^{۱۳} فمیر بوکی تہ بوئون گھٹیا، "بہ میرے لورے، تمیرا کمجور میرے بہ آبرے۔ تون زمیری میری نین منیپتہ جلیپ کے بوہ لملیل میئون لیا بر دے۔"^{۱۴} فمیر بوہ جلیپتہ بوہ لیا برک بمانی بوکی تون سیپیتا بوڈی بوکی تہ بوڈے بوکے لمئی سوادا کھانا رمنہا۔^{۱۵} تہ ریتہ وڈے لورے عیشو دے ودھیا لمیڑے جمیڑے بوڈے کمول نادے چہ سمن لیبرک بوہ بمانہ نیک لورے جعقوب تون ثلوک۔^{۱۶} تہ بمرکی دے لمیلیاں دیاں کھلاں بوڈے گوتھا تہ بوڈی تمون تون جمتہ جمتہ وال نمیت سی ولیتا۔^{۱۷} تہ بوہ سوادا کھانا تہ نیکی جمیڑی بوہ رمنیہ سی بمانہ بوکے اِضاق دے گوتھ چہ سیپ۔^{۱۸} تہ فمیر بوہ بوکے کمول آبرک گھٹیا، "بہ میرے بوکے،" بوہ گھٹیا، "میں حاجر آن۔ تون کمون ایں میرے لوریا؟"^{۱۹} جعقوب تہ بمانہ بوکے تون گھٹیا، "میں تمیرا پلپتہ دا لورا عیشو آن میں تمیرے گھٹن نمال ای کرپیا اے تہ جمارا سوئخت میرے کمول تھپ کے میرے شکار دیاں بموٹیاں گونڈے فمیر تون دملوں میئون دُعا سیپ۔"^{۲۰} فمیر اِضاق تہ بمانہ لورے تون گھٹیا، "تمیئون بیہ بینی چھمیتی کمتھوں ملیبا؟" بوہ گھٹیا، "رمت تمیرے مالکے میرا کم بنا بریا اے۔"^{۲۱} فمیر اِضاق تہ بمانہ لورے تون گھٹیا، "لوریا، تمیئون تونواں کمیر تون میرا بوہ ای لورا عیشو ای ایں یماں نمیت؟"^{۲۲} تہ جعقوب بمانہ بوکے اِضاق دے نمیڑے جلیپتہ بوہ بوئون تونو، گھٹیا، "واج تہ جعقوب دی اے پمر گوتھ عیشو دے نیں۔"^{۲۳} تہ بوہ بوئون نماں جمانیا بیس لمئی کمیر بوڈے گوتھا تہ بوڈے پرا عیشو وانگوں وال سمن تہ بوہ بوئون دُعا سیپ۔^{۲۴} تہ بوہ روجھا، "تون میرا لورا عیشو ای ایں؟" بوہ گھٹیا، "میں بوہ ای آن۔"^{۲۵} فمیر بوہ روجھا، "کھانا میرے بگ لیا برتہ میں بمانہ لورے دے شکار دیاں بموٹیاں گونڈاں گا۔ فمیر میں تمیئون دملوں دُعا سیباں۔" تہ بوہ بوئون بوڈے نمیڑے لیا بریا تہ بوہ گونڈا تہ بوہ بوڈے لمئی نڈولی لیا بریا تہ بوہ تیری۔^{۲۶} فمیر اِضاق تہ بوئون گھٹیا، "بہ میرے لوریا، تون میرے نمیڑے آبرکے میئون جچم۔"^{۲۷} بوہ نمیڑے جلیپ کے بوئون چمیا۔ بوہ بوڈے لمیڑیاں دی خُشبو لیبریتے بوئون دُعا سیپ کے گھٹیا، "چام، میرے لورے دی خُشبو بوس پمیلی دی خُشبو وانگوں اے جمیئون رمتہ بمرکت سیپ اے۔"^{۲۸} رمت سمان دی ترلیتہ جمین دی موٹانیتہ پڑا ودھیرا آتہ نڈولی تمیئون سیپ دا اے۔^{۲۹} فمیراں تمیری سمیوہ کرپیتہ پمیرھیاں تمیرے بگ مٹھا تمیکن تہ تون بمانہ پرواں دا ستردار پوریتہ تمیری بوکی دے لورے تمیرے بگ مٹھا تمیکن۔ جمیرا تمیرے تہ لمانت کرپیتہ بموہ بمانپ ای لمانتی پورے جمیرا تمیئون دُعا سیپ بوہ بمرکت ثلوک۔"^{۳۰} جمیدوں اِضاق تہ جعقوب تون دُعا سیپیتہ جعقوب بمانہ بوکے کمولوں نکلیا ای سی کمیر عیشو بمانہ شکار تون پمرت آبریا۔^{۳۱} بوہ وی سوادا کھانا رمنہ لیا بریا تہ بوہ بمانہ بوکے تون گھٹیا، "میرے بوکیا، سوئخت میرے شکار دیاں بموٹیاں گونڈے دملوں میئون دُعا سیپ۔"^{۳۲} بوڈے بوکے اِضاق تہ بوئون روجھا، "تون کمون ایں؟" بوہ گھٹیا، "میں تمیرا پلپتہ دا لورا عیشو آں۔"^{۳۳} فمیر اِضاق تہ بٹھ کمجور نمال کممبھیتا بوہ گھٹیا، "فمیر بوہ کمون سی جمیرا شکار تڈ لے میرے کمول لیا بریا تہ میں تمیرے آبرن تون پمیلان سماریاں چوں جرا جرا گونڈا تہ بوئون دُعا سیپیتہ تہ مبارکھ وی بوہ ای پورے گا۔"^{۳۴} عیشو بمانہ بوکے دیاں نینان گھنپ دیاں ای بڑی بچیتہ پمیر دی واج نمال رمویتا بمانہ بوکے تون گھٹیا، "میئون وی دُعا سیپ۔ بہ میرے بوکے، میئون وی۔"^{۳۵} اِضاق تہ گھٹیا، "تمیرا پرا، تموکھ نمال آبریا تہ تمیری بمرکت لیبر گمیتا۔"^{۳۶} بوہ گھٹیا، "بوڈا نابرا جعقوب تھمیک نمیت رکھپیا گمیتا؟ بیس لمئی کمیر بوہ میئون فمیر تموکھا سیپا اے۔ بوہ میرے پلپتہ دا پورن دا بقتہ لیبر ای لمانیتہ چام، بوہ میری بمرکت وی لیبر گمیتا اے۔"^{۳۷} اِضاق تہ عیشو تون جباب سیپا، "چام، میں بوئون تمیرا ستردار بنا بریا تہ بوڈے سمارے پراواں تون بوڈے ولک کرپیا کمیر کما، پورن تہ آتہ نڈولی بوڈے وڈین لمئی دسیپ۔ تون میرے لوریا، میں تمیرے لمئی کمیر کرپیاں؟"^{۳۸} فمیر عیشو تہ بمانہ بوکے تون گھٹیا، "تمیرے کمول یک ای بمرکت سی۔ بہ میرے بوکے، میئون وی دُعا سیپ۔ بہ میرے بوکیا، میئون وی عیشو بکم بکم رمویا۔"^{۳۹} فمیر بوڈے بوکے اِضاق تہ بوئون گھٹیا، "چام، ودھیا جمین چہ تمیرا نادا پورے تون سمان دی ترلیتہ بوڈے تہ ثلوپ۔"^{۴۰} تمیرا کمجور تمیری تلوار نمال پورے تون بمانہ پرا، دی سمیوہ کرپیتہ جمیدوں تون جاد پوریتہ بمانہ پرا، دا پمار بمانی تمون تون لیا برک

سُمت دیبریں۔^{۴۱} عیشونہ جَعْقُوبَ تون بوس بمرکت تون جمیڑی بودے بوکے بوٹوں سیبی سی چیڑ رکھیبی عیشونہ بمانہ دمل چہ کُھٹیا، "میرے بوک دے تین دے رموج نمیزے نیسے بمانوں قین بمانہ پراہ جَعْقُوبَ تون ٹنڈ دیبران گا۔" ^{۴۲} ربقہ تون بودے ومڈے لورے عیشو دیاں بہ نیناں دسیپیانے فمیر بونہ بمانہ نیک لورے جَعْقُوبَ تون سدپکے بوٹوں کُھٹیا۔ چام، تمیرا پراہ تمیٹوں ٹنڈے گاتے بوہ بہ سموج سموج کے بمانہ بمان تون تسلی سیب دا اے۔ ^{۴۳} بے میرے لورے تھوں میری نین منیپتے سوٹھکے حاران تون میرے پراہ لابن کمول ووگ۔ ^{۴۴} کُمش رموج بودے کمول ریر۔ جمیدوں تمیکر تمیرے پراہ دا گمکص لمہ نماں جابرے، ^{۴۵} جمسراں جمیدوں تمیکر تمیرے پراہ دا کرودھ تمیرے تون مٹھا نماں پورے بوہ بوس نین تون جمیڑی تھوں بودے نمال کریبی پملہ نماں۔ فمیر قین تمیٹوں بوتھوں سدپکے لیبران گی۔ میں یک ای رموج تمانوں دمونواں تون کمیوں گوا لیبران؟ ^{۴۶} ربقہ اِضْحاق تون کُھٹیا، "میں جی تون لوریاں تون بمانی جمنگی چہ تمنگ آن۔ بیس لمئی جَعْقُوبَ جی تون لوریاں چوں جمسراں بیس مُلکھ دیاں لوریاں نین کسے نمال ویاہ کریپ لیبرے میری جمنگی چہ کمپ سواد ریرے گا؟"

۱۔ فمیر اِضْحاق جَعْقُوبَ تون سدپیانے بوٹوں دُعا سیبی تھوں مٹ سیبی، "تھوں کنعانی لوریاں چوں کسے نمال ویاہ نماں کریبی۔" ^۲ 28 تھوں سوٹھکے فدان ارام تون بمانہ نملہ بیتوایل دے نادے ووگتے بوتھ بمانہ ملہ لابن دیاں لوریاں چوں یک تون ویاہ لیابر۔ ^۳ مالک رَمَب تمیٹوں بمرکت سیبے تمیٹوں عجت سیبے ودھارے کمپ تمیرے تون قومواں دے جمتھ پمیدا پورن۔ ^۴ بوہ ابرام دی بمرکت تمیٹوں تمیرے نمال تمیری پمیزھی تون سیب کمپ تمیرے پمیدے دے پمند دی بہ تمرتی جمیڑی رَمَبَن ابرام تون سیبی تمیری جیادات پورے۔ ^۵ اِضْحاق جَعْقُوبَ تون کلارباتے بوہ فدان ارام چہ لابن کمول جمیڑا ارامی بیتوایل دا لورے جَعْقُوبَ عیشو دی بوکی ربقہ دا پراہ ملیپا۔ ^۶ فمیر جمیدوں عیشونہ چامیا کمپ اِضْحاق جَعْقُوبَ تون دُعا سیب کے بوٹوں فدان ارام تون کلاربا اے کمپ بوہ بوتھوں خیل ویاہ کے لبارے بوٹوں دُعا سیب دیاں ومیل بہ مٹ سیبی کمپ تھوں کنعانی لوریاں چوں کسے نمال ویاہ نماں کریبی۔ ^۷ بمانہ بوکی بوکی دی نین منیپ کے فدان ارام تون ووگیا۔ ^۸ عیشونہ بہ وی چامیا، "کنعانی لوریاں بودے بوک اِضْحاق تون بشریاں لگیپ دیاں نیں۔" ^۹ عیشو اِسمعیل کمول جُلبیلے مَلَت تون جمیڑی ابرام دے لورے اِسمعیل دی لوری تے نیاوٹ دی پمین سی ویاہ کے بوٹوں بمانی پور خیلان چہ لیابرا۔ ^{۱۰} اِضْحاق جَعْقُوبَ بیرسج چوں یمکل کے حاران تون جُلبیا۔ ^{۱۱} اے یک تھماں جُلب کے سماری رماں بوتھ ای ریریا۔ بیس لمئی کمپ شموح دُمیا بونہ بوس تھماں پمتھراں چوں یک ٹک کے بمانہ سرلہ رکھیبیلے بوس تھماں تھ سمون لمئی لمہ تھوٹا۔ ^{۱۲} شمخہ چہ کمپ چام دا اے کمپ یک پموزی جمین تھ تروٹی اے بودا سیمرا سمان تمیکر اُڑیا اے فریشے بودے تھ جُڑیدے بُردے نیں۔ ^{۱۳} اے رَمَب بودے تھ تروٹا کُھٹ رَمَنا، "میں رَمَب تمیرے بوک ابرام دا رَمَبَن اِضْحاق دا رَمَب آن۔ میں بہ جمین جمیدے تھ تھوں لمہ تھوٹا این۔ تمیٹوں تمیری پمیزھی تون سیباں گا۔" ^{۱۴} اے تمیری پمیزھی جمین دے جریاں وانگوں پورے گیے جمزڈے تون لمیندے سَمَج کھمب کھملرے گیے جمین دیاں سماریاں پمیزھیاں تمیرے تمیری پمیزھی دے جریٹ بمرکت لیبرن کُمٹیاں۔ ^{۱۵} اے چام میں تمیرے نمال آن تے بر تھماں جمتھ تھوں جُلبیں تمیری رماکھی کریباں گاتے تمیٹوں بیس مُلکھ چہ فمیر لیابراں گاتے جموہ قین تمیٹوں کُھٹیا اے جمیدوں تمیکر بہ قین پمورا نماں کریپ لیبران تمیٹوں نمیں چھڈیاں گا۔ ^{۱۶} فمیر جَعْقُوبَ سوٹھخیا کُھٹن لگیلا، "سمچی مچی رَمَب بیس تھماں تھ اے میٹوں روہ نمیں سی۔" ^{۱۷} اے بونہ چیپ کے کُھٹیا، "بہ کیمسراں دی ڈراکل جموہ اے تے بہ رَمَب دے نادے سمان دے بومو دے بمیناں کُمش نمیں پورے گا۔" ^{۱۸} اے جَعْقُوبَ ومڈے ومیل سوٹھخیا بوس پمتھر تون جمیڑا بونہ بمانہ سرلہ رکھیبیا سی لیبر کے کھمب وانگوں کھلاربا۔ ^{۱۹} اے بوس تھماں دا نابڑا بیت ایل رکھیبیا۔ پمر پمیلان بوس وستی دا نابڑا لور سی۔ ^{۲۰} اے جَعْقُوبَ تملرا کریبیاتے کُھٹیا۔ "جہ رَمَب میرے نمال ریرے مٹوں جمیڑا میں پمند کریباں آن بیدے چہ میری رماکھی کریبیاتے مٹوں کونڈن تون نیکی تھوٹاؤں تون لمیزے سیددا ریرے۔" ^{۲۱} اے قین بمانہ بوک دے نادے خمیری مہری جُلبیلے پھوواہ میرا رَمَب پورے گا۔ ^{۲۲} اے پمتھر جمیڑا میں کھمب وانگوں کھلاربا اے، رَمَب دا نادا پورے گاتے جموہ کُمش تھوں مٹوں سیبیں بودا دمسواں بیص جُور ای تمیٹوں سیبیا کریباں گا۔

29

۱۔ اے جَعْقُوبَ بگ جُلب کے لمیندے پماس دے لموکاں دے مُلکھ چہ جُلبیا۔ ^۲ اے بونہ کُھٹیا، "تھ کُھمونہ دے نمیزے پمید بمرکباں دے تریلو وگ تھیب نیں۔ بیس لمئی پمید بمرکباں تون چرابرن ولہ بوس کُھمونہ تون وگ تون پمانی ثابردے سمن تھ کُھمونہ دے کھومہ تھ یک ومڈا پمتھر تھوٹا ریردا سی۔" ^۳ اے جمیدوں سمارے وگ بوتھ کمتھ پورے سمن بودوں بوہ بوس پمتھر تون کُھمونہ دے کھومہ تون پیتھاں ڈمیکدے پمیدان تون پمانی ثابریک بوس پمتھر تون فمیر بوس تھماں کُھمونہ تھ رکھیبے سمن۔ ^۴ فمیر جَعْقُوبَ بونان تون کُھٹیا، "بہ میرے پراؤ تھمیں کمتھوں دے او۔" بونانے کُھٹیا، "بسیں حاران دے آن۔" ^۵ فمیر بونہ رُوجھیا، "تھمیں نحر دے لورے لابن تون جمان دے او؟" بونانے کُھٹیا، "بسیں جمانے آن۔" ^۶ بونہ رُوجھیا، "بوہ خمیری مہری نیں۔" تے بہ چام، بودی لوری راخل پمید بمرکباں نمال جُلبی آبردی اے۔ ^۷ اے بونہ کُھٹیا، "تجہ یمن بڑیا اے چرولو پمیراں ولہ ڈمنگراں دے کمتھ پورن دا ومیلا نمیں۔ تھمیں پمید بمرکباں تون پمانی ثابریک فمیر چراؤن لمئی لمہ جابرو۔" ^۸ بونانے کُھٹیا، "بسیں بمرسراں نمیں کریپ ستمک دے۔ جمیدوں تمیکر سمارے ڈمنگر کمتھ نماں بوہ جابرن۔ فمیر بسیں بوس پمتھر تون کُھمونہ دے کھومہ تون ڈمیک دے آتے پمید بمرکباں تون پمانی ثابریک آن۔" ^۹ بوہ بونان نمال نیناں کریپ رَمَنا سی۔ راخل بمانہ بوک دیاں پمید بمرکباں نمال آبری۔ بیس لمئی کمپ بوہ بونان تون چراؤندی سی۔ ^{۱۰} جمیدوں جَعْقُوبَ بمانہ ملہ دی لوری راخل تون بمانہ ملہ لابن دے ڈمنگراں تون جامیلتے بوہ نمیزے جُلبیلے پمتھر تون کُھمونہ دے کھومہ تون ڈمیک کے بمانہ ملہ لابن دے ڈمنگراں تون پمانی ثابریک۔ ^{۱۱} اے جَعْقُوبَ راخل تون جُمعیلتے بُمک بُمک رموا۔ ^{۱۲} اے جَعْقُوبَ راخل تون کُھٹیا، "قین تمیرے بوک دا سکیری دمارے ربقہ دا لورا آن۔" فمیر بونہ ووگ کے بمانہ بوک تون شموہ سیبی۔ ^{۱۳} لابن بمانہ پنیویں دی خمور کُھنپ دیاں ای بوٹوں ملیپن تون ووگیلتے بوٹوں گمل لابرابتے جُمعیلتے بوٹوں بمانہ نادے لیابریا۔ فمیر بونہ لابن تون بمانا سمارا حال دسیپیا۔ ^{۱۴} لابن تون بوٹوں کُھٹیا، "تھوں سمچی مچی میری ہڈی تھ میرا گموشٹ این تے بوہ یک مینہ بودے نمال ریریا۔" ^{۱۵} فمیر لابن تے جَعْقُوبَ تون کُھٹیا، "بیس لمئی کمپ تھوں سکیری دمار این کمپ بیس لمئی جروری اے کمپ تھوں میری سمیوہ مَحَت کریبی؟" فمیر مٹوں دسیپ کمپ تمیری مجذوری کمپ پورے گی؟" ^{۱۶} اے لابن دیاں دموا لوریاں سمن۔ ومڈی دا نابڑا لیاتے نیمکی دا نابڑا راخل سی۔ ^{۱۷} لیاتے دیاں گینڈاں جُمٹیاں سمن۔ پمر راخل بڑی سمونی سی۔ ^{۱۸} اے جَعْقُوبَ راخل تھ فدا سی تے بونہ کُھٹیا، "تمیری نیمکی لوری راخل لمئی میں ستولو ورھ تمیری سمیوہ کریباں گا۔" ^{۱۹} لابن تے کُھٹیا، "بوٹوں کسے پرلہ بمندے تون سپین نمالوتے تمیٹوں سپینا چمنگا اے۔ تھوں میرے کمول ریر۔" ^{۲۰} اے فمیر جَعْقُوبَ ستولو ورھ تمیکر راخل لمئی سمیوہ کریپ دا رَمَنا۔ پمر بوہ بوٹوں راخل دے پیار چہ تھوڑے دمنان وانگوں لگیے۔ ^{۲۱} اے جَعْقُوبَ لابن تون کُھٹیا، "میری مُہلت پموری پوری۔ تھ میری خیل مٹوں سیب۔ بیس لمئی

کمیہ میں بودے کمول جُلیاں۔" ۲۲^{۲۲}۔ فمیر لابنہ ہوتھوں دے سمارے لموکاں ٹوں سدپ کے گمٹھا کرپیلاہ بوناں نمال خُمشی کرپی۔ ۲۳^{۲۳}۔ جمیدوں لوڈا ویلا ہوربلاہ بمانی لوری لیا، ٹوں بودے کمول لیابراہ جَعقوب بودے نمال سُمتا۔ ۲۴^{۲۴}۔ لابنہ بمانی گمولی زلف بمانی نمکی لونڈی لیا، نمال سیبی بیس لمئی کمیہ بودی گمولی ہورے۔ ۲۵^{۲۵}۔ جمیدوں وڈے ومیلہ روٹہ لگییا کمیہ بیتہ لیا، اے فمیر بونہ لابن ٹوں گھٹیا، "ٹوں میرے نمال کمیہ کرپی۔ کمیہ میں جمیڑی تمیری سمیو، کرپی بو، راخل لمئی نمئی سی؟ فمیر ٹوں کمیوں میٹوں تموکھا سیبی؟" ۲۶^{۲۶}۔ لابنہ گھٹیا، "سمادے مُلکہ، چہ یہ رمیت نمئی کمیہ پلٹھی دی تون پمیلان نمکی ٹوں ویاٹھ۔ ۲۷^{۲۷}۔ ٹوں بیدا بقت پُورا کرپ فمیر بیس دُجی وی تمیٹوں سیباں گ۔ جمیدے لمئی تمیٹوں ستولو وڑھ ہور سمیو، کرپنی ہورے گی۔ ۲۸^{۲۸}۔ جَعقوب بے موسراں ای کرپییا کمیہ لیا، دا بقت پُورا کرپییا فمیر لابنہ بمانی لوری وی بودے نمال ویاٹھ۔ ۲۹^{۲۹}۔ بمانی گمولی یلہا بمانی لوری راخل نمال سیبی کمیہ بودی گمولی ہورے۔ ۳۰^{۳۰}۔ بو، راخل نمال وی سُمتا، بو، لیا، نمالوں بموتا پیار راخل ٹوں کرپیدا سی، ستولو وڑھ ہور نمال ریر کے لابن دی سمیو، کرپی۔ ۳۱^{۳۱}۔ جمیدوں رَمبے چامیا، "لیا، نمال ویر کرپییا گمٹیا اے بونہ بودا ریمیم کھمولیا پمر راخل بمی لاد ریری۔ ۳۲^{۳۲}۔ لیا، جمن والی ہوری، بودے لورا ہوریا تے بونہ بودا نابڑا روین رکھپییا۔ بیس لمئی بونہ گھٹیا، "رَمبے میرا دُکھ چامیلا میرا بَندہ، بُن میٹوں پیار کرپی گا۔ ۳۳^{۳۳}۔ بو، فمیر جمن والی ہوری، بودے لورا ہوریا۔ فمیر بونہ گھٹیا، "رَمبے گھٹیا کمیہ میرے نمال چیر کرپی گمٹی بیس لمئی بونہ میٹوں یہ لورا سیبا۔ بیس لمئی بونہ بودا نابڑا شمعون رکھپییا۔ ۳۴^{۳۴}۔ بو، فمیر جمن والی ہوری، بودے لورا ہوریا۔ فمیر بونہ گھٹیا، "بُن بیس واری میرے بَندے ٹوں میرے نمال لَمگن لگیی اے۔ بیس لمئی بودے تون میرے تریلو لورے ہورے۔ بیس لمئی بودا نابڑا لاوی رکھپییا گمٹیا۔ ۳۵^{۳۵}۔ بو، فمیر جمن والی ہوری، بودے لورا ہوریا۔ فمیر بونہ گھٹیا، "میں بُن رَمب دی سیت کرپیاں گی۔ بیس لمئی بودا نابڑا جودا رکھپییا۔ فمیر بودے لاد ہورن چہ وقہ ہوریا۔"

30

۱^۱۔ جمیدوں راخلہ چامیا کمیہ جَعقوب چوں بودے بمال نمئی ہورے راخل ٹوں بمانی پمین بُتہ چیر چمک آری تے بو، جَعقوب ٹوں گھٹن لگیی، "میٹوں وی بمال سبب نمئی تے میں پ جابران گی۔" ۲^۲۔ فمیر جَعقوب دا گمض راخل بُتہ پمکیلاہ بونہ گھٹیا، "میں رَمب دی تھما تے آن، چہ تمیٹوں بمال نمئی سی؟" ۳^۳۔ بونہ گھٹیا، "چام میری گمولی یلہا جاجر اے بودے کمول جُلیا کمیہ میرے لمئی بودے تون بمال ہورن تے بو، بمال میرے ہورن۔" ۴^۴۔ بونہ بمانی گمولی یلہا، ٹوں بوٹوں سیبا کمیہ خیل بنیپتہ جَعقوب بودے کمول جُلیا۔ ۵^۵۔ یلہا جمن والی ہوری، جَعقوب تون بودے لورا ہوریا۔ ۶^۶۔ فمیر راخلہ گھٹیا، "رَمبے میرا نیاں کرپیلاہ میرا تمرلا گھنیلاہ میٹوں لورا سیبا بیس لمئی کمیہ بودا نابڑا دان رکھپییا۔ ۷^۷۔ راخل دی گمولی یلہا، فمیر جمن والی ہوری، جَعقوب تون بودے دُجا لورا ہوریا۔ ۸^۸۔ فمیر راخلہ گھٹیا، "میں بمانی پمین دے نمال بڑیا جمور تڈ تڈ کے کُمستی لڑیپتہ میں فمتہ ٹوٹا تے بونہ بودا نابڑا نفتالی رکھپییا۔ ۹^۹۔ جمیدوں لیانہ چامیا، "بو، جمن تون ریرگمٹی اے بونہ بمانی گمولی زلف ٹوں لیر کے جَعقوب ٹوں سیبا کمیہ بودی خیل بنیپ۔ ۱۰^{۱۰}۔ لیا، دی گمولی زلف دے وی جَعقوب تون یک لورا ہوریا۔ ۱۱^{۱۱}۔ فمیر لیانہ گھٹیا، "میری قسمت ویدی اے بونہ بودا نابڑا جَد رکھپییا۔ ۱۲^{۱۲}۔ لیا، دی گمولی زلف چوں، جَعقوب تون فمیریک لورا ہوریا۔ ۱۳^{۱۳}۔ فمیر لیانہ گھٹیا، "میں بڑی پماگاں والی آن۔ خیلان میٹوں پماگاں والی گھٹن گمٹیا تے بونہ بودا نابڑا آشر رکھپییا۔ ۱۴^{۱۴}۔ روین کمنک دی واڈھی ومیلہ نادے تون نمکیلاہ بونہ پمیلی چہ پیار کرپن والا بُموتا چامیلاہ بو، بمانی بوکی لیا، کمول لیابراہ۔ فمیر راخلہ لیا، ٹوں گھٹیا، "بمانہ لورے دے بیس بُموٹہ چوں میٹوں وی کُمش سیب۔ ۱۵^{۱۵}۔ بونہ گھٹیا، "یہ نمکی نین اے کمیہ ٹوں میرے بَندے ٹوں لیبریا تے بُن کمیہ میرے لورے دا بُموتا وی لیبریا ایں؟ راخلہ گھٹیا، "تس ٹوں پچ دی رما تے بو، تمیرے لورے دے بُموٹہ واسطہ تمیرے نمال سمون جابرے گا۔ ۱۶^{۱۶}۔ جمیدوں جَعقوب لودے ومیلہ ٹوں پمیلی تون آبرا سی تے لیا، بودے بگ جُلیا کے گمٹی گھٹن لگیی کمیہ تمیٹوں میرے کمول آبرا ہورے گا۔ بیس لمئی کمیہ مین بمانہ لورے دے بُموٹہ بملہ تمیٹوں مجڈوری تے لایا اے بو، رما تے بودے نمال سُمتا۔ ۱۷^{۱۷}۔ رَمبے لیا، وی گھنی تے بو، جمن والی ہوری، جَعقوب تون بودے ہنجواں دا لورا ہوریا۔ ۱۸^{۱۸}۔ فمیر لیانہ گھٹیا، "میری رَمبے مجڈوری میٹوں سیبی۔ بیس لمئی میں بمانہ بَندے ٹوں بمانی گمولی سیبی تے بونہ بودا نابڑا ایشکار رکھپییا۔ ۱۹^{۱۹}۔ لیا، فمیر جمن والی ہوری، جَعقوب تون بودے چھمیٹوں لورا ہوریا۔ ۲۰^{۲۰}۔ فمیر لیانہ گھٹیا، "رَمبے چمگا کرپییا۔ بُن میرا بَندہ میرے نمال ریرے گا۔ بیس لمئی کمیہ بودے تون چھ لورے ہورے تے بونہ بودا نابڑا زبُولون رکھپییا۔ ۲۱^{۲۱}۔ بودے مگروں یک لوری ہوری تے بونہ بودا نابڑا دیتہ رکھپییا۔ ۲۲^{۲۲}۔ رَمبے راخل ٹوں یماں کرپیلاہ رَمبے بودی گھنپ کے بودے ریمیم ٹوں کھمولیا۔ ۲۳^{۲۳}۔ بو، جمن والی ہوری، بودے لورا ہوریا۔ فمیر بونہ گھٹیا، "رَمبے میرے تون بدنامی دُمر کرپی۔ ۲۴^{۲۴}۔ بونہ بودا نابڑا بُموسف یہ گھٹ کے رکھپییا کمیہ یک لورا ہور سمیو۔ ۲۵^{۲۵}۔ جمیدوں راخل تون بُموسف پمیدا ہوربلاہ جَعقوب لابن ٹوں گھٹیا، "میٹوں کلارڈے کمیہ میں بمانہ نادے بمانہ دمیس ٹوں جُلیاں۔ ۲۶^{۲۶}۔ میریاں خیلانہ میرے بمال جمنان لمئی مین تمیری سمیو، کرپی اے۔ ۲۷^{۲۷}۔ فمیر لابنہ بوٹوں گھٹیا، "جہ میرے بُتہ تمیرے کمرم دی نمجر اے بیتھ ریر۔ بیس لمئی میں جمان گمٹیا آن کمیہ رَمبے تمیرے تون میٹوں بمرکت سیبی اے۔ ۲۸^{۲۸}۔ بونہ گھٹیا، "میرے تون ٹوں بمانی مجڈوری پمکی کرپ لیرتہ مین تمیٹوں سیبا کرپیاں گا۔ ۲۹^{۲۹}۔ بونہ بوٹوں گھٹیا، "ٹوں بمانہ جمانا ایں کمیہ میں تمیری کھسراں سمیو، کرپی تے تمیرے ڈمنگر میرے نمال کھسراں ریرے۔ ۳۰^{۳۰}۔ بیس لمئی میرے آبرن ومیلہ کمت شمن تے بُن ویدیپ کے ودھیرے ہورے نیں۔ رَمبے جتھ جتھ میرے پمیر آبرے تمیٹوں بمرکت سیبی۔ بُن میں بمانہ نادے دا بَندوتست کمدوں کرپیاں؟" ۳۱^{۳۱}۔ بونہ گھٹیا تمیٹوں میں کمیہ دسیباں؟ جَعقوب گھٹیا، "ٹوں کُمش نماں سیبیں پمر جہ ٹوں میرے لمئی یک کم کرپ دیرتہ مین تمیری پمید بمرکیاں ٹوں فمیر چراواں گالتہ بوناں دی رماکھی کرپیاں گا۔ ۳۲^{۳۲}۔ مین پچ تمیری سماری پمید بمرکیاں چہ چمکر لایراں گالتہ جمیڑیاں پمیدان پمتلیا تے چمتریا تے کمالیاں ہورن تے جمنان بمرکیاں دے بمال چمتریا تے پمتلہ ہورن۔ بوناں سماریاں ٹوں آڈ یک پماس کرپ دیران گا۔ بوناں ٹوں ای میں بمانی مجڈوری جمانا گا۔ ۳۳^{۳۳}۔ فمیر جمیدوں کمدی میری مجڈوری دا سباب تمیرے بگہورے میری سچائی بمانہ میرے تون بمیسراں بمولہ گی کمیہ جمیڑیاں بمرکیاں چمتریا تے چمتلیاں نمئی تے جمیڑیاں پمیدان کمالیاں نمئی جہ بو، میرے کمول ہورن تے بو، گمبی کرپییاں جمانیاں جابران گمٹیاں۔ ۳۴^{۳۴}۔ لابنہ گھٹیا، "میں رماچی آن۔ جمو، ٹوں گھٹیں بوو ای سمبی۔ ۳۵^{۳۵}۔ بونہ بوسہ رموج تاری والیا تے چمتریاں بمرکیاں ٹوں سماری چمتلی تے چمتریاں بمرکیاں ٹوں جمنان چہ کُمش چٹائی سی بو، سماریاں کمالیاں پمیدان ٹوں آڈ کرپ کے بوناں ٹوں بمانہ لوریاں دے ولگ کرپییاں۔ ۳۶^{۳۶}۔ بونہ بمانہ جَعقوب چہ تریلو رموج دا پمند پمگا کرپیلاہ جَعقوب لابن دیاں بمانی بمرکیاں پمیدان ٹوں چراواں لگییا۔ ۳۷^{۳۷}۔ جَعقوب تے سپید تے بدامہ چنار دی ہری ہری سموٹیاں لیبریا تے بوناں ٹوں چھیل چھیل کے بمیسراں گمڈیدار بنابریاں کمیہ بوناں سموٹیاں دی چٹائی چرکھائی سپین لگیی۔ ۳۸^{۳۸}۔ بوناں تے بو، گمڈیدار سموٹیاں پمید بمرکیاں بگ حودا تے نمالیاں چہ جتھ بونہ پمانی ٹیرن آبراں سمن کھلاریا تے جمیدوں بو، پمانی ٹیرن آبرن تے بو، جمن والیاں ہور گمٹیاں۔ ۳۹^{۳۹}۔ بوناں سموٹیاں بگ پرچھاواں ہورن

نمال ہونانہ تارۃ دمارتہ جیترے بمال سیہ۔^{۴۰} اے جَعْقُوبَہ پمید بمرکباں دے ہوناں بمالاں توں آڈ کریپلے لابن دیاں پمید بمرکباں دے کھومہ خاری دمارتہ کملہ بمالاں وُل کریپتہ بونہ ہماپنہ ڈمنگراں توں آڈ کریپلے لابن دیاں پمید بمرکباں دے رملن نماں دیربا۔^{۴۱} پمرجمیدوں پمید بمرکباں گھن ہوبردیاں شمنہ لمیندے پماس سموٹیاں نمالیاں چ ہوناں دیاں گینڈاں بگ رکھیدا سی کمہ بوہ ہوناں سموٹیاں بگ گھن ہوبرن۔^{۴۲} فمیر جمیدوں پمید بمرکباں پمتلیاں ہوبردیاں بوہ ہوناں ٹوں نمٹیں رکھپ دا سیہ پمتلیاں لابن دیاں ریردیاں جَعْقُوبَہ دیاں ہوبرباں۔^{۴۳} فمیر بوہ بڑیا ودیددا گمٹیاں ہودے کمول بڑیہ ڈمنگرتہ گمولیاں کماستہ بْمُونْتھتہ گوبر ہوبرے۔

31

^۱ اے بونہ لابن دے لُوریاں دیاں یہ نیناں گھنیاں کمہ جَعْقُوبَہ سماڈے بوک دا سمارا کُمش لیر لمٹیاں سماڈے بوک دے ڈمنگراں توں ہودی یہ سماری وڈیائی اے۔^۲ اے یَعْقُوبَہ دے کھومہ ٹوں جام کے جمانیا کمہ ہودی سموچ پملاں نمالوں ہمدلی سی۔^۳ اے رَمَبَہ جَعْقُوبَہ ٹوں گھٹیا، "ٹوں ہماپنہ پمیدو دماڈے دے مُلکھہ ٹوتہ ہماپنہ سکیری دماراں کمول پمرتہ تمیرے نمال ریراں گا۔"^۴ فمیر جَعْقُوبَہ راخلتہ لیا، ٹوں مدان چ جمتھ ہودییاں پمید بمرکباں شمن سدپیا۔^۵ ہوناں ٹوں گھٹیا، "میں جامنا آن کمہ تماڈے بوک دی سموچ پملاں توں ہمدلی سی۔ پمر میرے بوک دا رَمَبَہ میرے نمال ریربا۔^۶ تَمَسِیہ جمان دے او کمہ میں ہماپنہ جمور نمال تماڈے بوک دی سمیوہ کریپی۔^۷ سمگوں تماڈے بوک نہ میٹوں تموکھا سیب کے دسیپا، دسولو واری میری مجڈوری ہمدلی۔ پمر رَمَبَہ ہودے توں میٹوں کماٹا نماں سیپا۔^۸ جمیدوں بونہ یہ گھٹیا، "دھاردار بمال تمیرے ہوبرن گتہ پمید بمرکباں دے دھاردار بمال سیپ۔^۹ بیس لمئی رَمَبَہ تماڈے بوک دے ڈمنگر لیرک میٹوں سیپ۔^{۱۰} اے جمیدوں پمید بمرکباں آس لگیپیاں میں شمخنا جامیا کمہ جَمِیڑے بمرکے بمرکباں بٹہ چڑپ رمہ نیں سمگوں دھاردار، چنلتہ چنکیرے ہوبرے۔^{۱۱} اے رَمَبَہ دے فریشتنہ خُورب چ میٹوں گھٹیا، "بٹہ جَعْقُوبَہ" اے میں گھٹیا، "میں حاجر آن۔"^{۱۲} فمیر بونہ گھٹیا، "بُن ٹوں ہماپنی گینڈاں تان کرپ کے جامیا کمہ سمارے بمرکے جَمِیڑے بٹہ چڑپ رمہ شمن دھاردار چنلتہ چنکیرے نیں۔ بیس لمئی جموہ کُمش لابن تماڈے نمال کرپ دا اے میں جامیا۔^{۱۳} میں بیت ایل دا رَمَبَہ آن جمتھ ٹوں پمتھر بٹہ تمیل ملیپ کے میرے لمئی مٹت منیپی۔ بُن سوٹھخے بیس مُلکھہ چوں جُلپ کے ہماپنہ لموکاں کمول پمرت۔^{۱۴} فمیر راخلتہ لیا تہ بوٹوں جباب سیپا کمہ بُن وی سماڈے بوک دے نادے چ کُمش سماڈا بیص یماں چگرا اے؟^{۱۵} کمہ بوہ سماٹوں پرایاں وانگوں نمٹیں جمان دا؟ بیس لمئی بونہ سماٹوں وی ومیچلے سماڈے ریک وی گونڈے۔^{۱۶} بیس لمئی بُن جَمِیڑے ریک رَمَبَہ سماڈے بوک توں لیرے تہ بوہ سماڈے سماڈے لُوریاں دے نیں۔ فمیر جموہ کُمش رَمَبَہ تماٹوں گھٹیا اے بوہ ای کرپ۔^{۱۷} فمیر جَعْقُوبَہ سوٹھخ کے ہماپنہ لُورے لُورے لُوریاں خیاں ٹوں بْمُونْتھان بٹہ ہماپنا۔^{۱۸} اے ہماپنہ سمارے ڈمنگرتہ ریک سماٹوں چگڑا کے جَمِیڑے بونہ کمتھ کریپہ سی جیسراں بوہ ڈمنگر جَمِیڑے بوٹوں فدان ارام چ مجڈوری چ ملیپ شمن لیرک جُلپا کمہ مُلک کنعان چ ہماپنہ بوک اِصْحاق کمول جابرے۔^{۱۹} اے لابن ہماپنیاں پمیدان دی اون وڈین جُلپا سی۔ فمیر راخل ہماپنہ بوک دے بُمتان ٹوں گینبی کرپ کے لیر گمٹی۔^{۲۰} اے جَعْقُوبَہ لابن ارامی کمولوں گینبی ووگیا۔ بیس لمئی بونہ بوٹوں ہماپنہ ووگن دا رَوْتہ نماں دسیپا۔^{۲۱} فمیر بوہ ہماپنا سمارا کُمش لیرک ووگیا تہ دریا ہمار ہوبرک ہماپنا رما، جلعاد دے پماڑ بٹہ بوٹوں جما چگڑا۔^{۲۲} اے تمیچ رموج لابن ٹوں رَوْتہ لگیپا کمہ جَعْقُوبَہ ووگ گمٹیا اے۔^{۲۳} فمیر بونہ ہماپنہ پراواں ٹوں لیرک ستولو منجلاں تمیکر ہودا روچھا کریپلے جلعاد دے پماڑ بٹہ بوٹوں جما چگڑا۔^{۲۴} اے رماٹ ٹوں رَمَبَہ لابن ارامی کمول سُمخہ چ آبرلے بونہ گھٹیا، "خموردار ٹوں جَعْقُوبَہ ٹوں چمنگا بشرا کُمش نماں گھٹنا۔"^{۲۵} اے لابن جَعْقُوبَہ دے نمِیڑے جُلپلے جَعْقُوبَہ ہماپنا تمنبو پماڑ بٹہ لایرپا سی۔ فمیر لابنہ وی ہماپنہ پراواں نمال جلعاد دے پماڑ بٹہ ڈمیر لایرپا۔^{۲۶} فمیر لابنہ جَعْقُوبَہ ٹوں گھٹیا، "ٹوں یہ کمہ کریپا کمہ میرے کمولوں گینبی ووگیا میری لُوریاں ٹوں ہمیسراں لایرپا ٹوں ہوناں ٹوں تلوار نمال غلام بنا لیرپا اے۔^{۲۷} ٹوں گینبی کمیوں ووگیا میرے کمولوں گینبی کمیوں ووگ آبرلے میٹوں کُمش گھٹیا وی نمٹیں مین تمیٹوں خُمشی خُمشی ٹمولانہ واجیاں نمال گماؤندے وِجاؤندے کلاردا؟^{۲۸} اے میٹوں ہماپنیاں لُوریاں ٹوں چُممن وی نماں دیربا؟ یہ ٹوں بڑیا بشرا کمہ کریپا اے۔^{۲۹} میٹوں بیناں گُمص اے کمہ تمیٹوں ٹنڈاں سمگوں تمیرے بوک دے رَمَبَہ کمل رماٹ میٹوں ہمیسراں گھٹیا، "خموردار ٹوں جَعْقُوبَہ ٹوں چمنگا بشرا نماں کُمش گھٹنا۔^{۳۰} بُن ٹوں ووگ آبرلے ووگ آبرپا۔ بیس توں ہماپنہ بوک دے نادے دا پمیر، تَمَعْل والا اے۔ فمیر میرے بُمتان ٹوں کمیوں گینبی کریپا؟^{۳۱} فمیر جَعْقُوبَہ لابن ٹوں گھٹیا، "بیس لمئی کمہ مین چپ دا سیہ مین سموچیا کمہ کمتھ ٹوں ہماپنیاں لُوریاں نون تمک نمال میرے توں کھومہ نماں لیریں۔^{۳۲} بُن جمیدے کمول تمیرے بٹت ملیپن بوہ جوندہ نماں ریرے گا۔ تمیرا جموہ کُمش میرے کمولوں نیکلہ بوٹوں بیناں پمیراں بٹہ جام کے لیر۔ بیس لمئی کمہ جَعْقُوبَہ ٹوں رَوْتہ سی کمہ راخل ہوناں بُمتان ٹوں گینبی کرپ کے لایرپا اے۔^{۳۳} سمگوں لابن جَعْقُوبَہ لیا تہ دموناں گمولیاں دے تمنیواں چ جُلپا۔ پمر ہوناں ٹوں بوتھ نماں جامیا فمیر بوہ لیا تہ تمنیواں چوں نیکلہ راخل دے تمنیواں چ جُلپا۔^{۳۴} راخل ہوناں بُمتان ٹوں لیرکے بْمُونْتھ دی کماٹھی چ رکھپ کے ہوناں بٹہ تھپ گمٹی۔ لابنہ سمارے تمنبو نون پھمولیا پمر بوٹوں نماں ملیپا۔^{۳۵} فمیر بوہ ہماپنہ بوک ٹوں گھٹن لگیپی، "بٹہ میرے بجرگ ٹوں بیس نین توں گُمص نماں ہوبریں کمہ مین تمیرے بگ سوٹھخ نمٹیں شَمک دی کمہ مین ہمیسراں دی آ جَمِیڑا خیاں دا حال ہوبردا اے۔ سمگوں بونہ لیپیا پمر بوہ بُمت بوٹوں نماں ملیپا۔^{۳۶} فمیر جَعْقُوبَہ گُمص ہوبرک لابن ٹوں جَمِیڑا جَعْقُوبَہ لابن ٹوں گھٹن لگیپا، "میرا کمہ پماپتہ کمہ قُصور اے کمہ ٹوں بیس سمگتی نمال میٹوں جامیا۔^{۳۷} ٹوں جَمِیڑا سمارا سمان پھمول پھمول کے جامیا اے تہ تمیٹوں تمیرے نادے دے سمان چوں کمہ ملیپا اے؟ جہ کُمش ٹوں بوٹوں میرے تہ ہماپنہ پمیناں پراواں بگ رکھپ کمہ بوہ سماڈے دموناں چ نیاں کریپ۔^{۳۸} مین پُمرے وِیہ سمال تمیرے نمال ریرپا نما تہ کمدی تمیریاں پمید بمرکباں دا حمل ڈمگیا تہ نماں تمیرے ٹمولہ چوں مین لمیل گونڈا۔^{۳۹} جَمِیٹوں خُمونی جمنورنہ چَمِیرا مین بوٹوں تمیرے کمول نماں لایرپا۔^{۴۰} میرا حال بٹہ مالکا کمہ مین دمن ٹوں گمرمتہ رماٹ ٹوں ٹھمند چ ٹھپیلے میری گینڈاں چوں نمیند ڈمور ریردی سی۔^{۴۱} مین وِیہ وِیہ تمیکر تمیرے نادے چ ریرپا۔ جَموداں ورہیاں تمیکرتہ مین تمیری دموناں لُوریاں دے ہمدلتہ جھم ورہیاں تمیکر تمیریاں پمید بمرکباں لمئی تمیری سمیوہ کریپتہ ٹوں دسولو واری مجڈوری ہمدلی۔^{۴۲} جہ میرے بوک دے رَمَبَہ آبرام دا رَمَبَہ جمیدا رموعب اِصْحاق منیب دا سی۔ میرے وُل نماں ہوبردا ٹوں جُور ای بُن میٹوں خمالی گوتھ جُلپن دیردا۔ رَمَبَہ میرے ڈمکھتہ میرے گوتھاں دی مینت جامیہ کمل رماٹ تمیٹوں چوڑکھا وی۔^{۴۳} فمیر لابنہ جَعْقُوبَہ ٹوں جباب سیپا، "یہ لُوریاں میریاں نیں یہ لُورے وی میرے یہ پمید بمرکباں وی میریاں نیں۔ میں بچ دے دمن ہماپنہ لُوریاں نمال یماں ہوناں لُوریاں چوں ہوناں دے ہوبرے کمہ کرپ شَمک دا اے۔^{۴۴} فمیر بُن آبر کمہ قیہ تہ ٹوں دموناں ملیپ کے ہماپنہ چ یک ومادہ کریپتہ بوہ میرے تہ میرے چ جامن ہوبرے۔^{۴۵} فمیر جَعْقُوبَہ یک پمتھر لیرک بوٹوں کھمہ وانگوں کھلارپا۔^{۴۶} اے جَعْقُوبَہ ہماپنہ پراواں ٹوں گھٹیا، "پمتھر کمتھہ کریپو۔ ہوناں پمتھر کمتھہ کرپ کے ٹمیر لایرلے بوس ٹمیر کمول ہوناں نہ نیکی گونڈی۔^{۴۷} اے لابنہ ہودا نابرا بحر شابد رکھپیا سی تہ جَعْقُوبَہ جلعاد رکھپیا۔^{۴۸} اے لابنہ گھٹیا، "یہ ٹمیر بچ دے دمن میرے تہ میرے چ

جامن پورے۔ بیسے لمئی بودا نابڑا جلعاد رکھیا گمٹیا۔⁴⁹ ۴۹۔ مصفاہ وی بیس لمئی کمہ لابنہ کھٹیا، "جمیدوں بسیں یک ڈمچ توں ڈمور پورے تے رمب میرے تیرے چ تیان کریپ دا اے۔⁵⁰ ۵۰۔ جمہ ٹمون میری لوریاں ٹون ڈمکھ دیریں بونان دے بملہ پور خیلان کریپسے کموئی بملہ سمدائے نمال نمٹیں اے۔ پمر چام، میرے تیرے چ جامن پورے۔⁵¹ ۵۱۔ لابنہ جعقوب ٹون بیہ وی کھٹیا، "بیس تمیر ٹون چامے بیس کھمہ ٹون چام جمیزا قیں بملہ تیرے چ کھلاریا اے۔⁵² ۵۲۔ بیہ تمیر جامن پورے تے بیہ کھمٹا جامن پورے ڈمکھ سپیں لمئی نماں تے قیں بیس تیر دے بودر تیرے پماسہ جلیان گاتے ٹمون بیس تیرے کھمہ دے بیدر میرے پماسہ آبریں گا۔⁵³ ۵۳۔ آبرام دا رمبے نہور دا رمبے بونان دے بوک دا رمب سمدائے چ نیاں کریپے جعقوبے بوس جمات دی سموہ کونڈی۔ جمیدا رموعب بودا بوکا إضحاق منیپ دا سی۔⁵⁴ ۵۴۔ فمیر جعقوبے بوتھ پماڑ بُہ قربانی چڑا برے بملہ پراواں ٹون نیکی کونڈن لمئی سدپیلا بونانے نیکیے رماں پماڑ بُہ ریرے۔⁵⁵ ۵۵۔ لابن سمرگی سوٹھخیا تے بملہ لوریاں تے بملہ لوریاں ٹون چمیلے بونان ٹون دُعا سیبک کھلیاتے بملہ نادے ٹون ووگیا۔

32

¹ ۱۔ جعقوب وی بملہ پمیدے ٹوٹیا تے رمب دے فریشے بوٹوں ملیہ۔² ۲۔ جعقوب بونان ٹون چام کے کھٹیا، "بیہ رمب دا ٹمولا اے بوس تھماں دا نابڑا محتایم رکھیا۔³ ۳۔ جعقوب بملہ بگ بگ چمٹھی لیا برن والیاں ٹون اُدم دے مُلکھ توں جمیزا شیعہ دی تمرتے بُہ آ بملہ پراہ عیشو کمول کلاریا۔⁴ ۴۔ بوٹوں بُکم سیبیا، "ٹمسیں میرے مالک عیشو ٹون بیہ کھٹیا، "تیرا بملہ جعقوب کھٹ دا اے کمہ قیں لابن کمول ریردا سی تے بُن تمیکر بوتھ ای ریریا۔⁵ ۵۔ میرے کمول گماواں ٹمگتے گمیرے پمید بکریا تے نموکرتے گمولیاں نیہ تے قیں بملہ مالک کمول بیس لمئی شموہ کلارنا آن کمہ میرے بُتے سمائی بماپ دی نمجر پورے۔⁶ ۶۔ فمیر چمٹھی کلارن ولک جعقوب کمول روچھاں پمیتے کھٹن لگیہ، "بسیں تیرے پراہ عیشو کمول گمہ سی پمر بوہ چرولو سمو بملہ تیں لیرکے تیں ملین لمئی آبر رمٹیا سی۔⁷ ۷۔ فمیر جعقوب پڑیا چپیلا پمیشان پوریا تے بملہ نمال دے لموکا تے پمید بکریا تے گماواں ٹمگتے بُموٹھاں دے دمو ٹمولہ کلارے۔⁸ ۸۔ کھٹیا، "جمہ عیشو یک ٹمولہ بُہ آبرے بوٹوں ٹنڈے دُجا ٹمولا بچیپ جابرے ووگ جابرے گا۔⁹ ۹۔ جعقوب کھٹیا، "بہ میرے بوک آبرام دے رمبے میرے رمبے میرے بوک إضحاق دے رمب، بہ رمٹا جمہ بیہ میٹوں کھٹیا، "ٹمون بملہ مُلکھ توں بملہ سکیری والیاں کمول جُلپ جابرے تیرے نمال پملا کریاں گا۔"¹⁰ ۱۰۔ قیں تیری سماریاں رمیتاں وفاداری دے سماب چ جمیزا ٹمون بملہ بملہ نمال کریپ اے سمچی مچی ویر دے لمٹق آں۔ بیس لمئی قیں کملی بمانی سموئی لیرکے بیس بمرن دے بمار جلیا سی تے بُن بمیسراں آن کمہ کہتے بوہ آبرکے میٹو تے بمالاں ٹون بوکی سمنہ ٹنڈ نماں دیرے۔¹¹ ۱۱۔ قیں تیرا تملرا کریپا آن کمہ کہتے بوہ آبرکے میٹو تے بمالاں ٹون بوکی سمنہ ٹنڈ نماں دیرے۔¹² ۱۲۔ بیہ تیرا ای بُکم اے کمہ میں تیرے نمال جرور پلانی کریاں گاتے تیری پمیتھی ٹون دریا دی رمیت وانگوں ودھاریاں گا۔ جمیزا ودپین دے نمال گمئی نمٹیں جابر ستمک دی۔¹³ ۱۳۔ بوس رماں بوتھ ریریا جمیزا بودے کمول سی بودے چوں بملہ پراہ عیشو لمئی بیہ سخاوت لیریا۔¹⁴ ۱۴۔ دمو سمو بکریا تے ومی بمرکے، دمو سمو پمیدان تے ومی چمترے۔¹⁵ ۱۵۔ تے تمیہ دموہ سپیں والیاں بُموٹھیاں بمالاں سمنہ چمالی گماواں دے دسولو ٹمگ، ومی گمیرا تے دسولو گمیرے۔¹⁶ ۱۶۔ بونان ٹون آڈو آڈو ٹمولہ کریپ کے نموکراں ٹون سیبیا بونان ٹون کھٹیا، "ٹمسیں میرے بگ بگ پمار جُلپو تے ٹمولیاں ٹون جراہ ڈمور ڈمور چامنا۔¹⁷ ۱۷۔ تے بونہ سمارے بگلہ ٹمولہ دی رماکھی کریپ والیاں ٹون بُکم سیبیا، "جمیدوں میرا پراہ عیشو تیں ملیہ تیں میٹوں روچھ کمہ ٹمون کمیدا نموکر ایہ تے کیتھ جُلپا ایہ تے بیہ ڈمنگر جمیزے تیرے بگ بگ نیں کمیدے نیں؟"¹⁸ ۱۸۔ ٹمون کھٹیں کمہ بیہ تیرے نموکر جعقوب دے نیں۔ بیہ نجران اے جمیزا میرے پراہ عیشو لمئی کلاریا اے تے بوہ مالک وی سمدائے روچھ آبر رمٹیا اے۔¹⁹ ۱۹۔ تے بونہ دُجے تے میٹو تے ٹمولیاں دے سمارے رماکھیاں ٹون بُکم سیبیا، "جمیدوں عیشو تمانوں ملیہ تے ٹمسیں بیہو نیں کھٹیا۔²⁰ ۲۰۔ تے بیہ وی کھٹیں، "تیرا نموکر جعقوب بماپ وی سمدائے روچھ روچھ آبر رمٹیا اے۔ بونہ بیہ سموچیا کمہ میں بیس نجران توں جمیزا میرے توں پملاں بوتھ جُلپ گا بوٹوں رماچی کریپا۔ بودوں بودا کھوم چاماں گا۔ بوہ ستمک دا اے کمہ بوہ بمیسراں میٹوں قبول کریہ۔²¹ ۲۱۔ فمیر بیہ نجران بگ بگ پمار گمٹیا پمر بوہ بوس رماں بملہ ڈمیرے چ ریریا۔²² ۲۲۔ تے بوس رماں سوٹھخیا بمانی دمنواں خیلان، دمنواں گمولیاں تے بماراں لوریاں ٹون لیر کے بونان ٹون بیق دی کماٹی توں پمار کرابریا۔²³ ۲۳۔ بونان ٹون لیرکے نمدی پمار کرابریا بمانا سمارا کُمش پمار کلاریا۔²⁴ ۲۴۔ جعقوب کملا ریر گمٹیا شموچ چڑپن تمیکر یک بملہ بودے نمال کُمش کریپ دا رمٹیا۔²⁵ ۲۵۔ جمیدوں بونہ چامیا، "بوہ بودے توں ودپ نمٹیں رمٹیا بودی نماڑ ٹون کھوندروں چکڑیا جعقوب دے پمٹ دی نماڑ بودے کُمش کریپ چ چڑپ گمٹی۔²⁶ ۲۶۔ تے بونہ کھٹیا، "میٹوں جُلپن دیر بیس لمئی کمہ شموچ چڑپن لگیہ۔" جعقوب کھٹیا، "جمیدوں تمیکر ٹمون میٹوں تمرک نماں سپیں جُلپن نمٹیں دیراں گا۔"²⁷ ۲۷۔ بودوں بونہ بوٹوں روچھیا، "تیرا نابڑا کمہ اے؟" بونہ جاب سیبیا، "جعقوب۔" ²⁸ ۲۸۔ بونہ کھٹیا، "تیرا نابڑا بگ توں جعقوب نمٹیں سمگوں اسرائیل پورے گا۔ بیس لمئی کمہ ٹمون رمبے بملہ تیں نمال جمور جمائی کریپے فمتے ٹنوائی۔"²⁹ ۲۹۔ فمیر جعقوب بوٹوں کھٹیا، "میں تیرا تملرا کریپا آن کمہ ٹمون میٹوں بمانا نابڑا دسیپ۔" بونہ کھٹیا، "ٹمون میرا نابڑا کمیوں روچھنا ایں؟" تے بونہ بوتھ بوٹوں تمرک سیبیا۔³⁰ ۳۰۔ تے جعقوب بوس تھماں دا نابڑا فنی ایل رکھیا کھٹیا، "قیں رمب ٹون آمہ سمانہ چامیلا فمیر وی میری جمان بچیپ ریریا۔³¹ ۳۱۔ تے جمیدوں بوہ فنی ایل توں لنگیپا شموچ ڈمیلا تے بوہ بمانی لمت توں لنگاؤندا سی۔³² ۳۲۔ بیس لمئی اسرائیلی بوس نماڑ ٹون جمیزا پمٹ کھوندرا اے تے تمیکر نمٹیں کونڈ دے بیس لمئی کمہ بوس تمندے جعقوب دے پمٹ دی نماڑ جمیزا کھوندرا اے چڑپ گمٹی سی چیکڑیا لیریا سی۔

33

¹ ۱۔ جعقوب بمانیاں گینڈاں نک کے نمجر کریپے کھچ چامدا اے کمہ عیشو چرولو سمو تمندے نمال لیرکے آبر رمٹیا اے۔ بودوں بونہ لیا تے راخلے دمنواں گمولیاں ٹون بمال ونڈیہ۔² ۲۔ گمولیاں بونان دے بمالاں ٹون سماریاں توں بگتے لیا بودے بمالاں توں روچھتے راخلے یوسف ٹون سماریاں توں روچھاں رکھیا۔³ ۳۔ تے بوہ بماپ بونان دے بگ بگ جُلپیا بملہ پراہ کمول جُلپے جُلپے ستولو واری جمین بُہ نیوٹیا۔⁴ ۴۔ عیشو بوٹوں ملین لمئی ووکیلا بوٹوں جمپھی ٹنوائی بوٹوں سمین لابریتے چمیلیا بوہ دمنوئیں رموہ۔⁵ ۵۔ فمیر بونہ گینڈاں ٹکیان تے خیلان تے بمالاں ٹون چامیلا کھٹیا، "بیہ تیرے نمال کمون نیں؟" بونہ کھٹیا، "بیہ بوہ بمال نیں جمیزے رمبے تیرے نموکر ٹون سیہ نیں۔"⁶ ۶۔ فمیر گمولیاں بونان دے بمال نمیزے آبرے بملہ بماپ ٹون نیوٹیا۔⁷ ۷۔ فمیر لیا بملہ بمالاں نمال نمیزے آبرے بوہ نیوہ آخرتے یوسف تے راخلے کمول آبرے بونانے بملہ بماپ ٹون نیوٹیا۔⁸ ۸۔ فمیر بونہ کھٹیا، "بوس وڈے ٹمولہ توں جمیزا میٹوں ملیپا تیرا کمہ متیل اے؟" بونہ کھٹیا، "بیہ قیں بملہ مالک دی نمجر چ چمنگا پوراں۔"⁹ ۹۔ فمیر عیشو کھٹیا، "میرے کمول بڑا کُمش اے۔ بیس لمئی بُہ میرے پراہ جمیزا تیرا اے بوہ تیرا ای ریرے گا۔"¹⁰ ۱۰۔ جعقوب کھٹیا، "نمٹیں جمہ میرے بُتے تیرے کمر دی نمجر پوری اے میرا نجران میرے گوٹھوں قبول کریپ بیس لمئی کمہ میں تیرا کھوما بمیسراں چامیا جمیوں کموئی رمب دا کھوما چام دا اے تے ٹمون میرے بُتے رماچی پوریا۔"¹¹ ۱۱۔ تے میرا نجران

جمیڑا تمیرے بگ سیبیا اے بوٹوں رکھپ لیر بیس لمئی کمہ رَمَبَن میرے بُہ بڑیا فمجل کریبیا اے میرے کمول سمارا کُمش اے۔ فمیر بوہ بوٹوں مجبور کریبیا۔ فمیر بوہ بوہ لیریا۔^{۱۲} اے بوہ کُھٹیا، "بُن بیس جُلپیتے مین تمیرے بگ بگہویراں گا۔^{۱۳} بوہ بوٹوں جباب سیبیا، "میرا رَمَب جمان دا اے کمہ میرے نمال نماجک بمالے ڈمدھ ثابرن والیاں پمید بمکریاتے گماواں نیں۔ جمہ بوٹاں ٹوں یک دمن وی بموتاکمیت سماریاں پمید بمکریاں ٹپ جابران گمٹیاں۔^{۱۴} اے میرا مالک ہماپہ نموکر تون پمیلان جُلپیتے مین ڈمنگراتے ہمالان دی مٹھی چمال نمال بولی بولی جُلپ دے بوہ ہماپہ مالک کمول شیعَر چ آ جابران گا۔^{۱۵} فمیر عیشوہ کُھٹیا، "مرجی ہورے مین جمیڑے لموک میرے نمال نیں بوٹاں چون تھموڑے تمیرے نمال چھڈیدا جابران۔" بوہ کُھٹیا، "بیدی کمہ لموڑ اے؟ میرے مالک دی کمر دی نمر دی مٹھی میرے لمئی بڑی اے۔^{۱۶} فمیر عیشوہ بوس رموچ بوٹاں پمیراے ای شیعَر ٹوں جُلپیا۔^{۱۷} اے جَعْقُوب پمند کریپ دا بوٹیا اسکات آپڑیاے ہماپہ لمئی یک نادا بنابریاے ہماپہ ڈمنگراں لمئی تمنو گمڈ۔ بمیسراں بوس تھماں دا نابڑا اسکات رکھپیا۔^{۱۸} اے جَعْقُوب جمیدوں فدان آرام تون جُلپیتے مُلکھ کنعان دے یک شمیر سیکم دے نمیڑے ہماپہ ڈمیرے لابر۔^{۱۹} اے جیم دی جمیڑی جُموہ بُہ ہماپہ تمنو لابر یا سی بوٹوں بوہ سیکم دے بوک حُمور دے لُوریاں تون چماندی دے سمو ٹھیر سیب کے مُل لیریا۔^{۲۰} بوہ بوتھ یک چونکا بنابریاے بودا نابڑا ایل ایل اسرائیل رکھپیا۔

34

^۱ اے لیا، دی لُوری دینے جمیڑی جَعْقُوب تون پمیدا ہوری سی بوس مُلکھ دیاں لُوریاں ٹوں چامن ہماپہ جُلپیا۔^۲ بودوں بوس مُلکھ دے آمیر حمور دے لُورے سیکمے بوٹوں چامپاے بوٹوں لجابرکے بودے نمال شمتاے بوٹوں جلیل کریبیا۔^۳ بودا دمل جَعْقُوب دی لُوری دینے نمال لگیپ گمٹیاے بوہ بوس لُوری نمال عیشو چ مٹھیاں مٹھیاں نیناں کریبیاں۔^۴ اے سیکمے ہماپہ بوک حمور ٹوں کُھٹیا، "بیس لُوری ٹوں میرے لمئی وہا لیاہ۔^۵ اے جَعْقُوب ٹوں رُوٹ لگیپاے بوہ بودی لُوری دینے نمال جیادتی کریبیا اے پمر بودے لُورے ڈمنگراں نمال جمنگل چ سی پمر جَعْقُوب بوٹاں دے ابرن تیمکر نوپ ریریا۔^۶ فمیر سیکم دا بوکا حمور نیکل کے جَعْقُوب نمال نیناں کریبیاں بودے کمول جُلپیا۔^۷ اے جَعْقُوب دے لُورے یہ نین کُھٹ دے ای جمنگل تون ہماپہ آبرے۔ یہ ہمندے بُہ داسے بُہ گمض چ سمن۔ بیس لمئی کمہ بوہ جمیڑا جَعْقُوب دی لُوری نمال شمتا سی۔ اسرائیلیاں چ بمیسراں دا پلٹ کمہ کریبیا جمیڑا اُکا ای چمنگا نمٹیں سی۔^۸ فمیر حمور بوٹاں ٹوں کُھٹ لگیپا، "میرا لُورا سیکم تماڈی لُوری ٹوں دملوں چماؤندا اے۔ بوٹوں بودے نمال وہا دیرو۔^۹ ٹمسیں سماڈے کُمر مہنیو۔ ہماپہ لُوریاں سماٹوں سیپوتے سماڈیاں لُوریاں ٹمسیں لیرو۔^{۱۰} ٹمسیں سماڈے نمال وِسَدے ریروگتے یہ مُلکھ تماڈے بگ آ۔ بیدے چ ریرناے کماروہار کریبناے ہماپہ ہماپہ جیاداتاں بنا لیریا۔^{۱۱} اے سیکمے بیس لُوری دے بوکے پراواں ٹوں کُھٹیا، "میرے بُہ بینی تماڈے کمر دی نمر بوہ جابرے فمیر جُموہ کُمش ٹمسیں میٹوں کُھٹوگ مین سیبیاں گا۔^{۱۲} مین تماڈے کُھٹ دے سماب نمال جمینان بق مہرے دماج ٹمسیں میرے تون شینگوگ سیبیاں گا پمر لُوری ٹوں میرے نمال وہا دیرو۔"^{۱۳} بودوں جَعْقُوب دے لُوریاں بیدے تون کمہ بوہ بوٹاں دی پمین دینے ٹوں ہمہ عجت کریبیا سی۔ بقل نمال سیکمے بودے بوک حمور ٹوں جباب سیبیا۔^{۱۴} اے کُھٹ لگیپا کمہ بیس یہ نمٹیں کریپ شمتک دے کمہ جمیدیاں شمتتاں نمٹیں ہوریاں بوس ہمندے ٹوں ہماپہ پمین سیبیا۔ بیس لمئی بیدے چ سماڈی بڑی ہمہ عجتی اے۔^{۱۵} پمر جیسراں بیس آن جمہ ٹمسیں بموسراں ای بوہ جابرو کمہ تماڈے تر ہمندے دیاں شمتتاں کریبیاں جابرانے بیس رماچی بوہ جابران گا۔^{۱۶} اے بیس ہماپناں لُوریاں تماٹوں سیبیاں گتے تماڈیاں لُوریاں بیس لیریاں گتے تماڈے نمال ریریاں گتے بیس سمارے یک قوم بوہ جابران گا۔^{۱۷} اے جمہ ٹمسیں شمتتاں کراہرن لمئی سماڈی نین نمان منیپوتے بیس ہماپہ لُوری لیرکے جُلپ جابران گا۔^{۱۸} بوٹاں دیاں نیناں حمورے بودے لُورے سیکم ٹوں چمنگیاں لگیبیاں۔^{۱۹} اے بوس گمہڑوہ بیس کمہ چ ڈمیر نمان کریبیا۔ بیس لمئی کمہ بوٹوں جَعْقُوب دی لُوری دی لموڑ سی۔ بوہ ہماپہ بوک دے سمارے ٹمیر چ سماریاں نمالوں عجت والا سی۔^{۲۰} فمیر حمورے بودا لُورا سیکم ہماپہ شمیر دے پھماک بُہ جُلپیتے ہماپہ شمیر دے لموکاں نمال بمیسراں نیناں کریبیاں لگیپا،^{۲۱} "یہ لموک سماڈے نمال میل ملاپ کریپ دے نیں۔ بُن بوہ بیس مُلکھ چ ریرکے کماروہار کریبیاں۔ بیس لمئی بیس مُلکھ چ بوٹاں لمئی بڑی تھماں اے۔ بیس بوٹاں دیاں لُوریاں وہا لیریاے ہماپہ لُوریاں بوٹاں ٹوں سیبیا۔^{۲۲} بوہ وی سماڈے نمال ریرناے یک قوم ہماپہ لمئی رماچی نیں۔ پمر یک شمیر اے کمہ سماڈے چون تر ہمندے دیاں شمتتاں کریبیاں جابران۔ جیسراں بوٹاں دیاں بوٹیاں نیں۔^{۲۳} کمہ بوٹاں دے ڈمنگرتے مالے سمارے جمنور سماڈے نمان ہورن گے؟ بیس یک بوٹاں دی منیپ لیریاے بوہ سماڈے نمال ریرن لگیپاں گا۔^{۲۴} فمیر بوٹاں سماریاں جمیڑے بودے شمیر دے بُموے تون آبردے جابر دے سمن۔ حمورے بودے لُورے سکم دی نین منیپیتے جہنہ بودے شمیر دے بُموے تون آبردے جابر دے سمن بوٹاں چون تر ہمندے شمتتاں کراہریاں۔^{۲۵} اے تیمچ رموچ جمیدوں بوہ پمیز نمال تلک رمت سمن۔ بمیسراں ہوریا کمہ جَعْقُوب دے لُوریاں چون دینے دمو براہ شمعونے لاوی ہماپہ ہماپہ تلوار لیرکے پُڑاؤندیاں شمیر بُہ آبر گمٹے سمارے ہمندیاں ٹوں ٹڈیاں۔^{۲۶} اے حمورے بودے لُورے سکم ٹوں وی تلوار نمال ٹڈیاے سیکم دے نادے تون دینے ٹوں کڈپکے لیر گمٹے۔^{۲۷} اے جَعْقُوب دے لُورے ٹڈیاں بوٹیاں بُہ آبرے۔ شمیر ٹوں لُمٹیا بیس لمئی کمہ بوٹاں دے پمین ٹوں ہمہ عجت کریبیا سی۔^{۲۸} بوٹاں دے بوٹاں دیاں پمید بمکریاتے گماواں ٹمگتے گمیر تے جُموہ کُمش شمیرتے پمیلیاں سی لیریاں۔^{۲۹} اے بوٹاں دے سمارے ریک لُمٹے بوٹاں دے ہمالانے خیلاں ٹوں میٹر کریبیاے جمیڑا کُمش نادے چ سی سمارا لُمٹکے لیر گمٹے۔^{۳۰} فمیر جَعْقُوب شمعونے لاوی ٹوں کُھٹیا، "ٹمسیں میٹوں سماڈیاں بیس لمئی کمہ ٹمسیں میٹوں بیس مُلکھ دے ریرن والیاں جیسراں کنعانیاں فرزیاں چ ویری بنابر یا بیس لمئی میرے نمال تھموڑے ای ہمندے نیں۔ بوہ ملیپکے میرے مُقابلے ٹوں آبرن۔ میٹوں ٹڈن گتے مین ہماپہ ٹمیر سمنہ بریاں بوہ جابران گا۔^{۳۱} بوٹاں دے کُھٹیا، "بوٹاں لمئی چمنگا سی کمہ بوہ سماڈی پمین نمال بجاری خیل وانگوں کریپ دا؟"

35

^۱ اے رَمَبَن جَعْقُوب ٹوں کُھٹیا، "سوٹھ، بیت ایل ٹوں جُلپیتے بوتھ ریرتے بوتھ رَمَب لمئی جمیڑا تمیٹوں بوس ومیلہ چرکھانی دیبریا سی جمیدوں ٹمون ہماپہ پراہ عیشو کمولوں وگیا جابر رمتیا سی یک چونکا بنابر۔^۲ فمیر جَعْقُوب ہماپہ ٹمیرتے ہماپہ سماریاں ہمیلیاں ٹوں کُھٹیا، "پرلہ دمیوتاواں ٹوں جمیڑے تماڈے چ نین ڈمور کریپوتے نماہ تموہ کے ہماپہ لمیڑے ٹواؤ۔^۳ اے آبرو بیس جُلپیتے بیت ایل ٹوں جابریتے۔ بوتھ مین رَمَب لمئی چمتھ میری تمنگی دے دمن میری دُعا کُھپیتے جمیڑی رماہ بُہ مین جُلپیا میرے نمال ریریا، چونکا بنابران گا۔^۴ فمیر بوٹاں دے سمارے پرلہ دمیوتاواں ٹوں جمیڑے بوٹاں کمول سمنے مُندرے جمیڑے بوٹاں دے کمنان چ سمن۔ جَعْقُوب ٹوں سیبیتے جَعْقُوبے بوٹاں ٹوں بوس بلوط دے رُمکھ پیٹھاں جمیڑا سکم دے نمیڑے سی دمیبا۔^۵ اے بوہ دُمیج تھماں جُلپیتے بوٹاں دے لہ دولہ دے شمیراں بمیسراں دا بڑیا ڈمرٹوٹیا سی۔ کمہ بوٹاں دے جَعْقُوب دے لُوریاں دا روچھا نمان کریبیا۔^۶ اے جَعْقُوب بوٹاں سماریاں لموکاں سمنہ جمیڑے بودے نمال سمن، لُور آبریا۔ بیت ایل بیو ای اے مُلکھ کنعان چ آ۔^۷ اے بوہ بوتھ چونکا بنابریتے بوس جُموہ دا نابڑا بیت ایل رکھپیا۔ بیس لمئی کمہ جمیدوں بوہ

بماہنہ پراہ دے کمول ووگیا جابر رمثیا سی۔ رمث بوتھ بودے بُتہ جماہر پوہریا۔^۸ اے ربقہ دی دمائی دُورہ ٹپ گمٹیہ بوہ بیت ایل دے تھملڑے پماسہ بلوط دے رُمکھ تھملہ دمی گمٹیہ بوس بلوط دا نابڑا الون بکوت رکھپیا گمٹیا۔^۹ جَعْقُوب دے فدان ارام تون آبرن مگرون رمث بوتھون فمیر چرکھائی دیریاہ بوتھون تمرکت ملیہی۔^{۱۰} اے رمثہ بوتھون گھٹیا، "تمیرا نابڑا جَعْقُوب اے تمیرا نابڑا بگ تون جَعْقُوب نمٹیں پوہرے گاسمگون تمیرا نابڑا اسرائیل پوہرے گاتے بونہ بودا نابڑا اسرائیل رکھپیا۔^{۱۱} فمیر رمثہ بوتھون گھٹیا، "میں رمث تماڈا مالک آن۔ ٹمون کامیاب پوہرے ودیپ جابر۔ تمیرے تون یک قوم سمگون تمیرے تون قومون دے وگ پمیدا پوہرن گتے بمادچھاہ تمیری پمڑھی چوں نمکلن گے۔^{۱۲} اے یہ مُلکھ جمیڑا مین آبرام تون سیبا اے یہ تمیٹوں سیباں گاتے تمیرے مگرون تمیری پمڑھی تون وی بیہو ای مُلکھ سیباں گا۔^{۱۳} اے رمثہ جمیڑی تھماں بُتہ بودے نمال نیناں کرپیاں بوتھون بودے کمولون بُتہ چُلپ گمٹیا۔^{۱۴} فمیر جَعْقُوبہ بوس تھماں چمتھ بونہ بودے نمال نیناں کرپیاں پمتھر دا یک کھمبا کھلاریاہ بودے بُتہ شُمکر گجاری سیبے تمل ٹنواٹیا۔^{۱۵} اے جَعْقُوبہ بوس تھماں دا نابڑا جمتھ رمثہ بودے نمال نیناں کرپیاں بیت ایل رکھپیا۔^{۱۶} اے بوہ بیت ایل تون چُلپتہ افراہ جہاہ ک دُمور ریرر گمٹیا سی کمیر راخل تون جمن والیاں پمڑاں لگیپیاہ جمن چ بڑی اوکھپائی پوری۔^{۱۷} اے جمیدون بوہ بڑی پمڑاں چ سبے دمائیہ بوناں تون گھٹیا، "چیو نماں تون وی تمیرے لورا پوہرے گا۔"^{۱۸} اے بمیسراں پوہریا کمیر بونہ ٹیپدیاں ٹیپدیاں بودا نابڑا ٹیوتی رکھپیاہ ٹیپ گمٹی۔ پمر بودے بوکے بودا نابڑا بنیمین رکھپیا۔^{۱۹} اے راخل ٹیپ گمٹیہ افراہ چ بیت الحم دے رماہ چ دمی۔^{۲۰} اے جَعْقُوبہ بودی قومور بُتہ یک تھم کھلاریا۔ راخل دی قومور دا یہ تھم یج تمیکر بیگا اے۔^{۲۱} اسرائیل بگ ودیپیلہ عدر دے بُرج دے پملہ پماسہ بماہنا دُمیرہ لاریا۔^{۲۲} اسرائیل دے بوس مُلکھ چ ریردیاں بوناں بمیسراں پوہریا کمیر روبن چُلپ کے بماہنہ بوک دی گمولی پلہا نمال شمتلہ اسرائیل تون یہ روتا لگیلا۔^{۲۳} بوس وملہ جَعْقُوب دے ہماراں لورے شمن۔ لیاہ دے لورے یہ شمن۔ رُوبن جَعْقُوب دا پلیٹھی داتہ شمعونہ لاونہ جوداتہ اشکارہ زولون۔^{۲۴} اے راخل دے لورے یوسفہ بنیمین شمن۔^{۲۵} اے راخل دی گمولی پلہا دے لورے دانہ نفتالی شمن۔^{۲۶} اے لیاہ دی گمولی زلف دے لورے جدتہ اشتر شمن۔ یہ سمارے جَعْقُوب دے لورے نیں جمیڑے فدان ارام چ پمیدا پوہرے۔^{۲۷} اے جَعْقُوب ممرے چ جمیڑا فریت اربع جَمسراں جیڑون اے جمتھہ آبرامہ اِصحاقہ دُمیرہ لاریا سی۔^{۲۸} اے اِصحاق یک سمو اُسی ورھیاں دا پوہریا۔^{۲۹} فمیر اِصحاقہ دم چھڈیپیلہ ٹیپلہ وڈیراتہ پُوموری اُمر دا پوہرک بماہنہ لموکاں چ جما ملیپیلہ بودے لوریاں عیشوتہ جَعْقُوبہ بوتھون دمیبا۔

36

^۱ اے عیشو جمیویں اُدوم دی پمڑھی یہ آ۔^۲ عیشو کنعانی لوریاں چوں متی ایلون دی لوری عدہ تونہ حوی صیعون دی دموتریہ عدہ دی لوری اُلیامہ تون^۳ اے اِسْمَعِیل دی لوریہ نبایوت دی بشامہ تون ویاہ لیاہریا۔^۴ اے عیشو تون عدہ دے الیفز پمیدا پوہریاہ بشامہ دے رعوایل پمیدا پوہریا۔^۵ اے اُلیامہ دے لبوسہ عیلامہ قورح پمیدا پوہرے۔ یہ عیشو دے لورے نیں جمیڑے کنعان دے مُلکھ چ پمیدا پوہرے۔^۶ اے عیشو ہماہنی خیلاہ تون لورے لوریاں، بماہنہ نادے دے سمارے نموکرتہ سمارے ڈمنگرانہ بماہنہ سمارے ریکتہ سمان تون جمیڑا بونہ مُلکھ کنعان چ کمتھا کرپیا سی، لبرک بماہنہ پراہ جَعْقُوب دے کمولون یک دُجہ مُلکھ تون چُلپ گمٹیا۔^۷ بیس لمٹی کمیر بوناں کمول بونا سمان ودیپ گمٹیا کمیر بوہ یک تھماں ریرر نمٹیں شمتک دے شمنہ بوناں ڈمنگران دے جیادپوہرن نمال۔ بوس جمین بُتہ جِجھ بوہ ریردے شمن، تھماں نمٹیں سی۔^۸ اے عیشو جمیٹوں اُدوم وی کھٹ دے نیں۔ شعیر دے پمڑاں چ ریرر لگیلا۔^۹ اے عیشو دا جمیڑا شعیر دے اُدومیاں دا بوکا اے یہ پمڑھی اے۔^{۱۰} اے عیشو دے لوریاں دے نابڑے یہ نیں۔ الیفز عیشو دی خیل غدہ دا لورے رعوایل عیشو دی خیل بشامہ دا لورا۔^{۱۱} الیفز دے لورے تیمانہ اومرہ صفوتہ عیتامہ قنز شمن۔^{۱۲} اے تمنع عیشو دے لورے دی گمولی سیہ الیفز تون بودے عمالیق پمیدا پوہریاہ عیشو دی خیل عدہ دے لورے یہ شمن۔^{۱۳} رعوایل دے لورے یہ نیں۔ تحتہ زارحہ سمٹہ مزہ۔ یہ عیشو دی خیل بشامہ دے لورے شمن۔^{۱۴} اے اُلیامہ دے لورے جمیڑے عدہ دی لوری صیعودہ دی دوتریہ عیشو دی خیل سی یہ نیں۔ عیشو تون بودے یغوسہ عیلامہ قورح پمیدا پوہرے۔^{۱۵} اے عیشو دے ہمالاں چوں جمیڑے سردار شمن یہ نیں۔ عیشو دے پلیٹھی دے لورے الیفز دے ہمالاں چوں سردار تیمان، سردار اومر، سردار صفور، سردار قنز۔^{۱۶} اے سردار قورح، سردار حبتعام، سردار عمالیق۔ یہ بوہ سردار نیں۔ جمیڑے الیفز تون مُلکھ اُدوم چ پمیدا پوہرے عدہ دے لورے شمن۔^{۱۷} اے رعوایل جمیڑا عیشو دا لورا سی بودے لورے یہ نیں۔ سردار تحت، سردار زارح، سردار سمٹہ، سردار مزہ، یہ بوہ سردار نیں جمیڑے رعوایل تون مُلکھ اُدوم چ پمیدا پوہرے عیشو دی خیل بشامہ دے لورے شمن۔^{۱۸} اے عیشو دی خیل اُلیامہ دے ہمال یہ نیں۔ سردار یغوس، سردار عیلام، سردار قورح یہ بوہ سردار نیں جمیڑے عیشو دی خیل اُلیامہ دی بوکی عدہ دے لورے شمن۔^{۱۹} اے عیشو جمیویں اُدوم دے ہمالہ بوناں دے سردار یہ نیں۔^{۲۰} اے شعیر خوری دے لورے جمیڑے بوس مُلکھ دے ریرر ولہ شمن یہ نیں۔ لوطانہ سولہہ حسونہ عدہ۔^{۲۱} اے دیسونہ الیفزہ دیسان۔ بنی شعیر چوں جمیڑے خوری سردار مُلکھ اُدوم چ پوہرے شمن۔^{۲۲} اے حورہ پمام لوطان دے لورے نیں تمنع، لوطان دی پمین سی۔^{۲۳} اے یہ سولہ دے لورے شمن۔ علونہ مانتحتہ عیسالہ سنبوتہ اونام۔^{۲۴} اے صیعون دے لورے یہ نیں۔ آیتہ عدہ یہ بوہ عدہ اے جمیٹوں بماہنہ بوک دے گیران تون وران تھماں چ چراؤندیاں تمہہ سومہ لیہ۔^{۲۵} اے عدہ دے ہمال یہ نیں، دیسونہ اُلیامہ دی بوکی عدہ۔^{۲۶} اے دیسون دے لورے یہ نیں۔ جمدانہ اِشبانہ پترانہ کران۔^{۲۷} یہ ایصر دے لورے نیں پلہانہ زعوانہ عقان۔^{۲۸} دیسان دے لورے یہ نیں، غوضہ ایران۔^{۲۹} جمیڑے حوریاں چ سردار پوہرے یہ بوہ نیں۔ سردار دیسون، سردار سولہ، سردار صیعون، سردار عدہ۔^{۳۰} اے سردار دیسون، سردار الیعز، سردار دیسان یہ بوناں حوریاں دے سردار نیں جمیڑے مُلکھ شعیر چ شمن۔^{۳۱} بیہو ای بوہ بمادچھاہ نیں جمیڑے مُلکھ اُدوم تون پمیلان بیدے تون کمیر اسرائیل دا کموتی بمادچھاہ پوہرے قمیج چ شمن۔^{۳۲} اے رخل دا لورا بعور، ادمون چ یک بمادچھاہ سیہ بودے شمیردا نابڑہ دِنہایا سی۔^{۳۳} اے رخل ٹیپ گمٹیلہ زارح دا لورا یوباب جمیڑا بُصرآ ای سی بودی تھماں بمادچھاہ بنیپیا۔^{۳۴} فمیر یوباب ٹیپ گمٹیلہ چُشیم جمیڑا تیمانیاں دے مُلکھ دا ریرر والا سی۔ بودی تھماں بُتہ رماچ کرپین لگیلا۔^{۳۵} فمیر چشیم ٹیپ گمٹیلہ پدہ دا لورا پدہ چمنہ موآب دی رور چ مدیناں تون ٹنڈا بودی تھماں بُتہ رماچ کرپین لگیلاہ بودے شمیر دا نابڑہ عویت سی۔^{۳۶} اے پدہ ٹیپ گمٹیلہ شملہ جمیڑا مشرقہ دا سی بودی تھماں بُتہ رماچ کرپین ولا بنیپیا۔^{۳۷} اے شملہ ٹیپ گمٹیلہ ساؤلہ بودی تھماں بُتہ رماچ کرپیا۔ یہ رجوبوت دا سی جمیڑا دریا فرات دے ربور اے۔^{۳۸} اے ساؤل ٹیپ گمٹیلہ عکبور دا لورا بلحنان بودی تھماں بُتہ رماچ کرپ دا سی۔^{۳۹} اے عکبور دا لورا بلحنان ٹیپ گمٹیلہ حدتہ بودی تھماں رماچ کرپیلہ بودے شمیر دا نابڑا پاوتہ بودی خیل دا نابڑہ میطبل ایل سی جمیڑی مطردہ دی لوریہ میضاباب دی دوتری سی۔^{۴۰} اے عیشو دے سرداراں دا نابڑا بوناں دے شمیرانہ جُموانہ نابڑیاں دے سماء نمال یہ نیں۔ سردار تمنع، سردار علوہ، سردار بیت۔^{۴۱} اے سردار اُلیامہ، سردار آیلہ، سردار فیون۔^{۴۲} اے سردار قنز، سردار تیمان، سردار مِصبار۔^{۴۳} اے سردار مجدایل، سردار عیرام، اُدوم دے سردار بیہو ای نیں۔ جمیناں دے نابڑے بوناں دے قمیج دے مُلکھ چ بوناں دے ریرر دے سماء نمال سیہ گمٹہ نیں۔ یہ حال اُدومیاں دے بوک عیشو دا اے۔

¹ اے جَعْفُوبَ مُلْكُھ كنعانَ چ ربردا سی، چمتھ بودا بوکا پردیسیاں وانگُوں ربریا سی۔^۲ جَعْفُوبَ دی پمڑھی دا حال یہ آ کِمِ یُموَسَفَ ستاراں ورہیاں دی اُمر چ ہماپنیاں پراواں نمال پمڈ بمکریاں چرایا کرپ دا سی۔ یہ لُورا ہماپنہ بوک دیاں خِلاں پِلاتہ زلفَ دے لُوریاں نمال ربردا سی تہ بوہ بوناں دے بشریاں کماں دی شُمُوہ بوک تُوں دسیپ دا سی۔^۳ اے اسرائیلَ ہماپنہ سمارے لُوریاں تُوں ہموتا یُموَسَفَ تُوں پیار کرپ دا سی۔ بیس لمئی کِمِ بوہ بودی وڈیری اُمر چ لُورا سی۔ تہ بوہ بوٹُوں یک رَمَگ بَرنگا کموٹ وی بنابرک سیبیا۔^۴ اے بودے پراوانے چامیا، "بوناں دا بوکا بودے نمال سماریاں تُوں ہموتا پیار کرپ دا اے۔ تہ بودے نمال چیڑ رکھپن لگیپتہ چمنگی طمران نین وی نمئیں سی کرپ دے۔^۵ تہ یُموَسَفَ یک شَمخنا چامیا جمیڑا بوہ ہماپنہ پراواں تُوں دسیپاتہ بوہ بودے نمال بوہ وی چیڑ کرپن لگیپ۔^۶ تہ بوہ بوناں تُوں کُھٹیا، "جمراہ بوہ شَمخنا کُھنیو جمیڑا میں چامیا اے۔^۷ بیس پمیلیاں چ ہُمولہ نیپ دے سی۔ تہ کِمِ چامنا اُن کِمِ میرا ہُمولا سوٹھختہ سیمدھا بوہ گمنیاتہ تماڈے ہُمولیانہ میرے ہُمولہ تُوں چمنواں پماسیوں کِمِہ تَنواتیلہ بوٹُوں مَتھا ٹمکیا۔^۸ بودوں بودے پراواں بوٹُوں کُھٹیا، کِمِ تُمون سَمجی مَجی سَمادے تہ ہماچھائی کرپیں گا۔ یماں سَمادے تہ تمیرا قَمیجہ بوہرے گا؟ تہ بوناں بودے سَمگتیاں کرپیاں تہ بودیاں نیناں تُوں بودے نمال بوہ وی چیڑ کرپیں۔^۹ فَمیر بوہ دَمجا شَمخنا چامیاتہ ہماپنہ پراواں تُوں دسیپا۔ بوہ کُھٹیا، "چامو، میٹوں یک بوہ شَمخنا چرکھائی دیریا اے کِمِ شَمورجہ چَمنہ ہماراں تماریانہ میرے بگ مَتھا ٹمکیا۔^{۱۰} اے بوہ ہماپنہ بوکے پراواں دَمونواں تُوں دسیپا۔ بودوں بودے بوکے بوٹُوں چیڑکِیا کِمِ یہ شَمخنا کِمِ اے، جمیڑا تُمون چامیا اے؟ کِمِ مینہ تمیری بوکے تمیرے پراہ سَمجی مَجی چَمینہ نیوکے تمیرے بگ مَتھا ٹمکیاں گے؟^{۱۱} اے بودے پراواں تُوں بودے تُوں چیڑ بوہر گمئی۔ تَمر بودے بوکے یہ نین ہماچ رکھپیں۔^{۱۲} اے بودے پراہ ہماپنہ بوک دیاں پمڈ بمکریاں چراؤں لمئی سیکم تُوں جُلہ۔^{۱۳} فَمیر اسرائیلَ یُموَسَفَ تُوں کُھٹیا، "تمیرے پراہ سیکم تُوں پمڈ بمکریاں چراؤں گمئی نیہ۔ تَمر کِمِ میں تمیٹوں بوناں کمول کلایراں۔ بوہ بوٹُوں کُھٹیا، "میں حاجر اُن"۔^{۱۴} فَمیر بوہ کُھٹیا، "تُمون جُلپ کے چام کِمِ تمیرے پراواں دلتہ پمڈیاں بمکریاں دا کِمِ حمال اے؟ تہ تَمرت کے میٹوں شُمُوہ سیبہ۔ بوہ بوٹُوں حبرُوں دی وَستی تُوں کلایراتہ بوہ سیکم چ آبریا۔^{۱۵} اے یک ہمندھنہ بیٹوں زور چ بیدھر بودھر آوارہ پھمردیاں چام کے بوس ہمندھنہ بودے تُوں زوچیا، "تُمون کِمِ لیبینا این؟"۔^{۱۶} بوہ کُھٹیا، "میں ہماپنہ پراواں تُوں لیبینا اُن چراہ میٹوں دسیپ کِمِ بوہ پمڈ بمکریاں تُوں کِمِتھ چراؤندے نیں۔"۔^{۱۷} بوس ہمندھنہ کُھٹیا، "بوہ بیتھوں جُلپ گمئی نیں۔ تَمر میں بوناں تُوں یہ کُھٹ دیاں کُھنپیاں سی، جُلپو، بسپں دوتین تُوں جُلپ۔" بیس لمئی یُموَسَفَ ہماپنہ پراواں تُوں لیبین جُلپیاتہ بوناں تُوں دوتین چوں لیبینا۔^{۱۸} اے جَمسراں ای بوناں بوٹُوں دَمورون چامیاتہ پمیلان ای بیدے تُوں کِمِ بوہ نمیزے آبرے بوٹُوں تَنڈن دا چمارا کرپیا۔^{۱۹} تہ ہماپنہ چ کُھٹن لگیپ، "چامو، شَمخنا چامن والا آبر رمٹیا اے۔"۔^{۲۰} چَملو، بُن بسپں بیٹوں تَنڈتہ کِمِس دُٹونگ تُموتہ چ شَمیتہ یہ کُھٹاں گے کِمِ کموئی بُسرا جمنور بوٹُوں کونڈ گمٹیا اے۔ فَمیر چامان گے کِمِ بودے شَمخنیاں دا نجام کِمِ پوردا اے۔^{۲۱} اے تُوں تہ یہ کُھٹ کے بوٹُوں بوناں دے گوتھوں بجایراتہ کُھٹیا، "بسیں بودی چمندگی نماں لیبیہ۔"۔^{۲۲} تہ تُوں تہ بوناں تُوں یہ وی کُھٹیا، "کان نماں کرپو، سَمگوں بیٹوں بسپں تُموتہ چ جمیڑا ورلہ چ اے شَمٹ دیبیہ۔ تَمر بیدے تہ گوتھ نماں نکو۔" بوہ چماؤندا سی کِمِ بیناں دے گوتھاں تُوں بجابرک بودے بوک کمول چمنگا پملا کلا دیبیہ۔^{۲۳} تہ ہمیسراں ہوہریا کِمِ جمیدوں یُموَسَفَ ہماپنہ پراواں کمول آبریاتہ بوناں بودا رَمَگ برنگا چَمولا جمیڑا بوہ تَنواتیا سی لابر لمٹیا۔^{۲۴} تہ بوٹُوں ٹک کے تُموتہ چ شَمیتہ بوہ تُموتیا شَمکا سی۔ بودے چ جمراہ وی پمانی نمئیں سی۔^{۲۵} تہ بوہ نیکی کونڈن تہیتہ گینڈ ٹک کے چامیا کِمِ یک اِسْمَعیلیاں دا تُمولا جلعاد تُوں آبر رمٹیا سی۔ تَمرم مصلحتہ بلسان دا تَمیلے تَمر بموٹھاں تہ لمدیا بوٹیا مصر تُوں لبرکے جُلپ رَمہ سَمن۔^{۲۶} فَمیر جُوداتہ ہماپنہ پراواں تُوں کُھٹیا، "جمہ بسیں ہماپنہ پراہ تُوں تَنڈ دیبیتہ بودا لَمُو لابیستہ کِمِ نفعہ ہوہرے گا؟^{۲۷} تہ آبرو بوٹُوں اِسْمَعیلیاں دے گوتھ وِیچ دیبیہ کِمِ سَمادہ بودے تہ گوتھ نماں سوٹھتہ بیس لمئی کِمِ بوہ سَمادہ پراہ اے۔ تہ سَمادہ لَمُو اے۔ بودے پراواں بودی نین منیپ۔^{۲۸} فَمیر بوہ مدیانہ بیوپاری بودھروں دی لَنگیپ۔ فَمیر بوناں یُموَسَفَ تُوں تُموتہ چوں ہماہر کڈیپاتہ بوٹُوں اِسْمَعیلیاں دے گوتھ وِیچ فیلیاں چ وِیچیاتہ بوہ یُموَسَفَ تُوں مصر لیسر جُلہ۔^{۲۹} جمیدوں تُوں تُموتہ روچھاں پمربیاتہ چامیا کِمِ یُموَسَفَ بودے چ نمئیں تہ ہماپنہ لمیزے ہماڑ شَمٹ۔^{۳۰} تہ ہماپنہ پراواں کمول روچھاں پمربیاتہ کُھٹن لگیپا، "لُورائے ہوتھ نمئیں۔ بُن بسپں کِمِتھ جابریہ؟"۔^{۳۱} فَمیر بوناں یُموَسَفَ دا چَمولا لبرکتہ یک لمیلا لال کرپیاتہ بوہ بودے تہ لَمُو چ پمینوٹا۔^{۳۲} تہ بوناں یُموَسَفَ دے رَمَگ برنگ چَمولہ تُوں روچھاں کلایراتہ بوہ بودے بوک کمول لیابرکتہ کُھٹیا، "سَمائوں یہ شَمٹ بُن لیبیہ۔ تہ بُن تُمون سیان کِمِ یہ چَمولا تمیرے لُورے دا اے یماں نمئیں؟"۔^{۳۳} تہ بوہ بوٹُوں سیانیاتہ کُھٹیا کِمِ یہ میرے لُورے دا چَمولا اے۔ کموئی خُمونی جمنور بوٹُوں کونڈ گمٹیا اے۔ یُموَسَفَ سَمجی مَجی چَمیریا گمٹیا اے۔^{۳۴} فَمیر جَعْفُوبَ تہ ہماپنہ لمیزے ہماڑ کتہ ثَماث ہماپنہ لَمک نمال ولِیباتہ تہ دِمناں تَمیکر ہماپنہ لُورے لمئی وِئیں کرپ دا رمٹیا۔^{۳۵} تہ بودے سمارے لُورے لُوریاں بوٹُوں تہا سِپن جُلپ دے تَمربوٹُوں تہا نمئیں سی ملیپ دا۔ بوہ بیوہ ای کُھٹ دا رمٹیا، "میں تہ پَمٹ دا ای قَمور چ ہماپنہ لُورے تُوں جما ملیپاں گا۔ تہ بودا بوکا بودے لمئی وِئیں کرپ دا رمٹیا۔^{۳۶} تہ مدیانیاں بوٹُوں مصر چ فوطیفاَر دے گوتھ جمیڑا فرعون دے یک پمیلیاں دا وِیچا اِسیر سی، وِیچیا۔

^۱۔ بوناں دِمناں چ ہمیسراں ہوہریا کِمِ جُوداہ ہماپنہ پراواں تُوں آڈ ہوہرکے یک عدلامی ہمندے کمول جمیدہ نابڑا حیرہ سی جُلپیا۔^۲ تہ جُوداتہ 38 ہوتھ شوع نابڑے دی کِمِس کنعانی دی لُوری تُوں چامیاتہ بودے نمال ویاہ کرپ کے بودے کمول جُلپیا۔^۳ بوہ جَممن والی ہوہریہ یک لُورا ہوہریا جمیدا نابڑا بوہ غیر رکھپیا۔^۴ تہ بوہ فَمیر جَممن والی ہوہریہ یک لُورا ہوہریاتہ بودا نابڑا اوانان رکھپیا۔^۵ فَمیر بودے یک بوہر لُورا پمیدا ہوہریاتہ بودا نابڑا سِلہ رکھپیاتہ جُوداہ کزِب چ سی جمیدوں بوس خیل دے یہ لُورا ہوہریا۔^۶ تہ جُوداہ ہماپنہ پلِیٹھی دے لُورے غیر لمئی یک خیل ویاہ لیابریا جمیدا نابڑہ تَمر سی۔^۷ تہ جُوداہ دا پلِیٹھی دا لُورا غیر رَمب دی نَمجر چ بشرہ سی۔ تہ رَمب بوناں تَنڈیا۔^۸ فَمیر جُوداتہ اوانان تُوں کُھٹیا، "ہماپنہ پراہ دی خیل کمول جُلپتہ چر لگیپن دا بق سِپ بیس لمئی کِمِ تمیرے پراہ دی پمڑھی تمیرے تُوں وِیچ۔^۹ تہ اوانان جمان دا سی کِمِ یہ پمڑھی میری نمئیں ہوہرے گی۔ تہ ہمیسراں ہوہریا کِمِ جمیدوں بوہ ہماپنہ پراہ دی خیل کمول جُلپ دلتہ مئی جَمین تہ ڈمِگ دیردا سی کِمِ ہمیسراں نماں ہوہرے کِمِ بودے پراہ دے نابڑے تُوں پمڑھی وِیچ۔^{۱۰} تہ بودا یہ کَم رَمب دی نَمجر چ بڑیا بشرہ سی بیس لمئی بوہ بوٹُوں وی جمانو تَنڈیا۔^{۱۱} فَمیر جُوداتہ ہماپنی نموہ تَمر تُوں کُھٹیا، "میرے لُورے سِلہ دے گُھمِرو ہوہرن تَمیکر تُمون ہماپنہ بوک دے نادے رَمندُی تھپی ربر بیس لمئی کِمِ بوہ سَموچیا کِمِ کِمِتہ یہ وی ہماپنہ پراواں وانگُوں تَنڈیا نماں جابریہ تَمر ہماپنہ بوک دے نادے جُلپ کے ربرن لگیپ۔^{۱۲} تہ کُمش چر مگروں ہمیسراں ہوہریا کِمِ شوع دی نِمکی لُوری جمیڑی جُوداہ دی لُوری سی پُپ گمئی۔ تہ جمیدوں جُوداہ تُوں بودا ڈمکھہ پَملیاتہ بوہ ہماپنہ عِدلامی ہماڑ حیرہ دے نمال ہماپنی پمڈیاں دی اوان دے وِیچن والیاں کمول تَمنت تُوں جُلپیا۔^{۱۳} تہ تَمر تُوں یہ شُمُوہ لگیپ کِمِ تمیرا سَمورہ ہماپنی پمڈیاں دی اوان وِیچن لمئی تَمنت تُوں جُلپ رمٹیا اے۔^{۱۴} فَمیر بوہ ہماپنہ رَمندُیاں ولا لمیزے لابرکتہ بمرکھا

ثوابتہ بمانہ بمانہ نون تمکلیتہ عینیم دے بُموہ دے برور جمیڑا تومت دی رماہ بُہ آ خُلب کے ٹھپہ بیس لمئی کمہ بونہ چامیا کمہ سیل گھمرو پور گمٹیا پَمر یہ بودے نمال وائی نمٹیں گمٹی۔^{۱۵} جوداہ بوٹوں چام کے جمانیا کمہ کموئی بجاری خیل اے بیس لمئی کمہ بونہ بمانا کھوم لُکابریا سی۔^{۱۶} اے بوہ رماہ چ بوس پماسہورباتہ بوٹوں کھٹیا، "جراہ میٹوں بمانہ نمال سمون لیبرن دے بیس لمئی کمہ بوٹوں روٹہ نمٹیں سی کمہ بوہ میری نمونہ اے، بونہ کھٹیا، "ٹمون میٹوں کمہ سیس گا؟^{۱۷} بونہ کھٹیا، "میں جمنوران چون بمکری دا بمال تمیٹوں کلایران گا۔" بونہ کھٹیا، "بودے کلایرن تمیکر ٹمون میرے کمول کُمش گمرو رکھپیں گا؟^{۱۸} بونہ کھٹیا، "تمیٹوں کمہ گمرو سیباں؟ بونہ کھٹیا، "بمانی مہرتہ بمانی بمانہ بُہ بنین والا تویتہ بمانی سموئی جمیڑی تمیرے گوتہ چ اے۔ بونہ یہ شمیوان بوٹوں سیباں بودے نمال شمتلے بوہ جمن والی پوری۔^{۱۹} فمیر بوہ سوٹھخ کے خُلب گمٹی۔ بمرکھا لایرک رَمڈیاں ولک لمیڑے ٹنول۔^{۲۰} جوداہ بمانہ غدلامی یماہ دے گوتہ بمکری دا بمال کلایریا کمہ بوس خیل تون بمانی گمرو روچھا لیبرے پَمر بوہ خیل بوٹوں نماں ملیپی۔^{۲۱} فمیر بونہ بوس تھماں دے لموکاں تون روچھا، "بوہ بجاری خیل جمیڑی عینیم چ رماہ دے برور ٹھپہ سی کمتہ آ؟" بوناں کھٹیا، "بیٹہ کموئی بجاری خیل نمٹیں سی۔" فمیر بونہ جوداہ کمول آبرک بوٹوں دسیپا کمہ بوہ میٹوں نمٹیں ملیپی۔ بوتھوں دے لموک وی کھٹ دے نہں کمہ بوتہ کموئی بجاری خیل نمٹیں سی۔"^{۲۲} فمیر بونہ^{۲۳} جوداہ کھٹیا، "خیر! بوس گمرو تون بوہ ای رکھپہ بسیں بدنام نماں پوری۔" میں بمکری دا لمیل کلایریا پَمر بوہ تمیٹوں نمٹیں ملیپی۔^{۲۴} فمیر بونہ کمٹو کمٹ ترلو مینیاں مگروں جوداہ تون شموہ ملیپی کمہ تمیری نمونہ جناہ کریپاتہ بوٹوں جناہ کماری دا حمل وی اے۔ جوداہ کھٹیا، "بونٹوں بمانہ کڈپ لایرو کمہ بوہ سماڑی جابر۔"^{۲۵} جمیڈوں بوٹوں بمانہ کڈپاتہ بونہ بمانہ سمورے ٹوسمینا کلایریا کمہ میٹوں بوس بمانہ دا حمل اے جمیڈیاں یہ شمیوان نیں۔ تون سیانہ سمہی کمہ یہ مُہرتہ تویتہ سموئی کمیدی اے؟"^{۲۶} فمیر جوداہ منیپاتہ کھٹیا، "بوہ میرے تون بمونئی سمچی اے بیس لمئی کمہ میں بوٹوں بمانہ لُورے سیل نمال نمٹیں واپاتہ بوہ فمیر کمڈی بودے کمول نماں گمٹیا۔^{۲۷} بودے جمن وکیل دا روٹ لگیپا کمہ بودے تمیڈ چ جوڑے نیں۔^{۲۸} جمیڈوں بوہ جمن لگیپی۔ یک بمال دا گوتہ بمانہ آریاتہ دمانیہ چگڑکے بودے گوتہ چ لمال ڈموری بنیپی۔ کھٹی کمہ یہ پمیلوں پمیدا پوریا اے۔^{۲۹} فمیر بونہ بمانا گوتہ فمیر کھمچیا۔ بونہ چ بودا پراہ پمیدا پوریا۔ بودوں دمانی کھٹی کمہ تون کمیسراں جمور دمنستی نمکل آریا اے بودا ناٹرا فارص رکھپیا۔^{۳۰} فمیر بودا پراہ جمیڈے گوتہ چ لمال ڈموری بنیپی سی پمیدا پوریا بودا ناٹرا زارح رکھپیا گمیا۔

^۱ اے یُموسف تون مصر چ لایرے فوطیفار مصریہ جمیڑا فرعون دا یک رماہ کریں والے کموڑیاں تون پکارن والیاں دا سردار سی۔ 39 بوٹوں اسمعیلیاں دے گوتہ تون جمیڑے بوٹوں بوتہ لیبر گمٹے مل لیبرا سی۔^۲ اے رَمب یُموسف دے نمال سی۔ بوہ ودپ دا گمٹیلے بمانہ مصری مالک دے نادے ربردا سی۔^۳ بودے مالکے چامیا، "رَمب بودے نمال اے جمیڑے کم تون بوہ گوتہ لایر اے رَمب بودے چ بوٹوں ودھابردا اے۔^۴ بیس لمئی یُموسف بودی نمجر چ چمنگا پوریاہ بوہ ای بودی سمیوہ کریپ دا سی۔ بونہ بوٹوں بمانہ نادے دا مالک بنایرک بمانا سمارا کُمش بودے ولک کریپا۔^۵ جمیڈوں بونہ بوٹوں نادے داتہ سمارے مال دا مالک بنایرے رَمبے بوس مصری دے نادے چ یُموسف دی خماطر بمرک سیپی۔ بودیاں سماریاں شمیوان بُہ جمیڑیاں نادے چ پمیلیاں چ سَمَن رَمب دی بمرک پورن لگیپی۔^۶ بونہ بمانا سمارا کُمش یُموسف دے گوتہ چ کریپا۔ بمانیاں نیکی دے جمیڑی بوہ کوٹڈ دا سی۔ بوٹوں بمانی کمس شہ دی پوش نمٹیں سی۔ یُموسف سمونلے پیارا سی۔^۷ بیناں بیناں مگروں بمیسراں پوریا کمہ بودے مالک دی خیل دی گینڈ یُموسف بُہ لگیپی۔ بونہ بوٹوں کھٹیا، "میرے نمال پمسترے چ سمون۔"^۸ پَمر بونہ نماں کریپی۔ بمانہ مالک دی خیل تون کھٹیا، "چام، میرے مالک تون شموہ وی نمٹیں کمہ بیس نادے چ میرے کمول کمہ کمہ اے۔ بونہ سمارا کُمش میرے گوتہ چ کریپا اے۔^۹ بیس نادے چ میرے تون وَمڈا کموئی نمٹیں۔ بونہ تمیرے بمانیاں کموئی شہ میرے تون ڈمور نمٹیں رکھپیں بیس لمئی کمہ تون بودی خیل این پَلا میں کمیوں بمیسراں دی وَمڈی بمدی کریپاتہ رَمب دا پمپی بنیپا؟"^{۱۰} اے بر رَموج یُموسف تون کھٹ دی رمتی، پَمر بونہ بودی نین نماں منیپی کمہ بودے نمال پمسترے چ سمون لمئی بودے نمال لمحہ ٹنول۔^{۱۱} اے یک دمن بمیسراں پوریا کمہ بوہ بمانا کم کرپن لمئی نادے گمٹیلے نادے دے بمانیاں چون کموئی وی کھوندر نمٹیں سی۔^{۱۲} اے بودوں بوس خیلے بودے لمیڑے چگڑکے کھٹیا، "میرے نمال سمون۔" بوہ بمانہ لمیڑے بودے گوتہ چ جھڈایرک وِوگیلے بمانہ وِوگ گمٹیا۔^{۱۳} جمیڈوں بونہ چامیا کمہ بوہ بمانا لمیڑا بودے گوتہ چ جھڈپکے وِوگیا۔^{۱۴} اے بونہ بمانہ نادے چ بمانیاں تون سدپکے بوناں تون کھٹیا، "چامو، کمہ بوہ یک عبری تون سماڈے نمال مجاق کرپن لمئی سماڈے کمول لایریا اے۔ یہ میرے نمال سمون لمئی کھوندر آبر گمٹیلے میں بُمچی واج چ چمیکاں ٹنڈن لگیپی۔^{۱۵} جمیڈوں بونہ چامیا کمہ میں جمور جمور نمال چمیکاں ٹنڈاتہ بوہ بمانہ لمیڑے میرے کمول جھڈپکے وِوگیلے بمانہ نیکل گمٹیا۔^{۱۶} اے بوہ بودے لمیڑے بودے مالک دے آبرن تمیکر بمانہ کمول رکھپہ رمتی۔^{۱۷} فمیر بونہ یہ بیناں بودے نمال کریپاں، "یہ عبری نموکر جمیڑا تون لایریا این میرے کمول کھوندر آریا کمہ میرے نمال مجاق کریپ۔^{۱۸} اے جمیڈوں میں جمور جمور نمال چمیکاں ٹنڈاتہ بوہ بمانہ لمیڑے میرے کمول ای جھڈپکے بمانہ وِوگ گمٹیا۔^{۱۹} جمیڈوں بودے مالکے بمانی خیل دیاں بوہ بیناں جمیڑیاں بونہ بودے نمال کھٹیاں کھنیاں کمہ نموکرے بیدے نمال بمیسراں بمیسراں کریپاتہ بودا کروڈہ پمخیا۔^{۲۰} اے یُموسف دے مالک نے بوٹوں لیبرک جمیل چ جمتہ بمانچاہ دے قمیدی بمان سمن شمتلے بوہ جمیل چ ربردا۔^{۲۱} پَمر رَمب یُموسف دے نمال سی بونہ بودے بُہ ریمم کریپاتہ جمیل دے دروغ دی نمجر چ بوٹوں چمنگا کریپا۔^{۲۲} جمیل دے دروغ سماریاں جمیلیاں تون جمیڑے قمید چ سَمَن یُموسف دے گوتہ چ سیپاتہ جموہ کُمش بوہ کریپ دے بودے بُکم نمال کریپ دے سَمَن۔^{۲۳} جمیل دا دروغ سمارے کماں تون جمیڑے بودے گوتہ چ سَمَن بمہ فمکر سی۔ بیس لمئی کمہ رَمب بودے نمال سی۔ جموہ کُمش بوہ کریپ دا۔ بودے چ عجت سیب دا سی۔

^۱ بیناں بیناں مگروں بمیسراں پوریا کمہ مصر دے بمانچاہ دا ڈٹولی ثابرن والے نیکی پکارن والا بمانہ مالک مصر دے بمانچاہ دے 40 مُجرم پورے۔^۲ اے فرعون بمانہ بیناں دمنواں بُکم کرپن والیاں نمال جمنیاں چون یک ڈٹولی ثابرن والا دُما نیکی پکارن والیاں دا سردار سی رُمس گمٹیا۔^۳ بونہ بیناں تون رکھوالیاں دے سردار دے نادے چ بوس تھماں جمتہ یُموسف چگڑیا سی جمیل چ نمجر بماند کریپا۔^۴ رکھوالیاں دے سردارے بوناں تون یُموسف دے ولک کریپاتہ بوہ بوناں دی سمیوہ کرپن لگیپاتہ بوہ یک جملہ تمیکر نمجر بماند ربرے۔^۵ اے مصر دے بمانچاہ تون ڈٹولی ثابرن والے نیکی پکارن والا دمنواں جمیڑے جمیل چ نمجر بماند سَمَن یک ای رماہ چ آڈو آڈ یک یک سُمخنا چامیا۔^۶ اے یُموسف وَمڈے وکیل بوناں کمول آریاتہ چامیا کمہ بوہ داس نیں۔^۷ بونہ فرعون دے پمینجاں نمال جمیڑے بودے مالک دے نادے چ نمجر بماند سَمَن روچھا، "یہ ٹمسیں کمیوں بمیسراں داس نمجر آبر دے او؟"^۸ بوناں بوٹوں کھٹیا، "بسیں یک سُمخنا چامیا اے جمیدا متیل دسیپن والا کموئی نمٹیں۔" یُموسف بوناں تون کھٹیا، "متیل دسیپن والی رَمب دی جمتا نمٹیں؟ میٹوں جراہ بوہ سُمخنا دسیپو۔"^۹ فمیر ڈٹولی ثابرن ولک دے سردارے بمانا سُمخنا بوٹوں دسیپا۔ بونہ کھٹیا، "میں یک سُمخنا چ چامیا کمہ اُنکور دی ول میرے بگ آ۔"^{۱۰} اے

بوس وُلّ چہ تريلو ثمانياں نبہتہ بميسراں چرکھائی دیریا کمیدہ کملیاں لگییاں نبہتہ پھمل لگیہ نبہتہ بودے سمارے گُمجھیاں چہ پَمک پَمک اُنکور لگیہ نبہتہ۔" ۱۱۱۱ فرغون دا کمولا میرے گوتہ چہ اےتہ میں ہونا اُنکوران تون لیبرک فرغون دے کمولہ چہ نجوزتہ بوہ کمولا میں فرغون دے گوتہ چہ سیپا۔" ۱۲۱۲ یُوسف تہ بوٹوں گُھٹیا، "بیدا متیل بہ آ کمیدہ بوہ تريلو ثمانیاں تريلو رموج نبہتہ۔" ۱۳۱۳ اےتہ بُن تريلو دِمنان چہ فرغون تمیٹوں عجت سیہ گلتہ تمیٹوں تَمیری سترداری بُتہ فمیر لابرے گا۔ چَمسراں پمیلوں تُمون بودا اُڈولی تیارن والا سیتہ کمولا فرغون دے گوتہ چہ سیپا کرپس گا۔ ۱۴۱۴ پَمر جمیدوں تُمون خموش حمال بوہ جابرین گلتہ میٹوں یَماد کرپس تہ میرے نمال میرانی دا سٹہا کرپس تہ فرغون نمال میرا چَمکر کرپناتہ میٹوں بیس نادے چوں رینا کرابرین۔ ۱۵۱۵ بیس لمئی کمیدہ عیرانیان دے مُلکھ تون میٹوں گینبی کرپک لیاہرے نبہتہ بیتہ وی میں کموئی بميسراں دا کمم نمئیں کرپیا جمیدے تون میں جمیل چہ شُمٹیا جابران۔ ۱۶۱۶ جمیدوں نیکی پکارن ولہ دے ستردارنہ چامیا کمیدہ متیل چَمنگا نَمکلیاتہ یُوسف تون گُھٹیا، "میں وی سُمخہ چہ چامیا کمیدہ میرے سیمر بُتہ چَمٹی نیکی دیاں تريلو تُموکریاں نبہتہ۔" ۱۷۱۷ اےتہ بُتہ دی تُموکری چہ بَر طمران دا رَمجا کھمانا فرغون لمئی اےتہ بُمڈن ولہ پَمنجھی میرے سیمر بُتہ رکھیاں تُموکریاں چوں کونڈ رَمہ نبہتہ۔" ۱۸۱۸ یُوسف تہ بوٹوں گُھٹیا، "بیدا متیل بہ آ کمیدہ بوہ تريلو تُموکریاں تريلو رموج نبہتہ۔" ۱۹۱۹ اےتہ بُن تريلو دِمنان چہ فرغون تَمیرا سیمر تَمیری دمہ تون وڈپک تَمیٹوں پک رَمکھہ بُتہ تَنگوا دیرے گاتہ بُمڈن ولہ پَمنجھی تَمیریاں بَموٹیاں پماڑ پماڑکے کونڈن گے۔" ۲۰۲۰ اےتہ تَمیج رموج جمیدوں فرغون دی قَمیقا دا رموج سیتہ بميسراں پوریا کمیدہ بوہہ بَماپنہ سمارے تُموکراں تون کونڈن لمئی سدپیلاتہ بوہ تَنگولی تیارن ولہ دے ستردارنہ نیکی پکارن ولہ تون تُموکراں تون یَماد کرپیا۔ ۲۱۲۱ اےتہ بوہ تَنگولی تیارن ولہ تون فمیر بودی سَمیوہ لمئی لابران۔ ۲۲۲۲ اےتہ بوہ نیکی بنابرن ولہ تون پھماہ دیریا چَمسراں یُوسف تہ بوٹوں متیل دسیپا سی۔ ۲۳۲۳ پَمر تَنگولی تیارن ولہ یُوسف تون یَماد نمان کرپیا سَمگوں پُمل گَمٹیا۔

41

۱-۱ پُمرے دمو ورہ مگروں فرعون تہ سُمخہ چہ چامیا کمیدہ بوہ دریا دے کمڈے تَروتا اے۔ ۲۱۲۱ اےتہ بوس دریا چوں ستولو سَموینا تہ تومیاں گماواں نَمکَل کَ کمانیاں دی پَمیلی چہ چَمرن لگییاں۔ ۳-۳ بیدے مگروں پور ستولو بَشریاتہ شَمکیاں گماواں دریا چوں نَمکلیاتہ دُجیاں گماواں دے بروبر دریا دے کمڈے جَما تَروتیاں۔ ۴-۴ بیدے بَشریاتہ شَمکیاں گماواں بوناں ستولو سَمویناں گماواں تون کونڈ گَمٹیاں۔ فمیر فرغون سوتھیا۔ ۵-۵ اےتہ بوہ فمیر سَمون گَمٹیا تہ دُجیا شَمخنا چامیا کمیدہ پک ڈَمڈی چہ کمَنک دیاں ستولو تومیاں تومیاں تہ چَمنگیاں چَمنگیاں مُنجران نَمکلیاں۔ ۶-۶ بیدے مگروں پور ستولو شَمکیاتہ واہ دیاں ماریاتہ کَملائیاں بُوٹیاں مُنجران نَمکلیاں۔ ۷-۷ بیدے شَمکیاں مُنجران بوناں ستولو تومیاں تہ پَمیریاں مُنجران تون کونڈ گَمٹیاں تہ فرغون سوتھ گَمٹیا تہ بوٹوں رَوّ لگییا کمیدہ بیدے شَمخنا سی۔ ۸-۸ اےتہ وَملہ وَمیلہ بميسراں پوریا کمیدہ بودا دَمل کابریاتہ بودوں ای بوہہ یَصَر دے سمارے جَمادوگَمرا تہ سمارے سیانیاں تون سدپیلاتہ بَماپنا شَمخنا بوناں تون دسیپا پَمر بوناں چوں کموئی فرغون بگ بوناں دا متیل نمان دسیپ سَمکيا۔ ۹-۹ بوس وَمیلہ تَنگولی تیارن والیاں دے ستردارانہ فرغون تون گُھٹیا۔ "میریاں گَملطیاں میٹوں یَج یَماد آبریاں نبہتہ۔" ۱۰-۱۰ جمیدوں فرغون بَماپنہ تُموکراں نمال رَمسیا سیتہ بوناں تہ میٹوں نیکی پکارن ولہ دے ستردار دے نادے چہ نَمچر تَمند کرپیا۔ ۱۱-۱۱ اےتہ میں تہ بوہہ پک ای رَمات چہ پک پک شَمخنا چامیا۔ بیدے شَمخنا بیس بَماپنہ بَماپنہ پورن وَمیلہ دے سَماب نمال چامیا۔ ۱۲-۱۲ بوہہ پک عَبری کَموٹل تَنڈن ولہ دے ستردار دا تُموکر سَماد نمال سی۔ بیس بیدے بوٹوں بَماپنہ شَمخہ دسیپ تہ بوہہ بینان دا متیل دسیپا تہ سَمادے چوں بَر پک تون سَمادے شَمخہ دے سَماب نمال بوہہ متیل دسیپا۔ ۱۳-۱۳ اےتہ جَمیڑا متیل بوہہ دسیپا سی بَموسراں ای پوریا۔ بیس لمئی میٹوں تہ بوہہ میرے رَمتہ تون پَمکیاں کرپیا سیتہ بوٹوں پھماہ سیپا سی۔ ۱۴-۱۴ فمیر فرغون تہ یُوسف تون سدپیلاتہ بوناں تہ چَممیتی بوٹوں جمیل چوں بَمابر کَڈیپاتہ بوہہ وال کَٹولہ تہ لَمپَرے بَمدل کَ فرغون بگ آبریا۔ ۱۵-۱۵ فرغون تہ یُوسف تون گُھٹیا۔ "میں پک شَمخنا چامیا اے جَمیدا متیل کموئی نمئیں دسیپ سَمک دا۔ میٹوں تَمیرے بَمارے چہ گُھٹ دے نبہتہ کمیدہ تُمون شَمخہ تون گُھٹ کَ بودا متیل دسیپا ایں۔" ۱۶-۱۶ یُوسف تہ فرغون تون جاب سیپا، "میں کُمش نمئیں جَمان دا۔ رَمب ای فرغون تون چَمنگا جاب سیپہ گا۔" ۱۷-۱۷ فمیر فرغون تہ یُوسف تون گُھٹیا۔ "میں شَمخہ چہ چامیا کمیدہ میں دریا دے کمڈے تَروتا آں۔" ۱۸-۱۸ بوس دریا چوں ستولو تومیاں تہ سَمویناں گماواں نَمکَل کَ کمانیاں دی پَمیلی چہ چَمرن لگییاں۔ ۱۹-۱۹ بیدے مگروں پور ستولو خراب تہ بَشری شَمکَل تہ شَمکیاتہ بَشری شَمکَل والیاں گماواں بوناں پَمیلیاں ستولو گماواں تون کونڈ گَمٹیاں۔ ۲۱-۲۱ اےتہ بوناں دے کونڈن مگروں بیدے رَوّ وی نمئیں پوردا کمیدہ بوناں تہ بوناں تون کونڈا اے سَمگوں بوہ پَمیلوں وانگوں چَمسراں دیاں سَمن بَموسراں دیاں ای بَشری شَمکَل دیاں رَبریاتہ چَمنگیاں مُنجران نَمکلیاں۔ ۲۲-۲۲ اےتہ فمیر شَمخہ چہ چامیا کمیدہ پک ڈَمڈی بُتہ ستولو پَمیری تہ چَمنگیاں چَمنگیاں مُنجران نَمکلیاں۔ ۲۳-۲۳ بیدے مگروں پور ستولو شَمکیاتہ پَمتلیاتہ واہ دیاں ماریاں کَملائیاں مُنجران نَمکلیاں۔ ۲۴-۲۴ بیدے پَمتلیاں مُنجران بوناں ستولو چَمنگیاں چَمنگیاں مُنجران تون کونڈ گَمٹیاں تہ میں بینان جَمادوگَمرا تون بیدا متیل رَوّ چَمیا پَمر بَميسراں دا کموئی نمان نَمکلیا جَمیڑا میٹوں بیدا متیل دسیپ۔ ۲۵-۲۵ فمیر یُوسف تہ فرغون تون گُھٹیا۔ "فرغون دا شَمخنا پک ای اے جَموہ کُمش رَمب کرپن والا اے بوٹوں بوہہ فرغون بُتہ جَمابر کرپیا اے۔ ۲۶-۲۶ بوہ ستولو چَمنگیاں چَمنگیاں گماواں ستولو وَرہ نبہتہ بوہ ستولو چَمنگیاں چَمنگیاں مُنجران وی ستولو وَرہ نبہتہ، شَمخنا پک ای اے۔ ۲۷-۲۷ ستولو پَمیڑیاں تہ شَمکیاں گماواں جَمیڑیاں بوناں مگروں نَمکلیاں بوہ ستولو خَمالی تہ واہ دیاں ماریاتہ کَملائیاں مُنجران وی ستولو وَرہ نبہتہ پَمر کَمال دے ستولو وَرہ۔ ۲۸-۲۸ بیدے بوبو ای نبہتہ اے جَمیڑی میں فرغون تون گُھٹ اے کمیدہ جَموہ کُمش رَمب کرپن والا اے بوٹوں فرغون بُتہ جَمابر کرپیا۔ ۲۹-۲۹ چام! سمارے مُلکھ مصر چہ ستولو وَرہ تون بَری پَمیداوار پورے گی۔ ۳۰-۳۰ بیدے مگروں ستولو وَرہ چُکھ پَرٹال دے آبرن گتہ سمارے مُلکھ مصر چہ لَموک بیس سَماری پَمیداوار تون پُمل جابرین گتہ بیدے چُکھ پَرٹال مُلکھ تون وران کرپہ گی۔ ۳۱-۳۱ سَمستیاں شَمیواں مُلکھ چہ یَماد وی نمئیں رَبرن گَمٹیاں۔ بیس لمئی جَمیڑی چُکھ پَرٹال مگروں پورے گی بوہ بَری سَمگت پورے گی۔ ۳۲-۳۲ فرغون تہ بیدے شَمخنا دمو واری چامیاتہ بیدا متیل بہ آ کمیدہ بیدے رَمب تون پَمکی پور گَمٹ اے تہ رَمب بوٹوں بَری چَممیتی پُمر کرپہ گا۔ ۳۳-۳۳ بیس لمئی فرغون تون چَمائی دا اے کمیدہ پک سیلنہ تَمعقل ولہ بوس تَمندے تون لیپتہ بوٹوں مُلکھ مصر دی مالکی سیپہ۔ ۳۴-۳۴ فرغون تہ کرپہ کمیدہ بوہ بوس تَمندے تون مالکی سیپہ کمیدہ بوہ مُلکھ چہ فاجت کرپن والیاں تون رکھیتہ سَمستیاں شَمیواں دے ستولو وَرہیاں چہ سمارے مُلکھ چہ مصر دی پَمیداوار دا پَمنجواں بیص لیبرے۔ ۳۵-۳۵ بوہ بوناں چَمنگیاں وَرہیاں چہ جَمیڑے آبرن نبہتہ سَماریاں کونڈن دیاں شَمیواں کَمٹھیاں کرپن تہ شَمیر شَمیر چہ اناج جَمیڑا فرغون دی مالکی چہ اے کونڈن لمئی لیاہرک بوٹوں سَمانہ کَ رکھیتہ۔ ۳۶-۳۶ بیدے اناج مُلکھ لمئی کَمٹھا پورے گاتہ ستولو وَرہیاں لمئی جَمیدوں تَمیکر مُلکھ چہ چُکھ رَبرے گی پَرٹا پورے گا کمیدہ چُکھ نمال مُلکھ بَریات نمان پورے۔ ۳۷-۳۷ بیدے فرغون تہ بودے سمارے تُموکراں تون چَمنگی لگیپ۔ ۳۸-۳۸ اےتہ فرغون تہ بَماپنہ تَمندیاں تون گُھٹیا، "کمیدہ سَمائوں بَميسراں دا تَمندہ جَمیدے چہ رَمب دی رَموح اے لَمپ سَمک دا اے؟" ۳۹-۳۹ اےتہ فرغون تہ یُوسف تون گُھٹیا، "بیس لمئی رَمب تَمیٹوں بیدے سَمارا کُمش سیپا اے کمیدہ میرے

وانگنوں سیانہ بے عقل والا کموٹی نمٹیں۔^{۴۰} ۴۰۰ تے ٹمون میرے نادے دا مالک ہو بریں گاتے میری سماری قومو تمیرے بُکم بُہ چلے گی۔ بیس تمخت دا مالک ہو برن نمال قیں وِڈا ہو بران گا۔^{۴۱} ۴۱۰ تے فرعون تے یوسف تے ٹون گھٹیا، "چام قیں تمیٹوں پُورے مصر تے باکم بنا بریا اے۔"^{۴۲} ۴۲۰ تے فرعون تے ہماپنی چھاپ ہماپنہ گوتھ چوں کڈپک تے یوسف تے گوتھ چے ٹنوائی تے ہونے تر یک چمنگ لمیڑیاں چے شجاک سمونہ دا تویت ہونے گمل چے ٹنوائیا۔^{۴۳} ۴۳۰ تے ہونے ہوٹوں ہماپنی گمڈی چے سوار کرابرک بگ بگ پیوگا سیپیا کمہ گموڈے نواؤتے ہونے ہوٹوں سمارے مُلکھ مصر دا بُکم سیپین والا بنا بریا اے۔^{۴۴} ۴۴۰ تے فرعون تے یوسف تے ٹون گھٹیا، "میں فرعون آن تمیرے بُکم دے ہمیناں کموٹی ہمنہ بیس سمارے مُلکھ چے ہماپنا گوتھ ہماں پمیر ہلا برنمیں سَمک دا۔^{۴۵} ۴۵۰ تے فرعون تے یوسف دا نابڑا صفات فینیع رکھپیا تے ہونے اون تون منپین ولا فوطیقرع دی لوری آسانتھ تون ہونے نمال وایا، یوسف مُلکھ مصر چے دمورہ کریپن لگپیا۔^{۴۶} ۴۶۰ تے یوسف تے تمیرے ورہیاں دا سی جمیدوں ہونے مصر دے ہماچھا، فرعون بگ چلیاتے ہونے فرعون کمولوں چلپکے سمارے مُلکھ مصر چے دمورہ کریپن لگپیا۔^{۴۷} ۴۷۰ تے سمستیاں شمیواں دے ستولو ورہیاں چے بڑی جیادہ پمیلی ہو بری۔^{۴۸} ۴۸۰ تے یک تمار ستولو ورہیاں چے بر قسم دیاں گونڈن والیاں جمیڑیاں مُلکھ مصر چے بُمگ دیاں سَمن کمٹھیاں کریپ کریپکے شمپیراں چوں ہوناں تون کمٹھیاں کریپ دا گمٹیا۔ بر شمپیر دے چمنواں ہماسیاں تون گونڈن والیاں شمیواں ہوس شمپیر چے رکھپ دا رمٹیا۔^{۴۹} ۴۹۰ تے یوسف تے اناج شُمندر دی رمیت وانگنوں بڑیا جیادہ کمٹھا کریپیا ہینھوں تمپکر کمہ گمپنتی کریپنا وی چھپپ دیبرا بیس لمئی کمہ ہونے ہمیہ سَماب سی۔^{۵۰} ۵۰۰ تے کمال تون پمیلان اون تون منپین ولا فوطیقرع دی لوری آسانتھ دے یوسف تے تون وی لورے ہمیدا ہو برے۔^{۵۱} ۵۱۰ تے یوسف دے پلٹھیا دا نابڑا منسی بیہ گھٹکے رکھپیا۔ "رَمبَنہ میرے میرے بوک دے نادے دی سماری مینت میرے تون پلانی اے۔^{۵۲} ۵۲۰ تے دُج دا نابڑا بیہ گھٹکے رکھپیا۔ "رَمبَنہ میٹوں میری تمنگی دے مُلکھ چے پھمل ولا کریپیا۔"^{۵۳} ۵۳۰ تے سمستیاں شمیواں دے ہونے ستولو ورہ جمیڑے مُلکھ مصر چے ہو برے یوسف دے گھٹن نمال کمال دے ورہ شُمرع ہو بر گمٹ۔^{۵۴} ۵۴۰ تے ہور سمارے مُلکھاں چے کمال سی پَمر مُلکھ مصر دے بر تھماں خوراک بیگی سی۔^{۵۵} ۵۵۰ تے جمیدوں مُلکھ مصر چے لموک چُکھ پین لگپتے نیکی لمئی فرعون بگ رموتھ فرعون تے مصریاں تون گھٹیا۔ "یوسف کمول چلیو۔ جموہ گمش ہونے تمانوں کھٹے ہو کریپو۔"^{۵۶} ۵۶۰ تے سماری تمرتی تے کمال سی تے یوسف کمک دیاں پمیلیاں چوں لیا برکے مصریاں دے گوتھ وچن لگپیا تے مُلکھ مصر چے بڑیا سمگت کمال ہو بر گمٹیا۔^{۵۷} ۵۷۰ تے سمارے مُلکھاں دے لموک کمک مِل لیبرن لمئی یوسف کمول مصر آبرن لگپتے۔ بیس لمئی کمہ سماری جمین تے بڑیا سمگت کمال آبریا سی۔

42

۱۰۰ تے جَعقوب تون رَوْت لگپیا کمہ مصر چے اناج اے تے فمیر ہونے ہماپنہ لوریاں تون گھٹیا، "ٹمسیں کمبوں یک دُج دا کھوما چام دے او؟"^۲ ۲۰۰ تے گھٹیا، "چام، قیں گھنپیا اے کمہ مصر چے اناج اے، ٹمسیں ہونے چلیوے ہونھوں سَمائے لمئی کمک مِل لیا برو بیس لمئی کمہ بیسین جمنہ ربرپتھ تے کہتے چُکھ پین نمان جابرپ۔^۳ ۳۰۰ تے یوسف دے دسولوپراہ اناج لیبرن لمئی مصر چے آبرے۔^۴ ۴۰۰ تے جَعقوب تے یوسف دے ہراہ بنیمین تون ہونے پراواں نمال نمان کلابریا۔ بیس لمئی گھٹیا کمہ کیتے ہونے تے تمنگی نمان آبرے۔^۵ ۵۰۰ تے جمیڑے لموکی اناج مِل لیبرن آبرے۔ ہوناں نمال اسرائیل دے لورے وی آبرے۔ بیس لمئی کمہ مُلکھ مصر چے کمال سی۔^۶ ۶۰۰ تے یوسف مُلکھ مصر دا رماچ سی تے ہوو ای سمارے مُلکھ دے لموکاں دے گوتھ اناج ویمچدا سی تے یوسف دے ہراہ آبرے تے ہماپنہ بیمر جمین تے ہونے بگ نیوے۔^۷ ۷۰۰ تے یوسف تے ہماپنہ پراواں تون چامکے ہوناں تون سیانیا۔ پَمربونہ ہوناں بگ ہماپنہ ہماپ تون نجان بنا بریا تے ہوناں تون کرخت ہمولی چے رُوجھا ٹمسیں کمٹھوں آبرے او؟"^۸ ۸۰۰ تے یوسف تے ہماپنہ پراواں تون سیانیا سی۔ پَمربونانے ہوٹوں نمان سیانیا۔^۹ ۹۰۰ تے یوسف تے ہوناں شمنخیاں تون جمیڑے ہونے ہوناں لمئی چامہ سَمن ہماپ کریپکے ہوناں تون گھٹن لگپیا کمہ ٹمسیں کھموجی او۔ ٹمسیں آبرے او کمہ بیس مُلکھ دی بَسری حَمالت تون جمانو۔^{۱۰} ۱۰۰۰ تے ہوناں تے ہوٹوں گھٹیا۔ "مالکا، تمیرے نموکر کمک مِل لیبرن آبرے نیں۔^{۱۱} ۱۱۰۰ تے سَمیں سمارے پکو ای ہَمندے دے لورے آں۔ بیسین سَمچ آں۔ تمیرے نموکر کھموجی نمٹیں۔^{۱۲} ۱۲۰۰ تے گھٹیا، "نمیں سمگنوں ٹمسیں بیس مُلکھ دی بَسری حَمالت دی رُچھ گمچھ کریپن آبرے او۔"^{۱۳} ۱۳۰۰ تے ہونے ہوناں گھٹیا، "تمیرے نموکر ہماراں پراہ یک ای ہَمندے دے لورے نیں۔ جمیڑے مُلکھ کنعان چے نیں۔ سَماریاں تون نکا بیس وِملہ سَمائے بوکے کمول اے یک دا کُمش رَوْت نمٹیں۔"^{۱۴} ۱۴۰۰ تے فمیر یوسف تے ہوٹوں گھٹیا، "میں تمانوں گھٹیا تے کمہ ٹمسیں کھموجی او۔"^{۱۵} ۱۵۰۰ تے تَمادی پَمرکھ ہمیسراں کریپیا جابرے گی کمہ فرعون دی جمندگی دی سمونہ ٹمسیں ہینھوں چلپکے نمان سمکوگ جمیدوں تمپکر تَمادا سَماریاں تون نکا پراہ نمان آبرے۔^{۱۶} ۱۶۰۰ تے ہماپنہ چوں کسے یک تون کلابرو کمہ ہونے تَمادے پراہ تون لیا برے ٹمسیں قَمید چے ربرو کمہ تَمادیاں نیناں دی جامنی ہو برے کمہ ٹمسیں سَمچ او ہماں نمٹیں۔ نمٹیں تے فرعون دی جمندگی دی سمونہ ٹمسیں جُورر ای کھموجی او۔"^{۱۷} ۱۷۰۰ تے ہونے ہوناں سَماریاں تون تریلو دَمناں تمپکر کمٹھ نَمچر ہَمند رکھپیا۔^{۱۸} ۱۸۰۰ تے تمپچ رَموج یوسف تے ہوناں تون گھٹیا، "یک کمہ کریپوتہ جمنہ ربروگ۔ بیس لمئی کمہ قیں رَمبَن تون چینا آں۔^{۱۹} ۱۹۰۰ تے جمہ ٹمسیں سَمچ اوتے ہماپنہ پراواں چوں یک تون جمیل چے ہَمند ربرن دیروتہ ٹمسیں ہماپنہ نادے والیاں دے گونڈن لمئی اناج لیبر جابرو۔^{۲۰} ۲۰۰ تے ہماپنہ سَماریاں تون نیک پراہ تون میرے کمول لیا برو۔ ہمیسراں تَمادیاں نیناں دی جامنی ملیہ گی تے ٹمسیں ٹنڈے نمان جابروگ تے ہوناں تے ہمیسراں ای کریپیا۔^{۲۱} ۲۱۰۰ تے ہونے ہماپنہ چے گھٹن لگپتے۔ "بسیں ہماپنہ پراہ دے سَمچی مچی جُمرم دمار آن بیس لمئی کمہ جمیدوں ہونے سَمائے بگ تَمرا کریپیا تے بسیں بیہ چامکے وی کمہ ہونے جمان کوسراں تمنگی چے اے ہونے نمان کھنپی۔ بیس لمئی بیہ تمنگی سَمائے تے آبری اے۔^{۲۲} ۲۲۰۰ تے فمیر رُوبن گھٹن لگپیا، "قیں تمانوں نمٹیں گھٹیا سی کمہ بیس ہمال تے جُملم نمان کریپوتہ ٹمسیں نمان گھنپیا تے چامو۔ بَن ہونے دَمبدا لیبرا جابرے گا۔"^{۲۳} ۲۳۰۰ تے ہوناں تون رَوْت نمٹیں سی کمہ یوسف ہوناں دیاں نیناں جمان دا اے۔ بیس لمئی ہوناں چے یک ہوناں دیاں نیناں دا متیل دسیپ دا سی۔^{۲۴} ۲۴۰۰ تے فمیر ہونے ہوناں کمولوں روجھاں ہو بریا تے رَمولیت فمیر ہوناں کمول آبرے ہوناں نمان نیناں کریپیا تے ہوناں چوں شَمعون تون لیبرک ہوناں دیاں گینڈاں بگ ہوٹوں ہنوا۔^{۲۵} ۲۵۰۰ تے فمیر یوسف تے بُکم سیپیا۔ "ہوناں دے تَموڑیاں چے اناج پریپوتہ تے ہَمندے دے قیلہ ہونے ہَمورے چے رکھپوتہ ہوناں تون رَماد دا ہماڑا وی سیپنا تے فمیر ہوناں لمئی ہمیسراں ای کریپیا گمٹیا۔^{۲۶} ۲۶۰۰ تے ہوناں تے ہماپنہ گمیراں تے اناج لمڈیا تے ہونھوں چلے۔^{۲۷} ۲۷۰۰ تے جمیدوں ہوناں چوں یکے ہماپنی جُموہ چے ہماپنہ گمیراں تون پَمٹھ سیپین لمئی ہماپنا ہَمورا کھمولیت ہماپنہ قیلہ ہَمورے دے کھومہ تے رکھپے چامہ۔^{۲۸} ۲۸۰۰ تے فمیر ہونے پراواں تون گھٹیا، "میرے ریک روجھاں سیہ گمٹے نیں۔ بیتے میرے ہَمورے چے نیں چامو۔ فمیر تے ہونے ہَمونڈتے ران ہو بر کے یک دُج تون چامنے گھٹن لگپتے کمہ رَمبَنہ سَمائے نمان بیہ کمہ کریپیا؟"^{۲۹} ۲۹۰۰ تے ہونے مُلکھ کنعان چے ہماپنہ بوک جَعقوب کمول آبرے تے سماری کماپنی ہوٹوں دسیپ تے گھٹن لگپتے۔^{۳۰} ۳۰۰۰ تے کمہ ہوس ہَمندے جمیڑا ہوس مُلکھ دا مالک اے سَمائے نمال سَمگت ہمولی چے نیناں کریپیاں تے سَمائوں ہوس مُلکھ دا کھموجی جمانا۔^{۳۱} ۳۱۰۰ تے بسیں ہوٹوں گھٹیا، "بسیں سَمچ ہَمندے آں۔ بسیں کھموجی نمٹیں۔^{۳۲} ۳۲۰۰ تے بسیں ہماراں پراہ یک ای بوک دے لورے آں۔ سَمائے چوں یک دا کُمش رَوْت نمٹیں تے سَماریاں تون نکا بیس وِملہ سَمائے بوکے کمول مُلکھ کنعان چے اے۔^{۳۳} ۳۳۰۰ تے فمیر ہوس ہَمندے جمیڑا ہوس مُلکھ دا مالک اے سَمائوں گھٹیا، "قیں ہمیسراں جماناں گا کمہ ٹمسیں سَمچ او کمہ ہماپنہ پراواں چوں کسے تون میرے

کمول جھڑیوتہ ہماپہ نادے والیاں دے گونڈن لمئی اناج لیرکے جُلپو۔^{۳۴} تے ہماپہ سماریاں تون نیک پراہ تون میرے کمول لیاہرو۔ فمیر مین جماناں گا کمہ تُمسین کھموچی نمٹیں سمگوں سمجھ بَندے اوتے میں تَماڈے پراہ تون تَماڈے ولّ کریاں گا۔ فمیر تُمسین مُلکھ چ لیں دمین کرپنا۔^{۳۵} تے ہمیسراں ہوریا کمہ جمیدوں ہونا تے ہماپہ ہمورے خمالی کرپیتے تے بَندے دے ریکیاں دی گُنتھلی ہودے ہمورے چ رکھپیاں چامیتے ہوتے ہوناں دا ہوکا قیلپاں دیاں گُنتھلیاں چام کے چپ۔^{۳۶} تے ہوناں دے ہوکے جَعقوب تے ہوناں تون کُھٹیا، "تُمسین میٹوں ہمہ لاد کرپیا۔ یُموست نمٹیں ریرپاتے شمعوُن وی نمٹیتے تے بنیمین تون وی لجاہرا چماؤندے او۔ یہ سماریاں نیناں میرے تَرَخلاف نیں۔"^{۳۷} فمیر رُوبن تے ہماپہ ہوکے تون کُھٹیا، "میں ہوٹوں تمیرے کمول نماں لیاہرا تے میرے دموناں لُوریاں تون تَندیں۔ ہوٹوں میرے گوتھ چ سبب دے تے ہوٹوں فمیر تمیرے کمول لیاہراں گا۔"^{۳۸} ہونہ کُھٹیا، "میرا لُورا تَماڈے نال نمٹیں جُلپے گا۔ بیس لمئی کمہ ہودا پراہ یُپیاتے ہو، کملا ریرر گیا اے۔ جہ رَمستہ چ جُلپدیاں جُلپدیاں ہودے تے کموئی تمنگی آبرے تُمسین میرے چھ والان تون دُمکھ نال قَمور چ سُمٹوگے۔"

43

¹ تے کمال مُلکھ چ ہور وی سَمگت ہور گمٹیا۔^۲ تے ہمیسراں ہوریا کمہ جمیدوں ہوس اناج تون جمیڑا مصر چ لیاہرے سَم گونڈیلتے ہوناں دے ہوکے ہوناں تون کُھٹیا، "جَلپ کے سَماڈے لمئی ہور کُمش اناج مُل لیاہرو۔"^۳ فمیر جُوداتہ ہوٹوں کُھٹیا، "ہو، ہمندہ سَمائوں تَری جَم نال کُھٹ رَمٹیا سی، "تُمسین میرا کھوما نماں چاموگ جمیدوں تمیکر تَماڈا پراہ تَماڈے نال نماں ہورے۔"^۴ تے جَم تُمون سَماڈے پراہ تون سَماڈے نال کلابریں گاتے ہسین جُلپاں گتے تمیرے لمئی اناج مُل لیاہراں گے۔^۵ تے جَم تُمون ہونوں نماں کلابریں گاتے ہسین نمٹیں جُلپاں گے۔ بیس لمئی ہوس بَندے کُھٹیا سی، "تُمسین میرا کھوما نماں چاموگ جمیدوں تمیکر تَماڈا پراہ تَماڈے نال نماں ہورے گا۔"^۶ فمیر اِسرائیل تے کُھٹیا، "تُمسین میرے نال یہ چمنگا کمیوں نمٹیں کرپیا کمہ ہوس بَندے تون دسپیا کمہ سَماڈا پک پراہ ہور وی اے؟"^۷ ہونا تے کُھٹیا، "ہوس بَندے جَم کرپ کے سَماڈے تَمیر دا حمال رُوجھیا کمہ کمہ تَماڈا ہوکا جہ تمیکر جمیندا اے؟ تے ہسین بیس لمئی ہوٹوں دسپیا۔ ہسین کمہ جمان دے سی کمہ ہو، کُھٹے گا کمہ ہماپہ پراہ تون لمے آبرو؟"^۸ فمیر جُوداتہ ہماپہ ہوکے اِسرائیل تون کُھٹیا، "ہوس لُورے تون میرے نال کلابرے ہسین جُلپاں گے کمہ ہسین تے تُموت سَماڈے ہمال ہمچ جمیندے ریرر تے جُکھ نماں یُپیں۔"^۹ تے مین ہودا جامن ہورنا آں۔ تُمون ہوٹوں میرے گوتھ تون روجھاں لیریں۔ جَم مین ہوٹوں تمیرے کمول لیاہرے بگ کھلار نماں دیرا تے مین سَمدا لمئی ہماپہ ہوریاں گا۔^{۱۰} جَم ہسین کویل نماں کرپ دے تے تون تمیکر دُمچی واری روجھاں وی پمتر آبرے۔"^{۱۱} فمیر ہوناں دے ہوکے اِسرائیل تے ہوناں تون کُھٹیا، "جَم یہو نین اے ہمیسراں کرپو کمہ ہماپہ ہمانڈیاں چ ہسین مُلکھ دی مشاُور پیدوار چوں کُمش ہوس بَندے لمئی توف لیردے جابرو۔ جَمسراں جراہ ک بلسان دا تمیل جراہ کے شمنیت کُمش گمرم مصالحے مُرتے پمستہ ہدام۔"^{۱۲} تے ہموتے ریک ہماپہ گوتھ چ لیروتے ہو، وی ریک جمیڑے روجھاں کرپے سَم تے تَماڈے ہموریاں دے کھوم چ رکھپے ملیہ ہماپہ نال روجھاں لمے جابرو۔ بیس لمئی کمہ ہو، سَمک دا اے کمہ پُمل ہور گمٹی ہورے۔"^{۱۳} تے ہماپہ پراہ تون نال لیروتے سوٹھج کے فمیر ہوس بَندے کمول جُلپو۔"^{۱۴} تے رَم تے ہوس بَندے تون تَماڈے تے میراں کرپے گا کمہ ہو، تَماڈے دُج پراہ تون تے بنیمین تون تَماڈے نال کلابرے۔ مین جَم ہمہ لماد ہوریا تے ہوریا۔"^{۱۵} فمیر ہونا تے تَموف لیرپاتے ہموتے ریک گوتھ چ لیرے بنیمین تون لیرکے جُلپ گمٹے مصر جُلپ کے یُموست بگ جَم تَروٹ۔"^{۱۶} جمیدوں یُموست بنیمین تون ہوناں نال چامیلتے ہونہ ہماپہ نادے تون چلابرن والیاں تون کُھٹیا۔ "نیناں بَندیاں تون نادے چ لمے جابروتے کموئی جمنور ہلال کرپ کے نیکی بناہرو۔ بیس لمئی کمہ یہ بَندے تمکھڑ دُورے میرے نال نیکی گونڈن گے۔"^{۱۷} ہو، بَندہ جَمسراں یُموست کُھٹیا سی ہوناں بَندیاں تون یُموست دے نادے چ لیرر گمٹیا۔^{۱۸} جمیدوں نیناں تون یُموست دے نادے چھڑپ آبرے چیتے کُھٹن لگیہ کمہ ہو، ریک جمیڑے ہمیلی واری سَماڈیاں ہموریاں چ رکھپ کے روجھاں کرپے سَم ہودے تون سَمائوں کھوند کرپیا اے کمہ ہوٹوں سَماڈے تَرَخلاف بان ملیپتے ہو، سَماڈے تے وار کرپ کے سَمائوں نموکر بنا لیرے سَماڈے گمیراں تون کھموت۔"^{۱۹} تے ہو، یُموست دے نادے تون چلابرن والیاں دے کمول جُلپتے تَروکے ہوٹوں کُھٹن لگیہ۔"^{۲۰} جَناب، ہسین ہمیلوں وی بیتھوں اناج مُل لیرن آبرے سی۔"^{۲۱} تے ہمیسراں ہوریا کمہ جمیدوں ہسین ہماپہ جَمو چ جُلپ کے ہماپہ ہموریاں تون کھمولپاتے ریک ہماپہ ہماپہ ہمورے دے کھوم چ رکھپے چامتے ہسین ہماپہ نال روجھاں لیاہرے آں۔"^{۲۲} تے ہسین اناج مُل لیرن لمئی ہور وی ریک نال لیاہرے آں۔ یہ ہسین نمٹیں جمان دے کمہ سَماڈے ریک کھستہ سَماڈے ہموریاں چ رکھپے۔"^{۲۳} ہونہ کُھٹیا، "تَماڈی خمیر ہورے۔ نماں چپو، تَماڈے رَم تے، تَماڈے ہوکے دے رَم تے تَماڈے ہموریاں چ تَماٹوں خَجان سپیا ہورے گا۔ میٹوتے تَماڈے ریک ملیپ گمٹے نیں۔ فمیر ہو، شمعوُن تون کڈپ کے نیناں دے کمول لیاہرا۔"^{۲۴} تے ہوس بَندے ہوناں تون یُموست دے نادے چ لیاہرے ہمانی سپیلتے ہونا تے ہماپہ ہمیر تَموتے ہوناں دے گمیراں تون پَمٹھ سپے۔"^{۲۵} فمیر ہونا تے یُموست دی اڈیک چ کمہ ہو، سپن آبرے گاتموف تیار کرپ کے رکھپیا۔ بیس لمئی کمہ ہونا تے کُھٹیا سی کمہ ہونا تے ہونہ نیکی گونڈی سی۔"^{۲۶} جمیدوں یُموست نادے آبرپاتے ہو، ہوس تَموف تون جمیڑا ہوناں دے کمول سی ہودے بگ لیرر گمٹے تے جَمین تے نیوک ہودے بگ عَجت کرپے۔"^{۲۷} ہونہ ہوناں تون خمیر خمور رُوجھتے کُھٹیا، "تَماڈا وڈیرا ہوکا جمیدا تُمسین جَمکر کرپیا سی چمنگاتے بیگا اے؟ کمہ ہو، تون تمیکر جمیندے اے؟"^{۲۸} ہونا تے جَباب سپیا تمیرا نموکر سَماڈا ہوکا خمیری مہری اے تے تون تمیکر جمیندے اے۔ فمیر ہو، ہمیر نیوک ہودے بگ نیوٹ۔"^{۲۹} فمیر ہونہ گینڈ ٹک کے ہماپہ پراہ بنیمین تون جمیڑا ہودی ہودی دا لُورا سی چامیلتے کُھٹیا، "تَماڈا سماریاں تون نیکما پراہ جمیدا تُمسین میرے بگ جَمکر کرپیا سی، یہو ای اے؟" فمیر کُھٹیا، "بے میرے لُورے، رَم تے تمیرے تے میراں ریرے۔"^{۳۰} فمیر یُموست کمالی کرپے۔ بیس لمئی کمہ پراہ تون چام کے ہودا جَمی کرپیاتے ہو، چماؤندا سی کمہ کیتے جُلپ کے رَموتے ہو، ہماپہ کموتھ چ جُلپ کے رَمون لگیہ۔"^{۳۱} فمیر ہو، ہماپہ کھوما تَمو کے ہماپہ نملکیلتے ہماپہ ہماپ تون سمہال کے بَکم سپیا، "نیکی لیاہرو۔"^{۳۲} تے ہونا تے ہودے لمئی اڈتے ہوناں لمئی اڈتے مصریاں لمئی جمیڑے ہودے نال گونڈدے سَم۔ بیس لمئی کمہ مصریاں تون ہودے تون چپڑ سی۔"^{۳۳} فمیر ہو، یُموست دے پراہ ہودے بگ وارواری ہماپہ اُمر دے سَماب نال وَمڈے نیکیاں دے سَماب نال تَہیہ سَم تے ہماپہ چ ران سَم۔"^{۳۴} فمیر ہو، ہماپہ بگیوں نیکی ٹک کے بیص کرپ کرپ کے ہوناں تون سپن لگیپاتے بنیم دا بیص ہوناں دے بیصیاں تون ہنجولو بیص ہوتا سی تے ہونا تے ڈولی تیریتے ہونا نال خُمشی کرپے۔

44

¹ فمیر ہونہ ہماپہ نادے تون چلابرن والیاں تون یہ بَکم سپیا، "نیناں بَندیاں دے ہموریاں چ جَمیناں اناج ہو، لجاہر سَمک۔ پَمر دیروتے تَرَ بَندے دے ریک ہودے ہمورے دے کھوم تے رکھپو۔"^۲ تے میرا چماندی دا کمولا سماریاں تون نیک لُورے دے ہمورے دے کھوم چ ہودے ریکیا نال رکھپنا تے ہونہ یُموست دے کُھٹن تے اَمل کرپیا۔"^۳ وَمڈے وَمیلے ہموریاں ای یہ بَندے ہماپہ گمیراں نال کلابرے گمٹے۔"^۴ ہو، شَمیہرون

46

۱- فمیر یموسف نے ابرک فرعونؒ کو سمنیا سبیا کمہ میرا بوکلت میرے پرامت بودیاں پمید بمکریاۓ گماواں ٹمگتہ بوناں دا سمارا مال 47
 مُلکھ کنعانؒ چوں ابر گمنیا اے بَن تیکر بو؛ سمارے جشنِ دی جُمو؛ چہ نیں۔^۲ فمیر بوہ بمانہ پراواں چوں پمنجاں کوں بمانہ نمال لیبریاۓ
 بوناں کوں فرعونؒ بگہ حاجر کریپیا۔^۳ فرعونؒ نے بودے پراواں کوں رُوجھیا، "تماڈا کمہ کمارویمار اے؟" بوناۓ فرعونؒ کوں دسیپیا، "تمیرے
 نموکر واگی نیں جیمسراں سماءے پمبو دماڈا ستمن۔" ^۴ فمیر بوناۓ فرعونؒ کوں کُھٹیا، "بسیں بیس دمیس چہ کُمش چر ریریں ابرے اں۔
 بیس لمئی کمہ مُلکھ کنعانؒ چہ چُکھ بڑال توں بوٹھ تمیرے نموکراں دے ڈمنگراں لمئی کوئڈن لمئی کُمش نمئیں ریریا۔ بَن رمیم کریپکے بمانہ
 نموکراں کوں جشنِ دی جُمو؛ چہ ریریں دیر۔" ^۵ فمیر فرعونؒ نے یموسف کوں کُھٹیا، "میرا بوکلتہ تمیرے پرا؛ تمیرے کمول ابر گمے نیں۔" ^۶ مصر
 دا مُلکھ تمیرے بگہ ٹنیا اے بیتھوں دی چمنگی توں چمنگی جُمو؛ بمانہ بوکلتہ پراواں کوں سبب چمسران جشنِ دی جُمو؛ چہ بوناں کوں ریریں
 دیرتہ جہ تمیرے جمین چہ کموئی شیرا بمندہ وی بویرتہ بوناں کوں میرے ڈمنگراں بُنہ رکھوالی لمئی لاہ۔^۷ یموسف بمانہ بوکے کوں کھوندر
 لیاپریاۓ بوناں کوں فرعونؒ بگہ حاجر کریپیاۓ جعُوبؒ نے فرعونؒ کوں دُعا سبیا۔^۸ فرعونؒ نے جعُوبؒ کوں رُوجھیا، "تمیری اُمر کمہ ورھیاں دی

اے؟" ۹- جَعْقُوبَۃَ فرعونؑ نُونُ کُھٹیا، "میرے یک سو تھے شمال میں۔ میری جیندگی کے دامن تھموڑتے دُکھ، نال پر یہ بونہ رُمُتے بُن بہ بینہ پورے وی نمٹیں جمنے میرے پمپو دما دے دی جیندگی کے دامن بوناں دے جملہ دے پمپنڈے چہوہرے۔^{۱۰} اے جَعْقُوبَۃَ فرعونؑ نُونُ دُعا سبب کے جُلپیا۔^{۱۱} اے یُوسُفَۃَ ہماپنہ بوکتے پراواں نُونُ وسایاۃَ فرعونؑ دے بُکُم نال رعمسِیس دی جُموہ نُونُ جمیڑی مُلکھ، مِصر دی سماریاں تون پری جُموہ اے بوناں دی جیادات بنابری۔^{۱۲} اے یُوسُفَۃَ ہماپنہ بوکتے پراواۃَ ہماپنہ بوک دے نادے دے سماریاں ہمندیاں دا ہملنا یک یک تمبر دی لوموڑ نال اناج سبب کے پُموڑی کریپ دا رُمٹیا۔^{۱۳} اے بوس سمارے مُلکھ، چہ کونڈن لَمئی کُمش نمان ریریا۔ بیس لَمئی بڑی چُکھ پڑتال سی کِمہ مُلکھ، مِصرۃَ مُلکھ کنعان پڑتال نال ہرباۃَ بوبر گمٹ۔^{۱۴} اے جمنہ ریک مُلکھ، مِصرۃَ مُلکھ کنعان چہ سَمَن بوہ سمارے یُوسُفَۃَ بوس اناج لَمئی جَمیٹوں لَموکی مُل لبردے سَمَن لبر لبر کے کُمٹھا کریباۃَ سمارے ٹھپراں نُونُ بونہ فرعونؑ دے مَحَلّ چہ کلایرا۔^{۱۵} اے جمیدوں بوہ سمارے ریک جَمیڑے مِصرۃَ کنعان دے مُلکھاں دے سَمَن، خمرچ بوبر گمٹۃَ مِصرۃَ یُوسُفَۃَ کَمول اُبر کے کُھٹن لگیپ، "سماٹوں اناج سبب بیس لَمئی کِمہ ریکۃَ سماڈے کَمول نمٹیں۔ بسیں تمبرے پور دیاں کَمیوں ٹیپ۔^{۱۶} یُوسُفَۃَ کُھٹیا، "جم ریک نمٹیں ہماپنہ جمنور سیبوتۃَ میں تماٹوں جمنوراں نال اناج سیباں گا۔^{۱۷} فمیر بوہ ہماپنہ جمنور یُوسُفَۃَ کَمول لیاہرن لگیپۃَ یُوسُفَۃَ کَموڑیاۃَ ہمڈ بمرکریاۃَ گماواں تَمگۃَ گمیراں نال بوناں نُونُ اناج سیباں لگیپۃَ پُموڑا شمال بوناں تون بوناں دے سمارے جمنور لبر کے اناج کُڈواپا۔^{۱۸} جمیدوں بہ شمال لنگیپۃَ بوہ دُمجۃَ شمال بوڈے کَمول اُبر کے کُھٹن لگیپ، "بیدے چہ بسیں ہماپنہ رَمٹ تون کُمش نمٹیں لُکاردے کِمہ سماڈے سمارے ریک لَمگ گمٹۃَ نِسۃَ سماڈے ڈمنگراں دا مالک وی سماڈا مالک بوبر گمٹۃَ سماڈے رَمبۃَ سماٹوں چامپا اے کِمہ بُن سماڈے ہمدنۃَ سماڈی جَمین دے ہمپناں کُمش نمٹیں ریریا۔^{۱۹} اے بُن ہمیسراں کَمیوں پورے کِمہ تمبرے چامدیاں چامدیاں بسیں وی ٹیپۃَ سماڈی جَمین وی اُجڑ جابرے؟ سمگوں ٹمون سماٹوںۃَ سماڈی جَمین لبر کے اناج مُل دیر کِمہ بسیں فرعونؑ دے نموکر بنیپ جابوۃَ سماڈی جَمین دا مالک وی بوو ای پورے سماٹوں ہمپ سبب بیس لَمئی کِمہ بسیں نمان ٹیپۃَ سمگوں بسیں جَمیندہ ریبیۃَ مُلکھ، وی نمان اُجڑے۔^{۲۰} اے یُوسُفَۃَ مِصر دی سماری جَمین فرعونؑ دے نابڑے بُتہ مُل لبری۔ بیس لَمئی چُکھ پڑتال تون تَمک کے مِصر دے تَر ہمدنۃَ ہماپناں ہمیلیاں ومیچیاں۔ ہمیسراں سماری جَمین فرعونؑ دی بوبر گمٹ۔^{۲۱} اے مِصر دے یک ہماس تون لبر کے دُمجۃَ ہماس تَمیکر جَمیڑے لَموکر ریردے سَمَن بوناں نُونُ بونہ شَمپراں چہ وسایا۔^{۲۲} تَمر ہمدنگی کریپن والیاں دی جَمین بونہ نمان لبری۔ بیس لَمئی کِمہ فرعونؑ تون ہمدنگی کریپن والیاں نُونُ بوڈے تون اناج ملیپ دا سی۔ بیس لَمئی بوہ ہماپنا ہماپنا اناج فرعونؑ بوناں نُونُ سبب دا سۃَ بوہ کونڈ دے سَمَن۔ بیس لَمئی بوناۃَ ہماپنی جَمین نمان ومیچی۔^{۲۳} فمیر یُوسُفَۃَ بوتھوں دے لَموکاں نُونُ کُھٹیا، "چامو یچ دے دَمَن تماٹوںۃَ تماڈی جَمین نُونُ فرعونؑ دے نابڑے مُل لبریا اے۔ سمگوں ٹمسیں ہماپنہ لَمئی بیتھوں ہمپ لبروتۃَ ہمیلی ہمیچو۔^{۲۴} اے ہمیلی دا ہمنجواں بیص فرعونؑ نُونُ سیبناۃَ ہماقی چرولو تماڈے ریرن۔ بیس لَمئی کِمہ ہمیچن لَمئی تماڈے کَم آبرےۃَ تماڈےۃَ تماڈے نادے ہمدنیاۃَ تماڈے ہمال ہمیچاں لَمئی کونڈن لَمئی پورن۔^{۲۵} بوناۃَ کُھٹیا، "ٹمون سماڈی جمان ہجاری اے۔ سماڈے بُتہ رَمٹ دا رَمیم پورےۃَ بسیں فرعونؑ دے نموکر بنیپ ریبی۔^{۲۶} اے یُوسُفَۃَ بہ فُٹون جَمیڑا یچ تَمیکر اے مِصر دی جَمین لَمئی رکھپیا اے۔ فرعونؑ ہمیداوار دا ہمنجواں بیص لبریا کریپ۔ فمیر کَملی ہمدنگی کریپن والیاں دی جَمین ہمیسراں سی جَمیڑی فرعونؑ دی نمان پوری۔^{۲۷} اے اِسرائیلۃَ مُلکھ، مِصر چہ جَشَن دی جُموہ چہ ریردے سَمَنۃَ بوناۃَ ہماپنہ نادے ہنارےۃَ ودیپۃَ بڑہ ہموتہ پور گمٹ۔^{۲۸} اے جَعْقُوبَۃَ مُلکھ، مِصر چہ سَمتر وَرہ پور جَمندہ ریریا۔ سمگوں جَعْقُوبَۃَ دی سماری عُمر یک سمو سینتالی وَرہ پوری۔^{۲۹} اے اِسرائیلۃَ دے ٹین دا وَمیلۃَ نمیزے اُبریا۔ فمیر بونہ ہماپنہ لُورے یُوسُفَۃَ نُونُ سدپ کے بوٹوں کُھٹیا، "جم میرے بُتہ تَمیرا رَمیم پورےۃَ ہماپنا گوتھ، میری کُھمچ بیتھان رکھپۃَ چام، میربانیۃَ سچپانی نال میرے نال ریرنا۔ میٹوں مِصر چہ نمان نمپنا۔^{۳۰} سمگوں جمیدوں میں ہماپنہ پمپو دما دے نال سمون جابراۃَ میٹوں مِصر چہ لجابر کے بوناں دیاں قَموراں چہ نمپنا۔^{۳۱} اے بونہ کُھٹیا، "ٹمون میرے نال سمونہ کونڈتۃَ فمیر اِسرائیلۃَ ہماپنہ ہمستریے بُتہ سرلہ وَمل ممتھا تَمیکیا۔

۱- بینا سماریاں نینان مگروں ہمیسراں پوریا کِمہ کِمسۃَ یُوسُفَۃَ نُونُ کُھٹیا، "تَمیرا بوکا ہمار اے۔" فمیر بوہ ہماپنہ دَمونواں لُوریاں منسی۔^{۴۸} اے اُفرانیم نُونُ لبر کے ووگیا۔^۲ اے جَعْقُوبَۃَ نُونُ کُھٹیا گمٹیا، "تَمیرا لُورا یُوسُفَۃَ تَمیرے کَمول اُبر رُمٹیا اے اِسرائیلۃَ ہماپنہ ہماپ نُونُ سمہبال کے پَملنگ بُتہ ٹھپ گمٹیا۔^۳ اے جَعْقُوبَۃَ یُوسُفَۃَ نُونُ کُھٹیا، "جَموراۃَ رَمٹ میٹوں لُور چہ جَمیڑا مُلک کنعان چہ اے چرکھائی دیربۃَ میٹوں ہمرکت سیپی۔^۴ اے بونہ میٹوں کُھٹیا، "میں تمیٹوں ہمچیاں کریپیاں گاتۃَ ودھابراں گاتۃَ تَمیرے تون قَموماں دا یک گروہ پمیدا کریپاں گاتۃَ تَمیرے مگروں بہ جَمین تَمیری پمیزھی نُونُ سیباں گا بیس لَمئی بہ سَمدا بوناں دی مالکی پورے گی۔^۵ تَمیرے دَمونوب لُورے جَمیڑے مُلکھ، مِصر چہ میرے اُبرن تون پمیلان جَمہ میرے نین جَمیویں: رُؤبۃَ شَمعوۃَ وانگوۃَ اُفرانیمۃَ منسی وی میرے ای پورن گے۔^۶ اے جَمیڑی پمیزھی بوناں مگروں تَمیرے تون پورے گی بوہ تَمیری پورے گی تَمر ہماپنی مالکی چہ ہماپنہ پراواں دے نابڑے تون بوہ لَموکر جملہ جابر گے۔^۷ اے مَیں جمیدوں فدان تون اُبردا سۃَ راجلۃَ رماہ چہ جمیدوں اُفراۃَ تھموڑی دُموڑ ریرر گمٹیا سی میرے بگ مُلکھ کنعان چہ ٹیپۃَ میں بوٹوں بوتھ ای فرات دے رماہ چہ نمپیا۔ بیت لحم بوتھ ای اے۔^۸ فمیر اِسرائیلۃَ یُوسُفَۃَ دے لُوریاں نُونُ چام کے رُؤچہا بہ کَمون نین؟^۹ یُوسُفَۃَ ہماپنہ بوک نُونُ کُھٹیا، "بہ میرے لُورے نین جَمیڑے رَمبۃَ میٹوں بیتھ سیپ نین۔" بونہ کُھٹیا، "بوناں نُونُ جمرہ میرے کَمول لیاہر۔ مَیں بوناں نُونُ ہمرکت سیباں گا۔"^{۱۰} سمگوں اِسرائیلۃَ دیاں گینڈاں خوڈے پورن نال مدھم پور گمٹیاں سَمَنۃَ بوٹوں چرکھائی نمٹیں دیردا سی۔ فمیر یُوسُفَۃَ بوناں نُونُ بوڈے کَمول لیاہریا۔ فمیر بونہ بوناں نُونُ چَم کے گمل لایرا۔^{۱۱} اے اِسرائیلۃَ یُوسُفَۃَ نُونُ کُھٹیا، "میٹوںۃَ رُوتا وی نمٹیں سی کِمہ میں تَمیرا کھوم چامان گا تَمر رَمبۃَ میٹوں تَمیری پمیزھی وی چرکھائی۔"^{۱۲} اے یُوسُفَۃَ بوناں نُونُ ہماپنہ گموڈیاں چہ ہمران کریپ کے کھوم ہمنہ جَمین تَمیکر نیوٹیا۔^{۱۳} اے یُوسُفَۃَ بوناں دَمونواں نُونُ لبر کے جَمیویں اُفرانیم نُونُ ہماپنہ سَمج گوتھ، نال اِسرائیلۃَ دے کھم گوتھ، بگتۃَ منسی نُونُ ہماپنہ کھم گوتھ، اِسرائیلۃَ دے سَمج گوتھ، بگ کریپ کے بوناں نُونُ بوڈے کَمول لیاہریا۔^{۱۴} اے اِسرائیلۃَ ہماپنا سَمجا گوتھ، ودھابر کے اُفرانیم دے سیمر بُتہ جَمیڑا نَمکا سۃَ کُھمبا گوتھ، منسی دے سیمر بُتہ رکھپیا۔ بونہ جمان کے ہماپنہ گوتھ، ہمیسراں رکھپیا۔ بیس لَمئی کِمہ پلٹھی دا منسی سی۔^{۱۵} اے بونہ یُوسُفَۃَ نُونُ ہمرکت سیپیۃَ کُھٹیا، "رَمٹ جَمیدے بگ میرے بوک اِبرامۃَ اِصحاقۃَ ہماپنا جمان پُموڑا کریپیا۔ بوہ رَمٹ جَمینۃَ سماری اُمر یچ دے رَموچ تَمیکر میٹوں چَمنگی مَٹ سیپی۔^{۱۶} اے بوہ فریشۃَ جَمینۃَ میٹوں سماریاں ہلاواں تون ہجابریا بیناں لُوریاں نُونُ ہمرکت سیبۃَ جَمیڑا میراۃَ میرے پمپو دما دے دا اِبرامۃَ اِصحاق دا نابڑا اے بوس تون جمانیا جابردا اے اے جَمین بُتہ بڑا ودپ جابر۔^{۱۷} اے یُوسُفَۃَ بہ چام کے بوڈے بوکۃَ ہماپنا سَمجا گوتھ، اُفرانیم دے سیمر بُتہ رکھپیا جَمش نمان پوربۃَ بونہ ہماپنہ بوک دا گوتھ چُکڑیا بیس لَمئی بوٹوں اُفرانیم دے سیمر بُتوں لابر کے منسی دے سیمر بُتہ رکھپیا۔^{۱۸} اے یُوسُفَۃَ ہماپنہ بوک نُونُ کُھٹیا، "بہ میرے بوک ہمیسراں نمان کریپ بیس لَمئی کِمہ پلٹھی دا بہ آ ہماپنا سَمجا گوتھ، بیدے سیمر بُتہ رکھپیا۔^{۱۹} اے بوڈے بوکۃَ نمان منیپۃَ کُھٹیا، "بہ میرے

لورے! میٹوں پُورا روٹ اے۔ پُور بیدے توں وی یک پمڑھی آبرے گئے بیہ وی بجرگ ہورے گا۔ پُور بیدا نیمکا پراہ بیدے توں بڑیا ومڈا ہورے گلے بودی پمڑھی توں بڑیاں قوموں پورن گمٹیاں " ۲۰^{۲۰}۔ بونہ بونان ٹوں بوس رموج بمرکت سیبے گھٹیا، " اسرائیل تمیرا ناہز، لیر لیرک بمیسراں دغا کریں گے کمیر رمب تمیٹوں افرائیم منسی وانگوں ودھارے گا! سمگوں بونہ افرائیم ٹوں منسی بُتہ وڈائی سیبے۔ " ۲۱^{۲۱}۔ اسرائیل نے مُوسف ٹوں گھٹیا، " مہیتہ ٹیپن والا آن پُور رمب تماڈے نمال پورے گلے تماٹوں فمیر تماڈے پمپو دماڈے دے مُلکھ، چ لمٹ جابرے گا۔ " ۲۲^{۲۲}۔ مہن تماٹوں تماڈے پراواں توں بموتا یک بیص جمیڑا میں اُمورتاں دے گوتھوں بمانی تلوارتے کمان نمال لیابریا سیبیاں آن۔ "

49

۱۔ جَعْقُوبَ بمانیہ لُوریاں ٹوں بیہ کُھٹ کے سدپییا، "ٹمسیں سمارے کمتھپورو کمیر میں تماٹوں دسیپیاں کمیر بمانیہ دیمان چ تماڈے نمال کمیر کمیر ہورے گا۔ ۲۔ جَعْقُوبَ دے لُوربو کمتھپورک کھنپوتہ بمانیہ بوک اسرائیل ومل کمن لایرو۔ ۳۔ بے ژوبن، ٹمون میرا پلپٹھی داتے میرا جموریت میری طماقت دا پملا پھمل این۔ ٹمون میریت میرے رموعب دیتے جمور دی شمان این۔ ۴۔ ٹمون پمانی وانگوں کمجور این۔ بیس لمئی تمیٹوں وڈائی نمٹیں ملیپے گی۔ بیس لمئی کمیر ٹمون بمانیہ بوک دے پمسترتے بُتہ چڑپییا۔ ٹمون بوٹوں پلپت کریپیا۔ ژوبن میرے وجھوتہ بُتہ چڑپ گمٹیا۔ ۵۔ شمعون تے لاوی پراہ پراہ این۔ بونان دیاں تلواران جُلم دے تھیار نیں۔ ۶۔ بے میری جمان، بونان دے مشورے چ نمان رملیں۔ بے میری وڈائی! بونان دی جموئی چ نمان رمل۔ بیس لمئی کمیر بونان بمانیہ گمٹے چ یک بمندے ٹوں جمانو ٹڈیا تے بمانیہ مَرَجی نمال ٹمگیاں دے پمتھ وڈیہ۔ ۷۔ لمانت بونان دے گمجب بُتہ بیس لمئی کمیر بوہ خمر ڈماک سی تے بونان دے کروڈھ بُتہ بیس لمئی کمیر بوہ ستمگت سی۔ مہن بونان ٹوں جَعْقُوبَ چ آڈو اُتے اسرائیل چ پمریشان کریپاں گا۔ ۸۔ بے جُودا! تمیرے پراہ تمیری بینتی کریپن گے۔ تمیرا گوتھ تمیریاں ویریاں دی تمون بُتہ ہورے گا۔ تمیرے بوک دی لاد تمیرے بگ متھا ٹمیک گی۔ ۹۔ جُودا شمیر بمبر دا بمال اے۔ بے میرے لورے، ٹمون شکار ٹڈکے جُلپ گمٹیا این۔ بوہ بمبر شمیر سمگوں شمیرنی وانگوں شمو؛ چ ٹھپ گمٹیا۔ کمون بوٹوں چھمیڑے گا؟ ۱۰۔ جُودا توں بمانیہ چھمیڑے گمٹیاں۔ ۱۱۔ بوہ بمانیہ گھمبورو بودی پمڑھی توں رماج کریپن والا کھمونڈا مُتھ گا۔ جمیدوں تمیکر شیلو نمان آبرے قوموں بودا بُکم منیپن گمٹیاں۔ ۱۲۔ بوہ بمانیہ گھمبورو گمیر انگور دے ژمکھ نمال تے بمانیہ گمیر دا بمال بُمچتے چمنگ انگور دے ژمکھ نمال بنیپیا کریپے گا۔ بوہ بمانیہ بانا ڈڈولی چتے بمانیہ لمیڑے انگور دے پمانی چ تموتیا کریپے گا۔ ۱۲۔ بودیاں گینڈاں ڈڈولی نمال لمال تے بودے دمند دمندھ نمال چمٹے ربریا کریپن گے۔ ۱۳۔ ژوٹوں شمندر دے کمنڈھ بُتہ وسیپے گاتے جمانان لمئی تے دے دا کَم سیپے گاتے بودی جُمو؛ صیدا تمیکر کھملری ہورے گی۔ ۱۴۔ ایشکار مُجبوط گمیر اے جمیڑا دمو ورھیاں دے وچکار ٹھپا اے۔ ۱۵۔ بونہ یک چمنگی رام کریپن دی تھماں بُتہ جمن چام کے بمانیہ موڈا پمار ٹکن لمئی ودھارے کَم کریپن لمئی نموکر وانگوں کَم کریپن لگیپا۔ ۱۶۔ دان اسرائیل دے تمیراں چوں یک وانگوں بمانیہ لموکان دا نیاں کریپے گا۔ ۱۷۔ دان رما، دا مشیال اے۔ بوہ رما، چ لنگیپن ولہ لمئی نماغ اے جمیڑے کموڑے دے روچے ٹوں بمیسراں دَمنگ دا اے کمیر بودا سوار پمونہ کے ڈمگدا اے۔ ۱۸۔ بے رما، میں تمیری ربائی دی رما، چامدا آریاں آن۔ ۱۹۔ جَد بُتہ یک قوم حمل کریپے گی۔ پُور بودے جماج دے روچھلے بیص بُتہ چھاپ ٹڈے گی۔ ۲۰۔ اشر چمنگی کمنک پمیدا کریپے گلے بمانیہ چھمیڑاں دے لمتق سوادلیاں شمیواں سیبیاں کریپے گا۔ ۲۱۔ نفتالی بمیسراں دا اے جمیسراں جُھمٹی بوئی ہرنی۔ بوہ مٹھیاں مٹھیاں نینان کریپ دا اے۔ ۲۲۔ مُوسف یک پھمل والا ٹموتا اے۔ بمیسراں دا پھمل والا ٹموتا جمیڑا پمانی دے سوم کمول لایریا ہورے تے بودیاں ٹمانیاں کمنڈھ بُتہ کھملریاں پورن۔ ۲۳۔ تمیر جلابرن والیاں تے بوٹوں بڑیا چھمیڑا تے ٹڈیا تے ستابریا اے۔ ۲۴۔ پُور بودی کمان پمکی ربریا تے بودے گوتھاتے بمانیہ جَعْقُوب دے جمور ولہ گوتھ توں جمور ٹنواٹیا۔ (بوتھوں ای واگی سوٹھخیا جمیڑا اسرائیل دا پمتھر اے) ۲۵۔ بے تمیرے بوک دے رمب دا کَم اے جمیڑا تمیری مدت کریپے گا۔ بوس جمور اور دا کَم جمیڑا سمان دیاں بمرکتاں تھملیوں دَمونگ شمندر دیاں بمرکتاں تھکاں تے تمیڈ دیاں بمرکتاں سیپے گا۔ ۲۶۔ تمیرے بوک دیاں بمرکتاں میرے پمپو دماڈے دیاں بمرکتاں نمالوں کمتے جیادہ نیں۔ پُور پماڑاں دے اخیر تمیکر آپڑی اے۔ بوہ مُوسف دے سیمر سمگوں بودے سیمر دی جموئی بُتہ جمیڑا بمانیہ پراواں توں آڈ پوریا بُتہ آبرن گمٹیاں۔ ۲۷۔ بنیمین لنگارے لایرن والا قمانلی پمیڑا اے۔ بوہ وڈے وملہ شکار کونڈے گلے لوڈے وملہ لُٹ دا مال وڈیپے گا۔ ۲۸۔ اسرائیل دے بماراں ٹمبر بیہو نیں تے بونان دے بوکے جمیڑیاں جمیڑیاں نینان کُھٹ کے بونان ٹوں بمرکت سیبے بوہ وی بیہو نیں۔ بر یک ٹوں بودے توں بمرکت نمال بونان ٹوں بمرکت سیبے۔ ۲۹۔ فمیر بونہ بونان ٹوں بُکم سیبیا تے گھٹیا، "مہن بمانیہ لموکان چ رملن والا آن۔ میٹوں میرے پمپو دماڈے کمول بوس مغارے چ جمیڑا عِفرون جی دی پمیلی چ اے دمنیا۔ ۳۰۔ جمیسراں بوس مغارے چ جمیڑا مُلک کنعان چ ممرے بگ مکفیل دی پمیلی چ اے جمیٹوں آبرام تے پمیلی سمٹھ عِفرون جی توں مُل لیریا سی بیس لمئی کمیر قمرور کڈیپن ولہ لمئی بوہ بودی مالکی بنیپ جابرے۔ ۳۱۔ بونہ بونان آبرام ٹوتے بودی خیل سارے ٹوں نمپیا۔ بونہ ای بونان تے اِصحاقتے بودی خیل ریتے ٹوں نمپیا تے بونہ ای مہن لیاہ ٹوں وی نمپیا سی۔ ۳۲۔ جمیسراں بوس پمیلی دے مغارے چ جمیڑی جی دے لورے توں مُل لیریا سی۔ ۳۳۔ جمیدوں جَعْقُوب بمانیہ لُوریاں ٹوں مت سیپن لمئی تے بونہ بمانیہ پمیر وجھوتہ بُتہ شمتے دَم چھمیڑا تے بمانیہ لموکان چ جما ملیپا۔

۱۔ فمیر مُوسف بمانیہ بوک دے کھوم نمال لگیپ کے بودے بُتہ وٹن کریپیا تے بوٹوں جُمیا۔ ۲۔ مُوسف تے بونان کیمانے جمیڑے بودے 50۔ تَموکر سَمَن بمانیہ بوک دی لماش چ خُشبو پریپن دا بُکم سیبیا تے کیمانے اسرائیل دی لماش چ خُشبو پریپے۔ ۳۔ تے بودے جمالی رموج پُور ہورے بیس لمئی کمیر خُشبو پریپن چ بیہ ای رموج لگیپ دے نیں مصری بودے لمئی سمتر دیمان تمیکر مسوس کریپ دے رمے۔ ۴۔ جمیدوں مسوس دے رموج لنگیپ گمٹے مُوسف فرعون دے نادے دے لموکان ٹوں گھٹیا، "جم میرے بُتہ تماڈے کمر دی نجر اے فرعون دے نادے دے لموکان بگ تملرا کریپو۔ ۵۔ بیس لمئی کمیر میرے بوکے بیہ میرے نمال سمونہ لیرک گھٹیا اے، "مہن ٹینا آن۔ ٹمون میٹوں میری قمرور چ جمیڑی مہن مُلکھ کنعان چ بمانیہ لمئی بنابری اے نمپیا بیس لمئی میٹوں جمرا، حاجت سیب کمیر مہن روچھاں بوتھ جُلپ کے بمانیہ بوک ٹوں نمپا تے مہن پمرت کے آبر جُلپاں گا۔ ۶۔ فرعون تے گھٹیا، "جُلپ تے بمانیہ بوک ٹوں جمیسراں بونہ تمیرے نمال سمونہ لیریا اے تمپ۔ " ۷۔ بیس لمئی مُوسف بمانیہ بوک ٹوں نمپن جُلپیا تے فرعون دے سمارے نموکر تے بودے نادے دے بَمندے نمال جُلپے۔ بوہ کملہ بمانیہ بمال بُمچتے پمید بمرکیا تے گماواں ٹمگ جسن دی جُمو؛ چ چھڈیپ آبرے۔ ۹۔ تے بودے نمال نمال بمرکیا تے بودے بُتہ ٹھپن ولہ وی جُلپے یک ومڈا وگ بودے نمال سی۔ ۱۰۔ تے بوہ اِند دیاں پمیلیاں بُتہ جمیڑیاں پمردن دے پمار نیں آپڑے تے بونان بمانیہ بُمچتے دَمل ٹوں پمرم گیت کریپن والی واج نمال وٹن ٹولتے مُوسف تے بمانیہ بوک لمئی ستولو دیمان تمیکر مسوس کریپیا۔ ۱۱۔ جمیدوں بوس مُلکھ دے ربرین والیاں جمیسراں کنعاناں تے آندے چ پمیلیاں دی بمیسراں دا پمیتنا جامیا تے کُھٹ لگیپ کمیر مصریاں دا بیہ بڑیا دَمونگا وٹن اے۔ سمگوں بوہ تھماں ایل مصریہ سدپی گمٹیتے بوہ پمردن دے پمار اے۔

۱۲^{۱۲}۔ جَعْفُوبَ دے لُوریاں ۛ چمسران بونہ بوناں ئون بُکم کریبیا۔ بموسراں ای بوڈے لمئی کریبیا۔ ۱۳^{۱۳}۔ بیس لمئی بوناں ۛ بیس مُلکھ کنعان ۛ چَ جُلپ کے ممرے دے بگ مُکفیل دی پمیلی دے مُعارَ ۛ ابرامہ عَفْزُون جَئی تون مُل لیبرک قموزان لمئی بمانی مالکی بنابریا سی نمپیا گمٹیا۔ ۱۴^{۱۴}۔ یُموسف بمانہ بوک ئون نمپ کے بمانہ پراواں ۛ بوناں نمال جمیزے بوڈے بوک ئون نمپن لمئی بوڈے نمال جُلپ سَمَن مِصرَ ۛ پَمَر۔ ۱۵^{۱۵}۔ یُموسف دے پراہ بیہ چام کے کمپ بوناں دا بوکا پ گمٹیا کُھٹن لگیہ، "یُموسف پماویں سماڈے نمال چمیڑ کریبے سمارے بُسَرے کماں دا جمیزے بیس بوڈے نمال کریہ پُمورا بملد لیبرے۔ ۱۶^{۱۶}۔ بیس لمئی بوناں ۛ یُموسف ئون بیہ کُھٹ کے کلایریا کمپ تمیرے بوک بمانہ یُن تون پمیلون بیہ بُکم کریبیا سی۔ ۱۷^{۱۷}۔ "کمپ مُمسیں یُموسف ئون کُھٹنا، "بمانہ پراواں دیاں خطاواں ۛ بوناں دا پماپ بَن بمکشہ بیس لمئی بوناں ۛ تماڈے نمال بَمَدی کریبی۔ پَمَر بَن ئمون بمانہ بوک دے رَمب دے بَمَدیاں دیاں خطاواں ماف کریبے یُموسف بوناں دیاں بیہ نیناں کُھنپ کے رمویا۔ ۱۸^{۱۸}۔ بوڈے پراواں ۛ وی بوڈے بگ جُلپ کے بمانہ بيمر نیوئے کُھٹنا، "چام، بسین تمیرے نموکر آں۔" ۱۹^{۱۹}۔ یُموسف بوناں ئون کُھٹنا، "نماں چپیو، کمپ مین رَمب دی تهماں بُہ آں؟ ۲۰^{۲۰}۔ "مُمسین میرے نمال بَشرا کم کریپن دا سموچیا سی ۛ رَمب ۛ بوڈے تون ای نمیک دی مادہ کریبیا۔ بیس لمئی کمپ بٹپ لموکاں دی جمان بجابرے بیس لمئی بچ دے رَموج بمیسراں ای پور رَمٹیا اے۔ ۲۱^{۲۱}۔ بیس لمئی مُمسیں نماں چپیو۔ مین تماڈے تماڈیاں بمال بمچیاں ئون پمالدا ریراں گا۔ بمیسراں بونہ بمانیاں کُمولیاں نیناں نمال بوناں دی سمیوا کریبی۔ ۲۲^{۲۲}۔ یُموسف بوڈے بوک دے نادے دے لموک مِصرَ ۛ ریرے یُموسف یک سمو دسولو سماں جمیندہ ریریا۔ ۲۳^{۲۳}۔ یُموسف ابرام دی لاد تمیچی پمیزھی تمیکر چامی ۛ منسی دے لُورے مکیردی لاد ئون وی یُموسف بمانہ گمڈیاں بُہ کھلاریا۔ ۲۴^{۲۴}۔ یُموسف بمانہ پراواں ئون کُھٹنا، "مین ٹیپنا آں ۛ رَمب سمچی مچی تمائون یماں کریہ گائے تمائون بیس مُلکھ چوں کڈپ کے بوس مُلکھ کلایریے گا جمیدے سین دی سموہ بونہ ابرامہ ۛ اصحاق ۛ جَعْفُوب نمال کُونڈی سی۔ ۲۵^{۲۵}۔ یُموسف اِسرائیلیاں تون سموہ لیبرک کُھٹنا، "رَمب سمچی مچی تمائون یماں کریہ گا۔ پَمَر مُمسیں جُرور ای میریاں پمڈیاں بیتھوں لمئ جابرنا۔ ۲۶^{۲۶}۔ یُموسف یک سمو دسولو ورھیاں دا پورک ٹیپنا ۛ بوناں ۛ بوڈی لماش ۛ خُشبو پریبے بوئون مِصرَ ۛ ای ڈمہ ۛ رکھپیا۔